

کتب خانہ تحفہ کرام علی حیدر آباد دکن

————— (\*) —————

نمبر داخلہ ..... ۱۸۲۴/۱

تاریخ داخلہ .....

نام کتاب مخزنۃ الامثال

فن کتاب

نمبر کتاب دفن مذکور ..... ۵۰۱

.....





بسم الله الرحمن الرحيم  
الحمد لله الذي جعل القرآن  
موسمًا من موسمي الدنيا والآخرة



موسمًا من موسمي الدنيا والآخرة  
الذي جعل القرآن  
موسمًا من موسمي الدنيا والآخرة



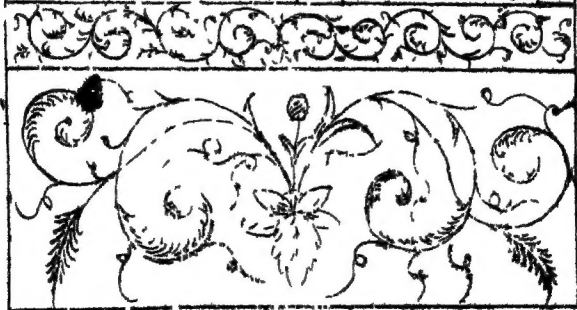
# فهرست مضامین لایحه الامثال

نمبر	مضامین	صفحه	نمبر	مضامین
۱	حد و نیت	۲	۲۷	گنجینه اسوم در امثال هندی
۲	سبب تالیف	۵	۲۸	خرزینیه هشتم در امثال خزجیم
۳	خرزینیه اول در امثال خزجیم	۶	۲۹	گنجینه اول در امثال عربیه
۴	گنجینه اول در امثال عربیه	۷	۳۰	گنجینه دوم در امثال فارسی
۵	گنجینه دوم در امثال پارسی	۲۲	۳۱	گنجینه سوم در امثال هندی
۶	گنجینه سوم در امثال هندی	۲۶	۳۲	گنجینه چهارم در امثال فجا
۷	خرزینیه دوم در امثال حرف با	۲۳	۳۳	خرزینیه پنجم در امثال خزجیم فارسی
۸	گنجینه اول در امثال عربیه	۷	۳۴	گنجینه اول در امثال پارسیه
۹	گنجینه دوم در امثال فارسی	۲۶	۳۵	گنجینه دوم در امثال هندی
۱۰	گنجینه سوم در امثال هندی	۲۸	۳۶	گنجینه سوم در امثال حرف چا
۱۱	گنجینه چهارم در امثال حرف تا	۵۱	۳۷	خرزینیه ششم در امثال حرف حا
۱۲	خرزینیه سوم در امثال حرف با	۵۲	۳۸	گنجینه اول در امثال عربیه
۱۳	گنجینه اول در امثال فارسی	۷	۳۹	گنجینه دوم در امثال فارسی
۱۴	گنجینه دوم در امثال هندی	۵۳	۴۰	گنجینه سوم در امثال هندی
۱۵	گنجینه سوم در امثال حرف با	۵۵	۴۱	خرزینیه هفتم در امثال حرف حا
۱۶	خرزینیه چهارم در امثال حرف تا	۷	۴۲	گنجینه اول در امثال عربیه
۱۷	گنجینه اول در امثال عربیه	۷	۴۳	گنجینه دوم در امثال فارسی
۱۸	گنجینه دوم در امثال فارسیه	۵۹	۴۴	گنجینه سوم در امثال هندی
۱۹	گنجینه سوم در امثال هندی	۶۰	۴۵	خرزینیه و هشتم در امثال حرف ح
۲۰	گنجینه چهارم در امثال حرف تا	۶۲	۴۶	گنجینه اول در امثال عربیه
۲۱	گنجینه پنجم در امثال حرف ثا	۷	۴۷	گنجینه دوم در امثال فارسی
۲۲	گنجینه ششم در امثال حرف ثا	۷	۴۸	گنجینه سوم در امثال هندی
۲۳	خرزینیه هفتم در امثال حرف ثا	۷	۴۹	گنجینه چهارم در امثال حرف ذ
۲۴	گنجینه اول در امثال عربیه	۷	۵۰	گنجینه پنجم در امثال حرف ذال
۲۵	گنجینه دوم در امثال فارسیه	۶۲	۵۱	گنجینه ششم در امثال حرف ذ

مضامین	صفحه	مضامین	صفحه
خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۹۷	گنجینه سوم در امثال هند	۱۱۴
گنجینه اول در امثال عربیه	۹۸	خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۹۹
گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۹۹	گنجینه اول در امثال عربیه	۱۰۰
گنجینه سوم در امثال هند	۱۰۰	گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۰۱
خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۰۱	گنجینه سوم در شلماء و هند	۱۰۲
گنجینه اول در امثال عربیه	۱۰۲	خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۰۳
گنجینه دوم در شلماء و حرفت	۱۰۳	گنجینه اول در امثال عربیه	۱۰۴
گنجینه سوم در امثال هند	۱۰۴	گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۰۵
خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۰۵	گنجینه سوم در امثال هند	۱۰۶
گنجینه اول در امثال عربیه	۱۰۶	خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۰۷
گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۰۷	گنجینه اول در امثال عربیه	۱۰۸
گنجینه سوم در امثال هند	۱۰۸	گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۰۹
خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۰۹	گنجینه سوم در امثال هند	۱۱۰
گنجینه اول در امثال عربیه	۱۱۰	خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۱۱
گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۱۱	گنجینه اول در امثال عربیه	۱۱۲
گنجینه سوم در امثال هند	۱۱۲	گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۱۳
خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۱۳	گنجینه سوم در امثال هند	۱۱۴
گنجینه اول در امثال عربیه	۱۱۴	خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۱۵
گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۱۵	گنجینه اول در امثال عربیه	۱۱۶
گنجینه سوم در امثال هند	۱۱۶	گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۱۷
خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۱۷	گنجینه سوم در امثال هند	۱۱۸
گنجینه اول در امثال عربیه	۱۱۸	خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۱۹
گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۱۹	گنجینه اول در امثال عربیه	۱۲۰
گنجینه سوم در امثال هند	۱۲۰	گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۲۱
خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۲۱	گنجینه سوم در امثال هند	۱۲۲
گنجینه اول در امثال عربیه	۱۲۲	خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۲۳
گنجینه دوم در شلماء و فارسی	۱۲۳	گنجینه اول در امثال عربیه	۱۲۴
گنجینه سوم در امثال هند	۱۲۴	خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۲۵
خزینة نادر دوم در شلماء و حرفت	۱۲۵	گنجینه اول در امثال عربیه	۱۲۶

فهرست مضامین خزانه اشغال

ردیف	مضامین	صفحه	ردیف	مضامین	صفحه
۱۰۵	گنجینه دوم در شمای فارسی	۱۵۵	۱۰۵	گنجینه دوم در شمای فارسی	۱۵۵
۱۰۶	گنجینه سوم در اشغال هند	۱۵۶	۱۰۶	گنجینه سوم در اشغال هند	۱۵۶
۱۰۷	گنجینه چهارم در اشغال هند	۱۵۷	۱۰۷	گنجینه چهارم در اشغال هند	۱۵۷
۱۰۸	خزینة بشت دوم در شمای فارسی	۱۶۰	۱۰۸	خزینة بشت دوم در شمای فارسی	۱۶۰
۱۰۹	گنجینه اول در اشغال عربیه	۱۶۱	۱۰۹	گنجینه اول در اشغال عربیه	۱۶۱
۱۱۰	گنجینه دوم در شمای هند	۱۶۱	۱۱۰	گنجینه دوم در شمای هند	۱۶۱
۱۱۱	گنجینه سوم در اشغال حرف کما	۱۶۲	۱۱۱	گنجینه سوم در اشغال حرف کما	۱۶۲
۱۱۲	خزینة بشت ششم در شمای حرف لام	۱۶۳	۱۱۲	خزینة بشت ششم در شمای حرف لام	۱۶۳
۱۱۳	گنجینه اول در اشغال عربیه	۱۶۴	۱۱۳	گنجینه اول در اشغال عربیه	۱۶۴
۱۱۴	گنجینه دوم در شمای فارسی	۱۶۴	۱۱۴	گنجینه دوم در شمای فارسی	۱۶۴
۱۱۵	گنجینه سوم در اشغال هند	۱۶۵	۱۱۵	گنجینه سوم در اشغال هند	۱۶۵
۱۱۶	خزینة بشت دوم در شمای حرف نون	۱۶۶	۱۱۶	خزینة بشت دوم در شمای حرف نون	۱۶۶
۱۱۷	گنجینه اول در اشغال عربیه	۱۶۷	۱۱۷	گنجینه اول در اشغال عربیه	۱۶۷
۱۱۸	گنجینه دوم در شمای فارسی	۱۶۸	۱۱۸	گنجینه دوم در شمای فارسی	۱۶۸
۱۱۹	گنجینه سوم در اشغال هند	۱۶۹	۱۱۹	گنجینه سوم در اشغال هند	۱۶۹
۱۲۰	خزینة بشت ششم در شمای حرف نون	۱۶۹	۱۲۰	خزینة بشت ششم در شمای حرف نون	۱۶۹
۱۲۱	گنجینه اول در اشغال عربیه	۱۷۰	۱۲۱	گنجینه اول در اشغال عربیه	۱۷۰
۱۲۲	گنجینه دوم در اشغال فارسی	۲۰۱	۱۲۲	گنجینه دوم در اشغال فارسی	۲۰۱
۱۲۳	گنجینه سوم در اشغال هند	۲۰۲	۱۲۳	گنجینه سوم در اشغال هند	۲۰۲



عَوْنًا عَلَىٰ مَلَكَيْنِ وَمَكَأً وَفَضْلًا مِنْ رَوْحٍ وَأَنْتَ أَشَقُّ بِالنَّظَرِ



مطبخ نشینی کاشغوریم بطبع مریم خان



ایک روز غلام نے دو مالک طغویٰ بندہ نمازدان مرقضوی شرافت پناہ نجابت و گاہ شفق و مکرری سیدی علی  
 مطرح غیاث ازلی جناب شیخ محمد حسن علی صاحب سلمہ المد علی طامحات کو آئے اور اس  
 تذکرہ و کلمات اور تصنیفات پنجہ و الدبر و رکاب و میان میں لائے طے میان میں فرمایا کہ ایک رسالہ پیش  
 جامع امثال عربی فارسی معہ تصنیفات قبلہ گاہ مرحوم سے منسلک ہے بجز تہ الامثال ایسا  
 کہ آج تک نظر نہیں آیا یہ شریح میں نہایت شائق ہوا اور وعدہ اول کیا تھے کبھی بہر کا بخت فرط  
 اضطراب کے نہایت شائق ہوا جب کتاب موصوفہ فطرتی توشیح سے زیادہ پانی کمال علی مصنف ہو  
 کہ نام نامی اولنگا سید حسین شاہ اور تخلص حقیقت اس کتاب سے اٹھا رہے ہیں ہمیشہ بعد شوق  
 بیاست مند اس سرفراز ہے علم اور فضل اولنگا مشہور دیا ہے ایسے کام نمایاں ہوں سے ظاہر ہے  
 کہ آج تک اولاد اولنگی اوس سرکار سے خواہ پاتی ہر تصنیف اولنگی آٹھ کتابیں ہیں یہ تیسری چابی چابی  
 لیکن جو امثال عرب کتاب میں داخل تھیں اور سمجھنا اولنگا ہر ایک کو مشکل تھا خیالیں کیا کہ اگر انکا ترجمہ ہوتا  
 تو باہل و جہر سبکی ہم پر مینا آوے اس واسطے مافی النہیہ اپنا خدمتین حضرت جبرائیل نقیضین خیر المدققین کتاب  
 ماہران فنون عقلی نگاہ و اتقان علوم نقلی ادیب بی بیہ و انفسی نقیضین انیل حکیم حکمت مصطفویہ  
 سنت سفید بزمیہ لودھی علمای روزگار المعی کلامی امتار مورد فیوضات نامتناہی لم یزلی مولانا  
 بانضال و الکمال اولنگا جناب مولانا ابوالبرکات رکن الدین محمد الشہید پوری تبر علی  
 لازات شمس افادات بارقہ و ماہر جت تھا انما ضارہ ما طبعہ عن میں کیا جناب مسم البہ بالغا ہے  
 چسپ پذیرائی اتماس اعراب اور ترجمہ اور در و استعمال امثال عرب لکھا بلکہ بس جاصل مطلب  
 ترجمہ سے بخوبی مولودان توضیح حاشیہ پر چڑھائی و پڑھائی پوری کتاب میں تھی ہر ریاضی کامل زمانہ مفتی  
 و مصنف فاضل جناب شہر المیہ بالقابہ خارج دہم و خیال ہر جمیل مثل اور تحریر و رد استعمال کہ محال ہے انکے  
 کمالات سوانحی کمال ہے اب مبتدی کو فائدہ عام مددگار اور متقدم کو نفع تمام ہوگا جب کتاب ہا مطرح طیار  
 ہوئی پہل سکو چھو یا یعنی واسطے دعای مغفرت اور مصنف اور ترجمہ مدد کے وسیلہ مقبول بنایا اب امینہ کو  
 پہل کر کے اس سے فائدہ اور ہا وین مصنف اور ترجمہ اور ترجمہ و جو لوگ کہ معین ہیں کہ بکثیر یا دفر مایوں

تشریح الامثال



سبب تالیف	۵	نام کتاب
<p>سبب مکمل لیل نغمہ اور طوطی شکر بنی کی کچھ بجز ہر تہی اور باہم جو چار ایک ہن کا اور  تذکرہ شعر و سخن کا کہ روئے اتفاقاً بر سبیل مذکور ذکر مثال کا درمیان یا سبب کی زبان  سچ کر بند کیا فرمایا کہ ذکر و ذکر انواع معلوم سے اس سے ہن اور قسم فنون سے سرستہ  کا کہ ایک کتاب جو جمع مثال ہونے میں ہن کی اگر تو مہدی پاس خاطر سو موافق اس مثال  سبب کا سبب ہن کہ ایک مثال پر لکھا کہ جمع کر کے تو مثال لطف اور فائدہ ہو گا کہ چند ہن  ایک ہن میں اور اس میں ایک نجانا تھا لیکن دستوں کے کہنے سے اس میں دشمنی خطر میں کا ہن  ہوا اور ہن تو علی بہت سی محنت اور مشقت کی کہ ایک مدت میں اور ہن ہن ہن ہن ہن  عربی و فارسی اور ہن  اور مواقع لائق ہن  کیا تو ہن  داخل اب امید داری جناب باریسی ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن  نہ ہن  خزانہ ہن  کہا تو ہن کے رعایت دوسری بلکہ تیسری حرف کو بھی واسطے سہولت نکال لیں مثال  کی گئی مثلاً ہن  ہن کے ساتھ لکھی گئی اور اس کا ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن ہن  الف مع الف کے مقام پر لکھا اور اصل میں عربی کہ کہ الف لام تعریف سے مثلاً  یہ مثال کہ لکھتے ہیں <b>لَا تَكُنْ</b> <b>لَا تَكُنْ</b> <b>لَا تَكُنْ</b> <b>لَا تَكُنْ</b> <b>لَا تَكُنْ</b> <b>لَا تَكُنْ</b> <b>لَا تَكُنْ</b> <b>لَا تَكُنْ</b> <b>لَا تَكُنْ</b> <b>لَا تَكُنْ</b>  میں آتی ہیں سب کہا تو ہن پر قیاس کیا جائیے اب یہ بھی دریافت کرنا ضرور ہے کہ  مثلاً کہ ہن</p>		
فائدہ	۶	طریقہ تالیف

۱۰۰  
۱۰۱  
۱۰۲  
۱۰۳  
۱۰۴  
۱۰۵  
۱۰۶  
۱۰۷  
۱۰۸  
۱۰۹  
۱۱۰  
۱۱۱  
۱۱۲  
۱۱۳  
۱۱۴  
۱۱۵  
۱۱۶  
۱۱۷  
۱۱۸  
۱۱۹  
۱۲۰  
۱۲۱  
۱۲۲  
۱۲۳  
۱۲۴  
۱۲۵  
۱۲۶  
۱۲۷  
۱۲۸  
۱۲۹  
۱۳۰  
۱۳۱  
۱۳۲  
۱۳۳  
۱۳۴  
۱۳۵  
۱۳۶  
۱۳۷  
۱۳۸  
۱۳۹  
۱۴۰  
۱۴۱  
۱۴۲  
۱۴۳  
۱۴۴  
۱۴۵  
۱۴۶  
۱۴۷  
۱۴۸  
۱۴۹  
۱۵۰  
۱۵۱  
۱۵۲  
۱۵۳  
۱۵۴  
۱۵۵  
۱۵۶  
۱۵۷  
۱۵۸  
۱۵۹  
۱۶۰  
۱۶۱  
۱۶۲  
۱۶۳  
۱۶۴  
۱۶۵  
۱۶۶  
۱۶۷  
۱۶۸  
۱۶۹  
۱۷۰  
۱۷۱  
۱۷۲  
۱۷۳  
۱۷۴  
۱۷۵  
۱۷۶  
۱۷۷  
۱۷۸  
۱۷۹  
۱۸۰  
۱۸۱  
۱۸۲  
۱۸۳  
۱۸۴  
۱۸۵  
۱۸۶  
۱۸۷  
۱۸۸  
۱۸۹  
۱۹۰  
۱۹۱  
۱۹۲  
۱۹۳  
۱۹۴  
۱۹۵  
۱۹۶  
۱۹۷  
۱۹۸  
۱۹۹  
۲۰۰



[illegible]

خزینہ ۴۱ اشغال الہی

ظاہر ہو کر کسی حادثہ کا یا واسطے مثال بنی کہ مثال سے ساتھ حال و ستر کے ایک اعلیٰ مرتبہ  
 کی ساتھ وضع کیا ہو تو جس وقت یہی سامع ظاہر ہو اوں مثل کو کہیں تلمیذ و الگو  
 نحو مخیل محقق پہاوی اور متوجہ بصورت تفسیر کی نظر آوے یا غائب نہ ہو مشاہد کے  
 و کمائی وے اور کچھ پردہ حقیقت میں اوس چہ کی چیز اور اگر ساتھ موقع کی کسی حد میں  
 کوئی کمالات درج کھائے وہ کلام اکلام ایک خوبی اور نیکوئی الطاف اور راحت بہر  
 پہنچا کہ سلسلہ کو کہ کہتی ہیں المثل فی الکلام کلکلیہ فی الطحاکم یعنی کہاوت  
 کلام میں جیسے تک ہی طعان میں خزانہ اول در اشغال الہی محفل پر سے کعبہ

کنجیہ ناول و امثال عربیہ

الْأَخُولُ أَمِ الدِّيبُ أَخِرُ الدَّوَامِ الَّذِي يَأْخُذُ الْبَرَى حَتَّى يَفْصَحَ

آیا بدو است که پسین علاج دوست ، میگیرم بی عیب را تا آنکه واقع شود

الْقَافُ مائة الحجل الحباب : انه الذي خلف الوعد انت للوول

انلود کی بجای افت خالصی تباری است. افت مرد و خراف کردن می باشد. آفت یا و شایان

مَنْ لَمْ يَرَ الْوَلَدَ حَتَّى يَمُوتَ فَهُوَ الْغَائِبُ

[illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أما العلم بحب الرئاسة، أنه الإجماع طعن السياسي، أما الرئاسة

انک عالمان دهت فاسق سرور ده افست که او دوزخگان سستی قیمت داریت ۷۱ افست مومنی

ضعف السياسة، أفه القضاء، شدة الطمع، أفه العدلي قلبه

سستی قیمت واریت x آفت قاضیان امید سخت است ، آفت مادلان کی

تبعین	ج	مثال مرتبہ
-------	---	------------

4/6				
-----	--	--	--	--





9

1

५३

اجعل الناس من قل صوابه وكثرا عجابه احب الناس اليك

انسان تکرار مردمان سببست که کم باشد راسته و بسیار باشد غرضی او و وقت قرقر مردمان سببست که کم

درون حق و دلدار غم سنج دانه دوست و آبرو دانه و غم و دوست سوز دانه و غم و دوست سوز دانه

احد كيا لك فميشي فميشي احد خطيات لقمان احرص

یہ لے لو غبار سے تو رہس عشق میں عشق میں کیا نذر آج پیکانِ نعمان ۔ حریف

من في حقهم الجحيم احرق من دمع المفلات اخزم من الخزام

أَحْسَنُ مِنْ قُرْبَى، أَحْسَنُ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ لِلْبَيْتِ أَحْسَنَ إِلَى

نکوئی کہیں میں کہہ گئے مگر خدا بجانب توہ نکوئی کہیں جو ہے

المستفيضة احسن من النار احسن الاشياء كلام

كَلْبُ مَرْيَمَ فِي وَجْهِهَا الْخَضِرُ صَلْبُهَا

صحیح از زبان نصیح ۱۱۸ سے خوبہ گوئی کروں نہ

الْإِنْسَانُ الْإِحْسَانُ يَنْقُطُ اللَّسَانُ أَحْشَاوُ سَوْءِ كَيْلَةٍ

حَسْبُكَ وَفَوْقُكَ رَاحَةُ الْخَمْرِ الْكَفُّ الْمَعَارُ أَحْفَا

بیهوشک میدهم ترا و بر کعبه بی می ملو سزاوارده اسبان ستم را خفتن این فرست و خوارم

مِنْ قَلَامِهِ احْبَبْ حَلِيَّكَ شَطْرَ اَحَقِّ مِنْهُ بِنَقْلِ اَحَقِّ

چونش دوستی بی بر است نصف آن بی عمل تراز مشقه کوی تر

مبینه	ج	اصل عربی
از (ال)	از (ال)	از (ال)

وہاں سے پہلے ہی کہہ دیا تھا کہ میں نے تم کو یہ سب کچھ بتا دیا تھا۔

بسم الله الرحمن الرحيم

۱. **بسم الله الرحمن الرحيم**  
 ۲. **الحمد لله رب العالمين**  
 ۳. **والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله**  
 ۴. **وآل محمد الطيبين الطاهرين**  
 ۵. **الطاهرين**  
 ۶. **الطاهرين**  
 ۷. **الطاهرين**  
 ۸. **الطاهرين**  
 ۹. **الطاهرين**  
 ۱۰. **الطاهرين**  
 ۱۱. **الطاهرين**  
 ۱۲. **الطاهرين**  
 ۱۳. **الطاهرين**  
 ۱۴. **الطاهرين**  
 ۱۵. **الطاهرين**  
 ۱۶. **الطاهرين**  
 ۱۷. **الطاهرين**  
 ۱۸. **الطاهرين**  
 ۱۹. **الطاهرين**  
 ۲۰. **الطاهرين**  
 ۲۱. **الطاهرين**  
 ۲۲. **الطاهرين**  
 ۲۳. **الطاهرين**  
 ۲۴. **الطاهرين**  
 ۲۵. **الطاهرين**  
 ۲۶. **الطاهرين**  
 ۲۷. **الطاهرين**  
 ۲۸. **الطاهرين**  
 ۲۹. **الطاهرين**  
 ۳۰. **الطاهرين**  
 ۳۱. **الطاهرين**  
 ۳۲. **الطاهرين**  
 ۳۳. **الطاهرين**  
 ۳۴. **الطاهرين**  
 ۳۵. **الطاهرين**  
 ۳۶. **الطاهرين**  
 ۳۷. **الطاهرين**  
 ۳۸. **الطاهرين**  
 ۳۹. **الطاهرين**  
 ۴۰. **الطاهرين**  
 ۴۱. **الطاهرين**  
 ۴۲. **الطاهرين**  
 ۴۳. **الطاهرين**  
 ۴۴. **الطاهرين**  
 ۴۵. **الطاهرين**  
 ۴۶. **الطاهرين**  
 ۴۷. **الطاهرين**  
 ۴۸. **الطاهرين**  
 ۴۹. **الطاهرين**  
 ۵۰. **الطاهرين**  
 ۵۱. **الطاهرين**  
 ۵۲. **الطاهرين**  
 ۵۳. **الطاهرين**  
 ۵۴. **الطاهرين**  
 ۵۵. **الطاهرين**  
 ۵۶. **الطاهرين**  
 ۵۷. **الطاهرين**  
 ۵۸. **الطاهرين**  
 ۵۹. **الطاهرين**  
 ۶۰. **الطاهرين**  
 ۶۱. **الطاهرين**  
 ۶۲. **الطاهرين**  
 ۶۳. **الطاهرين**  
 ۶۴. **الطاهرين**  
 ۶۵. **الطاهرين**  
 ۶۶. **الطاهرين**  
 ۶۷. **الطاهرين**  
 ۶۸. **الطاهرين**  
 ۶۹. **الطاهرين**  
 ۷۰. **الطاهرين**  
 ۷۱. **الطاهرين**  
 ۷۲. **الطاهرين**  
 ۷۳. **الطاهرين**  
 ۷۴. **الطاهرين**  
 ۷۵. **الطاهرين**  
 ۷۶. **الطاهرين**  
 ۷۷. **الطاهرين**  
 ۷۸. **الطاهرين**  
 ۷۹. **الطاهرين**  
 ۸۰. **الطاهرين**  
 ۸۱. **الطاهرين**  
 ۸۲. **الطاهرين**  
 ۸۳. **الطاهرين**  
 ۸۴. **الطاهرين**  
 ۸۵. **الطاهرين**  
 ۸۶. **الطاهرين**  
 ۸۷. **الطاهرين**  
 ۸۸. **الطاهرين**  
 ۸۹. **الطاهرين**  
 ۹۰. **الطاهرين**  
 ۹۱. **الطاهرين**  
 ۹۲. **الطاهرين**  
 ۹۳. **الطاهرين**  
 ۹۴. **الطاهرين**  
 ۹۵. **الطاهرين**  
 ۹۶. **الطاهرين**  
 ۹۷. **الطاهرين**  
 ۹۸. **الطاهرين**  
 ۹۹. **الطاهرين**  
 ۱۰۰. **الطاهرين**

ترجمه  
 ۱۱  
 من ذایب الغیبتین - اخشن من ذیقته اخطات اسند الحظرة  
 ازین صاحب دو مشک روغن و درخت تر از زردی است خرابه و مشک را  
 الاخره و اخفاه الشدائد من المرقه اخلی من جوف حکام  
 برادر است به پنهان داشتن مخفیها از امر الویس « من تر از جوف حکام  
 اخلف من شرب الکحول اخلف من عمره و من الاخلای  
 درین بوی گزین تر از بوی شیدن زبرد و غلات و من کند تر از عرق و غلظت  
 گوزن الاخلای اخلف من دلالی - اخوان هذا الزمان  
 گنهای روز باریست است تر از دلال برادران این زمان  
 جواسیس العیوب - اخوة من و اساک فی الشدائد اخوان  
 جوینگان عیوبانند برادر تو گیس که خرابیها کند و رسته برادر تو  
 من و اساک فی الشدائد من و اساک فی الشدائد اخوان  
 گیس که در من سلوک کند برادران یکس که بر من نکند و رسته برادر تو گیس  
 صدقات لا من صدقات اخیل من صدقات - اخیب صدقات  
 که است کند ترا یکس که است که ترا و دیگر ترا زان نوید تر از روی مصفا  
 من مشخر موقاد آله الذی من الذین اذ ب للمع خیر من  
 از پیر « او که در قرض از من است « او بر مرد بهتر است از  
 دهمیه - اذری و لو یکحد المفرین اذع الطعنه  
 در باب مرا که هر یک که از دو تیر باشد - نهوان بسوی طعنه خود  
 من یدعو الی جفایک اذ فح الشرب بعوج او عمو اذی من  
 کسی که میخواند بسوی بدی کردن ترا و در کن بر یا بیاگر شستن یا بستن خانه به یکدیگر ترا  
 کتبیه  
 ۱۲  
 اخطای عربیه

ترجمه  
 ۱۱  
 من ذایب الغیبتین - اخشن من ذیقته اخطات اسند الحظرة  
 ازین صاحب دو مشک روغن و درخت تر از زردی است خرابه و مشک را  
 الاخره و اخفاه الشدائد من المرقه اخلی من جوف حکام  
 برادر است به پنهان داشتن مخفیها از امر الویس « من تر از جوف حکام  
 اخلف من شرب الکحول اخلف من عمره و من الاخلای  
 درین بوی گزین تر از بوی شیدن زبرد و غلات و من کند تر از عرق و غلظت  
 گوزن الاخلای اخلف من دلالی - اخوان هذا الزمان  
 گنهای روز باریست است تر از دلال برادران این زمان  
 جواسیس العیوب - اخوة من و اساک فی الشدائد اخوان  
 جوینگان عیوبانند برادر تو گیس که خرابیها کند و رسته برادر تو  
 من و اساک فی الشدائد من و اساک فی الشدائد اخوان  
 گیس که در من سلوک کند برادران یکس که بر من نکند و رسته برادر تو گیس  
 صدقات لا من صدقات اخیل من صدقات - اخیب صدقات  
 که است کند ترا یکس که است که ترا و دیگر ترا زان نوید تر از روی مصفا  
 من مشخر موقاد آله الذی من الذین اذ ب للمع خیر من  
 از پیر « او که در قرض از من است « او بر مرد بهتر است از  
 دهمیه - اذری و لو یکحد المفرین اذع الطعنه  
 در باب مرا که هر یک که از دو تیر باشد - نهوان بسوی طعنه خود  
 من یدعو الی جفایک اذ فح الشرب بعوج او عمو اذی من  
 کسی که میخواند بسوی بدی کردن ترا و در کن بر یا بیاگر شستن یا بستن خانه به یکدیگر ترا  
 کتبیه  
 ۱۲  
 اخطای عربیه



خزینہ	۱۳	امثال اللہ
الکلام إذا شتم الفقر فهو الله إذا تخاصم السارقان		
کلام چون کامل شود فقر پس آن خداست چنانچه هم جنگ کنند و دزد		
تخصم المسروق إذا تغير السلطان تغير الزمان إذا جاء القضاء		
طاهر شود دزدیده چون تغییر شود بادشاه متغیر گردد زمانه چون باید قضا		
عمر البصر إذا جاء أجلهم لا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون		
تا بینا شود بینائی و قیامت باید میعاد ایشان تاخیر نکند یک عت و نه سبقت کند		
إذا جاء الضيفاء اليوم منية يقتصر مجمل الحية إذا جاء		
چون بیاید برای نوک چاه مرگ چنگ در نذر رسد چاه چون بیاید		
أجل البعير حام حول البئر إذا جاء الاحتفال بطل الاستدلال		
مرگ شتر بر گرد گرد چاه چون بیاید اضمائل باطل شود دلیل		
إذا جاءت الخيل جاءت العين إذا أحاق القضاء ضاق		
چون بیاید پلاکی بیاید چشم چون فرو آید قضا تنگ گردد		
القضاء إذا حلت المقادير ضلقت التدابير إذا حل على الثور		
جای فراخ چون فرو آید اندازمان ضائع شود تدبیرها چون بر داشته شود بخت		
عقد الثريا جدك ينطق الجوزاء السحر إذا خرج الحية		
کره ثریا لائنت بکرند جوزاء سلطان چون بیرون آید مار		
من محرقتك يا محجر إذا ذكرت الذئب فاعده القضيب		
از سوراخ کشته شود بسنگ چون ذکر کرده شود گرگ را پس آید گردان بر آتش گران		
إذا ذهب الحياء حل البلاء إذا ذهب الوفاء نزل البلاء		
چون برود شرم فسرود آید صیفت و قیامت برود وفا نازل شود مصیبت		
کنهیه	۱۴	امثال عربی

۲  
 ۳  
 ۴  
 ۵  
 ۶  
 ۷  
 ۸  
 ۹  
 ۱۰  
 ۱۱  
 ۱۲  
 ۱۳  
 ۱۴  
 ۱۵  
 ۱۶  
 ۱۷  
 ۱۸  
 ۱۹  
 ۲۰  
 ۲۱  
 ۲۲  
 ۲۳  
 ۲۴  
 ۲۵  
 ۲۶  
 ۲۷  
 ۲۸  
 ۲۹  
 ۳۰  
 ۳۱  
 ۳۲  
 ۳۳  
 ۳۴  
 ۳۵  
 ۳۶  
 ۳۷  
 ۳۸  
 ۳۹  
 ۴۰  
 ۴۱  
 ۴۲  
 ۴۳  
 ۴۴  
 ۴۵  
 ۴۶  
 ۴۷  
 ۴۸  
 ۴۹  
 ۵۰



إِذَا زَلَّ الْعَالِمُ زَلَّ بَنَاتُهُ الْعَالَمُ إِذَا سَلَكَ لَيْلَامٌ بِهَذَا الْكِرَامِ

چون بلغزد عالم بلغزد بناتش و جهان چون سروزند ناسان پاک کوزند پاک

إِذَا سَادَ السَّيْفُ خَابَ الْأَمَلُ إِذَا سَمِعْتَ بِشَيْءٍ الْفَاقِينَ فَأَعْلَمُ

چون متمر شود ناسان نومیه کرد امید و چون بشنوی دشمنی آشکارا پس بداند

اللَّهُ كَمُضِيعٍ إِذَا مَنَّكَ هَرَجٌ جَاهِلٌ فَقَدْ أَوْسَعَتْهُ جَوَابًا أَوْجَعَتْ

حقیق او باد و کند همت و چون مانش بکار مال پس از غریب گریه ای و جواب و در دانه

عَنَابًا إِذَا ضَحِكَتِ الْفِرْدُ بِبِكِيٍّ اسْتَبَدَّ إِذَا ضَاقَ الْأَمْرُ اسْتَعْمَرَ إِذَا

از روی غصه چون بخندد بوزد بگریه کون او و چون تنگ شود امر فراخ شود و چون

طَرَتْ قَفْعٌ قَرِيبًا إِذَا حَلَمَ السَّهِيلُ طَعَمَ السَّيْلُ إِذَا عَزَّ

پرواز کردی پس برفت قریب و چون طلوت کرد سبیل بر روی شود آب روان و چون غلب شود

أَخَوُكَ فَمِنْ إِذَا عَرَفْتَ الْحَوْبَةَ فَمِنْ الثَّوْبَةِ إِذَا قَابَ الشَّعْرُ

برادر تو پس نزد کن و چون شناختی شوگن قبول کرده شود و و تنگ شود و تنگ شود

فَاتِ الْمَشْرِطِ إِذَا قَلَّتْ لَهُ رِنٌ حَاطَا رَأْسَهُ وَحُزْنٌ إِذَا قَلَّتْ

تیر کرد مشرط و چون بختی مراد را بسنج فرو کرد سر خود را و تنگ شود و تنگ شود

الْعُقُولُ كَثُرَتْ الْفُضُولُ إِذَا قَامَتِ الْقِيَامَةُ تَعَدَّ التَّوَابِ

عقلها زیاده شود و بیود گیها و چون قائم شود قیامت شمار کرده شود و گنایان

شَعْرًا إِذَا كَانَ الْخَرَابُ كِلِيلَ قَوْمٍ سَيَمُّهُمْ لِيَحْمَ طَرَبُ

چون باشد و زنجیر زیناسی کرده و نزدیک است که بابت کند از راه راه

الْمَرْكَبُ بِنَاكِ إِذَا كُنْتَ كَنًا وَفَاكُنْ ذُكُورًا إِذَا الْعَرَجُ مَجْدِي

پاک است و کان و قید کرد و بسیار و مکرر باش و تنگ و گریه و و تنگ و تنگ

كَبِيرٌ

لَمْ يَجِدْ فِيهَا إِلَّا الْمَرْءَ الْمَغْلُوبَ فَأَنْتَضَتِ الْمَرْءَ الْمَغْلُوبَ إِذَا الْمَوْءِدَةُ عُثْلٌ

کار بایہ نزل حرام چون شرم نمی آید پس بکن  
 هر چه خواست و نمیکند غالب نشوی پس فریاد کند

اِذَا مَا الْفَارِغِ الْعَزِيزِ اَبَا اِذَا مَا تَلَقَّ مِنْ مُجْمَعِهَا وَنَاوِلَهَا

و قیئیکه فارغ از غم و غمناکی باز آید و قیئیکه ملاقات کنی ملائذ و همس تمسک کنی آنرا دور یا آنرا

ادامروا للشيء من الماء اذا مات الغنم عشر المقام

و قلمی که در دستش بودی را بر کمرش زد و چنانکه گریه می‌اندا چون ببرد و چنگ زدن از دهان کند عوض گرفت

اِذَا مَكَرَ اللَّهُ شَيْئًا فَجَعَلْ حَاكِمَهُ اَوْ دَعَاۤ اِذَا مَلَكَ الْاَسْرَافِلُ

تو که باز از خدا شهرت را گردانده عالم را بوزن ترازو بیرون آید شون و نهان

هَلَاكَ الْأَقْصَرُ إِذَا مَلَكَتْ فَاسِحَةُ إِذَا ذَلَّ الْقَدِيرُ مَطْلُ

بلاک شوند. فاضلان چون ملک شوی سر آسان کن چون فرو دادی که خواران بشنود

الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

روسیوں نے جان بوجھ کر غلطی کرنا شروع کر دی۔

وَأَقْرَبُ مَا بَيْنَ رَأْسِهِ وَتَلَاوُفِهِ أَوَّلُ الْأَوَّلِ

سواءه نشود و خواستند که او را با این آیه تنبیہ فرمایند که دی آنحضرت را چنین دعا کرد:

وَقُلْ إِنَّمَا أَدَّبْتُ الْقُرْآنَ بِمَا عَلَّمَنِي رَبِّي وَأَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ فَذَرْهُمْ حَتَّى يَأْتِيَ الْبَأْسَ الَّذِي كَانُوا يَعْلَمُونَ

در این روز ماه رمضان و در این روز ماه رمضان و در این روز ماه رمضان

وَأَمَّا الْفُلُ فَأُرْسِلَتْ بِرَحْمَةٍ مِنَّا لِيُبَيِّنَ لَكُمْ آيَاتِنَا فَتَدَارَكُوا أَعْيُنَكُمْ عَلَى الْبَلَاءِ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا إِذْ يَبْعَثُ رَبُّكَ الْقُرْآنَ نَكُنَّ مِنَ الْغَاثِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عالمها نفسی است و اهل عقل و ادب را در بر می گیرد

اعانت از تو یک شعر خواند از آنکه او خوانده باشد

[illegible]

خوبه | ۱۴ | اشغال است

اذل من ذلّ ليعاج، اذل من موئى يكونه يوم عاشوراء  
خوارتر از ينج بابا + خوارتر از اموى در كوفه روز دهم محرم  
الا ذن تعشق قبل العين احيا ناء اذا وردت ماء لم تكد  
كوش عاشق ميشود پيش از چشم در بعضى اوقات چون در شوى آب يادلى زندگان  
اراق من ارق الحيا يجرها اردة الله غالب على اردة  
مهران تر از ارقه بچه عرويه الماده خدا غالب است بر اراوه  
الناس اراق بكسر ما احار مشقة ارباب الدول ملكه حون  
مردمان + نهود تر از روى جنبش كرد لب + صاحبان دولتها الهام كرده سستنه  
اردت عزم او اراد الله خارجة من سب من رصاصة اربسل  
عزم تر از عزم او خواست خدا خارج را + بيش نشيند تر از سنگ سخت فريست  
حكما ولا عوصيه الارض الطيب يخرج نباتا حسنا والذى  
عليه ما وبيت كمن اودا - زمين را كزوه برون مى كند گياه خوب را در چوك  
حبث لا يخرج الا كذلك ارق من النسيم ومن الهوى مارق  
پايدست برون نمى آيد كزيت + نرم و نيك تر از باد نرم و از هوا نيك تر  
من دين القرامطة ارق من السيب ايتها عمة اربها فخر  
از دين قرامطه - نرم تر از صاحب ناز + نهار از اربا بسيج بيايد تر از اربا ناز  
ارقى من النعام ارقى من اللقاه اربها الشهي وثربى القبر  
سهياب تر از شتر مرغ + باب نزار فوك - مينمايد اربا نهار و دامانى را با نهار +  
انربى من هب ارقى من سباع الارض واجم الكثر فخره فخره  
نماي تر از كره - زماي تر از شير - سوهان تر از شير و روشن تر از شير و شير  
كهنه | ۱۵ | اشغال است

[illegible]





[illegible]

خرمیه  
 ۱۹  
 انفسك ولسوقی + الا شغل قال یكافک تصبیح الاوقات  
 برای ذات خود و دیگران یعنی تجارت مشغول شدن با تجارت شد صانع کون و تکلیف است  
 امشد الفصحی فوق العرض + امشد العقوبات حفظه الله  
 سخت ترین خدا در گذشتن فرستاده سخت ترین عذابها عذاب جهنم است  
 امشد عصبیه من الخجاف اشهر المسلمین من خافه الذی  
 سخت تر از روی حمایت اگر چه بدترین با دشمنان کسی است که ترس از او را گناه  
 و یحتمل علیه الجری + اشقی العنی امرک المی + اشغل من ادو  
 و اعتماد بروی دلیر بزرگتر تو اگر کسی گذشتن از دوست مثل از دوست  
 الخجین اشقران یثقل من یخیر وان یثا خفیتر اشکر و یزید  
 دوستی + شتر نیز مو اگر پیش شود دفع کرده شود اگر پس داشته کرده شود بزرگتر  
 اشهر من قضا نیک + اشقی من قبلة العدا اشهر الاشیاء ثلثین  
 مشهور تر از قضا نیک + خوانان تر از بدست خسار چیزها بدست شود  
 باضدادها اصعب اوید او امسی سید + اصبر من اصناف  
 به ضدای خود + صبر کرد در مالیک از دست دشمن کرد و مالیک از دست صابر تر است  
 اصبر من الاکاری علی الناس اصعب السلطان بالحداد اصبر  
 صابر تر از دیگرها صابر بر دشمنان صابر تر از شاهرا به خون + است تر  
 المقال ما لعلک به صلوته الحال اصبر من عذر الجری اصبر  
 سخن بگوید بشود بوسی صورت حال + نازد تر از چشم از آب است نازد تر  
 من العاز الجری + اصعب الاشیاء المشی بالقدام اصبر  
 از دانه آهوی غارش دارد و غوار تر از چیزها نازد کردن است قدمها و غریزها  
 کفیه  
 ۲۰  
 مثال درجه

[illegible]

[illegible]

٢٠

گروه خادم الشان است صاف تر از چشم خردس ۴ صاف تر از چشم آمو

أَصْفَرُ الْوَجْهَيْنِ كَالْمَنَافِقِ بِأَضْعَافِ الْعُرُوفِ وَلَوْ إِلَى الْكَلْبِ

در دفتر هر دو مساعده مانند شاق، یمن نکونی اگر چه سبک باشد

صنع من الخيل الأصيل لا يخطى أصبغ قريش سنة

صَدَقَ اللَّهُ سَيِّئًا حَتَّىٰ يُخَذَّ لِلْمُسْلِمِينَ عَذَابٌ مُّكَرَّمٌ ۖ كَذَٰلِكَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

بنی بن کنه را "ناقرار کند گنهگار" خوارتر از گ. خوار کرد را

الحج الأضطراري ذهب الاختيار أضل من سنان أضل

تب - بهفزاری می برداخت بباران گمراه ترا سمن گمراه تر

مِنْ قَارِظٍ عَذْرَةٍ أَضَلَّ مِنْ مَوْعِدَةٍ أَضْمَرَ الْعُضْبُ عَلَى الْمَرْبُودِ

از چینه برگ سنگ آهک غمره که در ترازو خورند، در کور کرده و با آهک شستن خورند که آهک

فَلَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ ۚ أَضَلُّوا مِنْ عَمَلٍ بَغِيضٍ لِقَوْمٍ أَضَلُّوا مِنْ دِينِهِمْ

قدرت یافته و مال گفند و است و صانع تر از تمام بدون کمترین صانع تر از دست دراز و دان

اصیبیق من ... الحجاب و یاط لہ العلام ... لیل

وَالْأَمْرُ أَطَقَ كَيْبِي إِنَّ التَّعَامَةَ فِي الْقَلَمِ أَطَقَ مُرَجِيَتْ

و انقضی ح. خاموشی ایشان که در آن البتہ شرم و دوا محبت میجویم از جای نمیگذرد

يطلبون وليس اطلب الخبز عند حيا الوجه اطعم من الله

ما جو ندم و مان و نصيحت مطلوب حاصل بچو تيد تيڪن راتر ديك خو برداين عطا مع تقارر اس

مجموعه	۷۰	امثال عمریه
--------	----	-------------

下

عنوان: حضرت امام علی (ع) کی تعلیمات و خدمات

عزیمه ۲۱ اشال

اَطْلُ حُجَّةً مِنْ خَلْقِ حُلْوَانٍ اَطْلُ مِنْ رَجُلٍ قَدِ كَسِبَ اَطْلُفَر

و اما از نزدی صحبت از دور رفت مرقا همان « و از تر از نرغهای دیگر کسب » سبکتر

مِنْ طَائِفَةِ طَائِفٍ مِنْ قُرَشٍ اَطْلُفَرٌ مِنْ زَيْنَبِ اَطْلُفَر

از یک سبکتر از پروانه طریف تر از زنبقی ظالم تر

مِنْ الشَّيْبِ اَطْلُفَرٌ مِنْ صَبِيٍّ اَطْلُفَرٌ مِنْ حَبِيٍّ اَطْلُفَرٌ مِنْ طَائِفَةِ

اچر سه « ظالم تر از کوه » سایدان که تراز کناره نشسته از یک ظالم تر

الْعَيْنِ مِنَ الشَّيْبِ اَطْلُفَرٌ مِنَ الشَّيْبِ اَبَيْنَ مِنْ اَلْمَسِّ اَلْعَيْنِ

تو که از سبکتر « ظالم تر از آفتاب و پیا تر از و سه » سبکتر

بِنَابِ الْفَيْلِ سَهْلٌ مِنَ الْاَعْيُنِ بِبَابِ الْفَيْلِ اَعْدَا

بندان پیل آسان تر از خلق شدن بدو از « پیل » از دور کننده تر

مِنْ الشَّيْبِ اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا

از شش فر « و من تر « من تو هست اگر میان برود بهلوی نشسته »

مِنْ الْمِيَانِ اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا اَعْدَا

از تر از « بسیار که اگر در سبکتر سبکتر بر نه تر از دو که » ظالم تر از دو که

اَعْدَا مِنَ الْمَالِ اَبَيْنَ الْمَالِ اَعْدَا مِنَ الْكَلْبِ اَعْدَا مِنَ

شش تر از تر و شوه یک چاه بر کون کشنده یک چاه « نادر تر از یک دال » نادر تر از

بِقِيْلِ اَلْاَوْفِ اَعْدَا مِنَ الْاَبْلِ اَبْلَقِ الْعَقْوِ اَعْدَا مِنَ الْغَرَابِ اَعْدَا

بخیب نادر تر از « نادر تر از این » نادر تر از یک کوه بازوی او و نادر تر

اَعْدَا مِنَ اَمْرِ قَرْنٍ اَعْدَا مِنَ الْقَوْمِ اَعْدَا مِنَ الْعَبْدِ اَعْدَا مِنَ

نادر تر از آن تر « نادر تر از این » نادر تر از یک کوه بازوی او و نادر تر

کفیه ۲۲ اشال

من ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۲



۵۰۰

بازن

نمبر	ج	اضافہ عربیہ
------	---	-------------

۱۰۰  
 ۱۰۱  
 ۱۰۲  
 ۱۰۳  
 ۱۰۴  
 ۱۰۵  
 ۱۰۶  
 ۱۰۷  
 ۱۰۸  
 ۱۰۹  
 ۱۱۰  
 ۱۱۱  
 ۱۱۲  
 ۱۱۳  
 ۱۱۴  
 ۱۱۵  
 ۱۱۶  
 ۱۱۷  
 ۱۱۸  
 ۱۱۹  
 ۱۲۰  
 ۱۲۱  
 ۱۲۲  
 ۱۲۳  
 ۱۲۴  
 ۱۲۵  
 ۱۲۶  
 ۱۲۷  
 ۱۲۸  
 ۱۲۹  
 ۱۳۰  
 ۱۳۱  
 ۱۳۲  
 ۱۳۳  
 ۱۳۴  
 ۱۳۵  
 ۱۳۶  
 ۱۳۷  
 ۱۳۸  
 ۱۳۹  
 ۱۴۰  
 ۱۴۱  
 ۱۴۲  
 ۱۴۳  
 ۱۴۴  
 ۱۴۵  
 ۱۴۶  
 ۱۴۷  
 ۱۴۸  
 ۱۴۹  
 ۱۵۰  
 ۱۵۱  
 ۱۵۲  
 ۱۵۳  
 ۱۵۴  
 ۱۵۵  
 ۱۵۶  
 ۱۵۷  
 ۱۵۸  
 ۱۵۹  
 ۱۶۰  
 ۱۶۱  
 ۱۶۲  
 ۱۶۳  
 ۱۶۴  
 ۱۶۵  
 ۱۶۶  
 ۱۶۷  
 ۱۶۸  
 ۱۶۹  
 ۱۷۰  
 ۱۷۱  
 ۱۷۲  
 ۱۷۳  
 ۱۷۴  
 ۱۷۵  
 ۱۷۶  
 ۱۷۷  
 ۱۷۸  
 ۱۷۹  
 ۱۸۰  
 ۱۸۱  
 ۱۸۲  
 ۱۸۳  
 ۱۸۴  
 ۱۸۵  
 ۱۸۶  
 ۱۸۷  
 ۱۸۸  
 ۱۸۹  
 ۱۹۰  
 ۱۹۱  
 ۱۹۲  
 ۱۹۳  
 ۱۹۴  
 ۱۹۵  
 ۱۹۶  
 ۱۹۷  
 ۱۹۸  
 ۱۹۹  
 ۲۰۰  
 ۲۰۱  
 ۲۰۲  
 ۲۰۳  
 ۲۰۴  
 ۲۰۵  
 ۲۰۶  
 ۲۰۷  
 ۲۰۸  
 ۲۰۹  
 ۲۱۰  
 ۲۱۱  
 ۲۱۲  
 ۲۱۳  
 ۲۱۴  
 ۲۱۵  
 ۲۱۶  
 ۲۱۷  
 ۲۱۸  
 ۲۱۹  
 ۲۲۰  
 ۲۲۱  
 ۲۲۲  
 ۲۲۳  
 ۲۲۴  
 ۲۲۵  
 ۲۲۶  
 ۲۲۷  
 ۲۲۸  
 ۲۲۹  
 ۲۳۰  
 ۲۳۱  
 ۲۳۲  
 ۲۳۳  
 ۲۳۴  
 ۲۳۵  
 ۲۳۶  
 ۲۳۷  
 ۲۳۸  
 ۲۳۹  
 ۲۴۰  
 ۲۴۱  
 ۲۴۲  
 ۲۴۳  
 ۲۴۴  
 ۲۴۵  
 ۲۴۶  
 ۲۴۷  
 ۲۴۸  
 ۲۴۹  
 ۲۵۰  
 ۲۵۱  
 ۲۵۲  
 ۲۵۳  
 ۲۵۴  
 ۲۵۵  
 ۲۵۶  
 ۲۵۷  
 ۲۵۸  
 ۲۵۹  
 ۲۶۰  
 ۲۶۱  
 ۲۶۲  
 ۲۶۳  
 ۲۶۴  
 ۲۶۵  
 ۲۶۶  
 ۲۶۷  
 ۲۶۸  
 ۲۶۹  
 ۲۷۰  
 ۲۷۱  
 ۲۷۲  
 ۲۷۳  
 ۲۷۴  
 ۲۷۵  
 ۲۷۶  
 ۲۷۷  
 ۲۷۸  
 ۲۷۹  
 ۲۸۰  
 ۲۸۱  
 ۲۸۲  
 ۲۸۳  
 ۲۸۴  
 ۲۸۵  
 ۲۸۶  
 ۲۸۷  
 ۲۸۸  
 ۲۸۹  
 ۲۹۰  
 ۲۹۱  
 ۲۹۲  
 ۲۹۳  
 ۲۹۴  
 ۲۹۵  
 ۲۹۶  
 ۲۹۷  
 ۲۹۸  
 ۲۹۹  
 ۳۰۰  
 ۳۰۱  
 ۳۰۲  
 ۳۰۳  
 ۳۰۴  
 ۳۰۵  
 ۳۰۶  
 ۳۰۷  
 ۳۰۸  
 ۳۰۹  
 ۳۱۰  
 ۳۱۱  
 ۳۱۲  
 ۳۱۳  
 ۳۱۴  
 ۳۱۵  
 ۳۱۶  
 ۳۱۷  
 ۳۱۸  
 ۳۱۹  
 ۳۲۰  
 ۳۲۱  
 ۳۲۲  
 ۳۲۳  
 ۳۲۴  
 ۳۲۵  
 ۳۲۶  
 ۳۲۷  
 ۳۲۸  
 ۳۲۹  
 ۳۳۰  
 ۳۳۱  
 ۳۳۲  
 ۳۳۳  
 ۳۳۴  
 ۳۳۵  
 ۳۳۶  
 ۳۳۷  
 ۳۳۸  
 ۳۳۹  
 ۳۴۰  
 ۳۴۱  
 ۳۴۲  
 ۳۴۳  
 ۳۴۴  
 ۳۴۵  
 ۳۴۶  
 ۳۴۷  
 ۳۴۸  
 ۳۴۹  
 ۳۵۰  
 ۳۵۱  
 ۳۵۲  
 ۳۵۳  
 ۳۵۴  
 ۳۵۵  
 ۳۵۶  
 ۳۵۷  
 ۳۵۸  
 ۳۵۹  
 ۳۶۰  
 ۳۶۱  
 ۳۶۲  
 ۳۶۳  
 ۳۶۴  
 ۳۶۵  
 ۳۶۶  
 ۳۶۷  
 ۳۶۸  
 ۳۶۹  
 ۳۷۰  
 ۳۷۱  
 ۳۷۲  
 ۳۷۳  
 ۳۷۴  
 ۳۷۵  
 ۳۷۶  
 ۳۷۷  
 ۳۷۸  
 ۳۷۹  
 ۳۸۰  
 ۳۸۱  
 ۳۸۲  
 ۳۸۳  
 ۳۸۴  
 ۳۸۵  
 ۳۸۶  
 ۳۸۷  
 ۳۸۸  
 ۳۸۹  
 ۳۹۰  
 ۳۹۱  
 ۳۹۲  
 ۳۹۳  
 ۳۹۴  
 ۳۹۵  
 ۳۹۶  
 ۳۹۷  
 ۳۹۸  
 ۳۹۹  
 ۴۰۰  
 ۴۰۱  
 ۴۰۲  
 ۴۰۳  
 ۴۰۴  
 ۴۰۵  
 ۴۰۶  
 ۴۰۷  
 ۴۰۸  
 ۴۰۹  
 ۴۱۰  
 ۴۱۱  
 ۴۱۲  
 ۴۱۳  
 ۴۱۴  
 ۴۱۵  
 ۴۱۶  
 ۴۱۷  
 ۴۱۸  
 ۴۱۹  
 ۴۲۰  
 ۴۲۱  
 ۴۲۲  
 ۴۲۳  
 ۴۲۴  
 ۴۲۵  
 ۴۲۶  
 ۴۲۷  
 ۴۲۸  
 ۴۲۹  
 ۴۳۰  
 ۴۳۱  
 ۴۳۲  
 ۴۳۳  
 ۴۳۴  
 ۴۳۵  
 ۴۳۶  
 ۴۳۷  
 ۴۳۸  
 ۴۳۹  
 ۴۴۰  
 ۴۴۱  
 ۴۴۲  
 ۴۴۳  
 ۴۴۴  
 ۴۴۵  
 ۴۴۶  
 ۴۴۷  
 ۴۴۸  
 ۴۴۹  
 ۴۵۰  
 ۴۵۱  
 ۴۵۲  
 ۴۵۳  
 ۴۵۴  
 ۴۵۵  
 ۴۵۶  
 ۴۵۷  
 ۴۵۸  
 ۴۵۹  
 ۴۶۰  
 ۴۶۱  
 ۴۶۲  
 ۴۶۳  
 ۴۶۴  
 ۴۶۵  
 ۴۶۶  
 ۴۶۷  
 ۴۶۸  
 ۴۶۹  
 ۴۷۰  
 ۴۷۱



بروز و پنجشنبه ۱۱ شعبان ۱۳۰۲





۴

مجلس شورای اسلامی  
جمهوری اسلامی ایران

مقام اعلیٰ کے لئے

مجلس شورای اسلامی

مجلس شورای اسلامی

محکم دلائل سے مزین متنوع و منفرد موضوعات پر مشتمل مفت آن لائن مکتبہ

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

انزل الناس منازلهم ان سرقت فاسرق واذا انيت فارين

فرو آر مرد ما ز اور مرتبه آکاشان : اگر فردی کنی این خبر و بعد ما و چون ز کنی پس ناکت

بِحُجْرَةٍ. الْإِنْسَانُ مُرَكَّبٌ مِنَ السُّمُورِ وَالنَّسِيَانِ الْإِنْسَانُ مُعْبِدٌ

بزن نمرة + انسان مرکب است از غفلت و فراموشی + انسان ندای

الإِحْسَانُ الْإِنْسَانُ فِرَاءَ الْإِنْسَانِ الْإِنْسَانُ مَعَ النَّسَبِ الْإِنْسَانُ

احسان مت انسان آئینہ انسان مت انسان بافراموشی مت انسان

حَرِصٌ عَلَى مَأْمَعِهِ. الْإِنْسَانُ يُسَاقُ فِي الشَّهْرِ وَاللَّيْلَةِ وَالْأَسَدُ

حرفیں ست ہر پنجہ بلذائستہ شد انسان چرخ و غفلت و فراموشی راہ انسان

رَبَّنَا الْمَسْكِينُ الْإِنْسَانَ عَلَىٰ نَفْسِهِ بِصِيرَةٍ طَرَفِي يَقِي

چونکه می زبانی ست انسان بزوات خود میسازد

الانصاف حسن الاوصاف الصف الفارة من الاماها الضم

الصلوات بربنا

أحاط طابا أو مطلقا لا النظر إلى ما قبل ولا نظرا إلى ما بعده

[illegible]

باز از خود بیرون آید و بگوید که من در این راه هستم و به خداوند متعال استعانت می‌جویم.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لَكَ شَاكِرِينَ

سَمْعًا وَبَصَرًا وَأَنَّهُ هُوَ أَفْضَلُ مَا تُعْبُدُونَ

فولادہ لکھنؤ

در آسمان است و کوه و آب بر زمین قرار دارند اگر مایه را در ظرفی

کفینہ	۲	اشا
-------	---	-----

[illegible]







۱۰۰  
 ۱۰۱  
 ۱۰۲  
 ۱۰۳  
 ۱۰۴  
 ۱۰۵  
 ۱۰۶  
 ۱۰۷  
 ۱۰۸  
 ۱۰۹  
 ۱۱۰  
 ۱۱۱  
 ۱۱۲  
 ۱۱۳  
 ۱۱۴  
 ۱۱۵  
 ۱۱۶  
 ۱۱۷  
 ۱۱۸  
 ۱۱۹  
 ۱۲۰  
 ۱۲۱  
 ۱۲۲  
 ۱۲۳  
 ۱۲۴  
 ۱۲۵  
 ۱۲۶  
 ۱۲۷  
 ۱۲۸  
 ۱۲۹  
 ۱۳۰  
 ۱۳۱  
 ۱۳۲  
 ۱۳۳  
 ۱۳۴  
 ۱۳۵  
 ۱۳۶  
 ۱۳۷  
 ۱۳۸  
 ۱۳۹  
 ۱۴۰  
 ۱۴۱  
 ۱۴۲  
 ۱۴۳  
 ۱۴۴  
 ۱۴۵  
 ۱۴۶  
 ۱۴۷  
 ۱۴۸  
 ۱۴۹  
 ۱۵۰  
 ۱۵۱  
 ۱۵۲  
 ۱۵۳  
 ۱۵۴  
 ۱۵۵  
 ۱۵۶  
 ۱۵۷  
 ۱۵۸  
 ۱۵۹  
 ۱۶۰  
 ۱۶۱  
 ۱۶۲  
 ۱۶۳  
 ۱۶۴  
 ۱۶۵  
 ۱۶۶  
 ۱۶۷  
 ۱۶۸  
 ۱۶۹  
 ۱۷۰  
 ۱۷۱  
 ۱۷۲  
 ۱۷۳  
 ۱۷۴  
 ۱۷۵  
 ۱۷۶  
 ۱۷۷  
 ۱۷۸  
 ۱۷۹  
 ۱۸۰  
 ۱۸۱  
 ۱۸۲  
 ۱۸۳  
 ۱۸۴  
 ۱۸۵  
 ۱۸۶  
 ۱۸۷  
 ۱۸۸  
 ۱۸۹  
 ۱۹۰  
 ۱۹۱  
 ۱۹۲  
 ۱۹۳  
 ۱۹۴  
 ۱۹۵  
 ۱۹۶  
 ۱۹۷  
 ۱۹۸  
 ۱۹۹  
 ۲۰۰  
 ۲۰۱  
 ۲۰۲  
 ۲۰۳  
 ۲۰۴  
 ۲۰۵  
 ۲۰۶  
 ۲۰۷  
 ۲۰۸  
 ۲۰۹  
 ۲۱۰  
 ۲۱۱  
 ۲۱۲  
 ۲۱۳  
 ۲۱۴  
 ۲۱۵  
 ۲۱۶  
 ۲۱۷  
 ۲۱۸  
 ۲۱۹  
 ۲۲۰  
 ۲۲۱  
 ۲۲۲  
 ۲۲۳  
 ۲۲۴  
 ۲۲۵  
 ۲۲۶  
 ۲۲۷  
 ۲۲۸  
 ۲۲۹  
 ۲۳۰  
 ۲۳۱  
 ۲۳۲  
 ۲۳۳  
 ۲۳۴  
 ۲۳۵  
 ۲۳۶  
 ۲۳۷  
 ۲۳۸  
 ۲۳۹  
 ۲۴۰  
 ۲۴۱  
 ۲۴۲  
 ۲۴۳  
 ۲۴۴  
 ۲۴۵  
 ۲۴۶  
 ۲۴۷  
 ۲۴۸  
 ۲۴۹  
 ۲۵۰  
 ۲۵۱  
 ۲۵۲  
 ۲۵۳  
 ۲۵۴  
 ۲۵۵  
 ۲۵۶  
 ۲۵۷  
 ۲۵۸  
 ۲۵۹  
 ۲۶۰  
 ۲۶۱  
 ۲۶۲  
 ۲۶۳  
 ۲۶۴  
 ۲۶۵  
 ۲۶۶  
 ۲۶۷  
 ۲۶۸  
 ۲۶۹  
 ۲۷۰  
 ۲۷۱  
 ۲۷۲  
 ۲۷۳  
 ۲۷۴  
 ۲۷۵  
 ۲۷۶  
 ۲۷۷  
 ۲۷۸  
 ۲۷۹  
 ۲۸۰  
 ۲۸۱  
 ۲۸۲  
 ۲۸۳  
 ۲۸۴  
 ۲۸۵  
 ۲۸۶  
 ۲۸۷  
 ۲۸۸  
 ۲۸۹  
 ۲۹۰  
 ۲۹۱  
 ۲۹۲  
 ۲۹۳  
 ۲۹۴  
 ۲۹۵  
 ۲۹۶  
 ۲۹۷  
 ۲۹۸  
 ۲۹۹  
 ۳۰۰  
 ۳۰۱  
 ۳۰۲  
 ۳۰۳  
 ۳۰۴  
 ۳۰۵  
 ۳۰۶  
 ۳۰۷  
 ۳۰۸  
 ۳۰۹  
 ۳۱۰  
 ۳۱۱  
 ۳۱۲  
 ۳۱۳  
 ۳۱۴  
 ۳۱۵  
 ۳۱۶  
 ۳۱۷  
 ۳۱۸  
 ۳۱۹  
 ۳۲۰  
 ۳۲۱  
 ۳۲۲  
 ۳۲۳  
 ۳۲۴  
 ۳۲۵  
 ۳۲۶  
 ۳۲۷  
 ۳۲۸  
 ۳۲۹  
 ۳۳۰  
 ۳۳۱  
 ۳۳۲  
 ۳۳۳  
 ۳۳۴  
 ۳۳۵  
 ۳۳۶  
 ۳۳۷  
 ۳۳۸  
 ۳۳۹  
 ۳۴۰  
 ۳۴۱  
 ۳۴۲  
 ۳۴۳  
 ۳۴۴  
 ۳۴۵  
 ۳۴۶  
 ۳۴۷  
 ۳۴۸  
 ۳۴۹  
 ۳۵۰  
 ۳۵۱  
 ۳۵۲  
 ۳۵۳  
 ۳۵۴  
 ۳۵۵  
 ۳۵۶  
 ۳۵۷  
 ۳۵۸  
 ۳۵۹  
 ۳۶۰  
 ۳۶۱  
 ۳۶۲  
 ۳۶۳  
 ۳۶۴  
 ۳۶۵  
 ۳۶۶  
 ۳۶۷  
 ۳۶۸  
 ۳۶۹  
 ۳۷۰  
 ۳۷۱  
 ۳۷۲  
 ۳۷۳  
 ۳۷۴  
 ۳۷۵  
 ۳۷۶  
 ۳۷۷  
 ۳۷۸  
 ۳۷۹  
 ۳۸۰  
 ۳۸۱  
 ۳۸۲  
 ۳۸۳  
 ۳۸۴  
 ۳۸۵  
 ۳۸۶  
 ۳۸۷  
 ۳۸۸  
 ۳۸۹  
 ۳۹۰  
 ۳۹۱  
 ۳۹۲  
 ۳۹۳  
 ۳۹۴  
 ۳۹۵  
 ۳۹۶  
 ۳۹۷  
 ۳۹۸  
 ۳۹۹  
 ۴۰۰  
 ۴۰۱  
 ۴۰۲  
 ۴۰۳  
 ۴۰۴  
 ۴۰۵  
 ۴۰۶  
 ۴۰۷  
 ۴۰۸  
 ۴۰۹  
 ۴۱۰  
 ۴۱۱  
 ۴۱۲  
 ۴۱۳  
 ۴۱۴  
 ۴۱۵  
 ۴۱۶  
 ۴۱۷  
 ۴۱۸  
 ۴۱۹  
 ۴۲۰  
 ۴۲۱  
 ۴۲۲  
 ۴۲۳  
 ۴۲۴  
 ۴۲۵  
 ۴۲۶  
 ۴۲۷  
 ۴۲۸  
 ۴۲۹  
 ۴۳۰  
 ۴۳۱  
 ۴۳۲  
 ۴۳۳  
 ۴۳۴  
 ۴۳۵  
 ۴۳۶  
 ۴۳۷  
 ۴۳۸  
 ۴۳۹  
 ۴۴۰  
 ۴۴۱  
 ۴۴۲  
 ۴۴۳  
 ۴۴۴  
 ۴۴۵  
 ۴۴۶  
 ۴۴۷  
 ۴۴۸  
 ۴۴۹  
 ۴۵۰  
 ۴۵۱  
 ۴۵۲  
 ۴۵۳  
 ۴۵۴  
 ۴۵۵  
 ۴۵۶  
 ۴۵۷  
 ۴۵۸  
 ۴۵۹  
 ۴۶۰  
 ۴۶۱  
 ۴۶۲  
 ۴۶۳  
 ۴۶۴  
 ۴۶۵  
 ۴۶۶  
 ۴۶۷  
 ۴۶۸  
 ۴۶۹  
 ۴۷۰  
 ۴۷۱

[illegible]







او واند و کلاه و ده نجات کن ضائع و تنها بنشین + اوقات شریف بین که چون  
میگذرد + اول بهامشک بها + اول بهایش میده در پیش + اول طعام میده کلام  
اول بهرم غلط + اول دم نقد بطیخی راه + اول بهش بعد از آن گویی نمک است اول  
اندیش + گهی گفتار به پای پیش آید است و پس یوارند اول با خرسنتی و از اول  
سبکست مغلس چراغ خوش راه + اول کسیکه که لاف محبت زند منتهم اول میآورد ایاسر  
حدود شناسن ای باد صبا اینهم آورده تست + ای بسا آرزو که خاک شده + ای تو  
مجموعه خوبی ز که است گویم + ای خاک بر آن سر که در و سر و غافیت + ای تو بگویم  
دیوار تو خیم نشین + ای روشنی طبع تو بر من بلا شدی + ای ز قدرت بخیز در هر چه باشی  
زود باش + ای زبردست زبردست آزار به که تم تاکی بگذارد + ای گل تو خرمندم  
تو بوی کسی دگر + ای لعلی لعل زلال + اینهم از بی آنست که زند میخوابد + اینهم اندر عاشقی که  
غماهای دگر + اینهم تار سریت + این اکسی گو که ترا نشاند + این گل بگوید کلفت +  
این کار از تو آید و مردان چنین کنند + اینک من تو را بخرم وانی میکش + اینک بسرا  
بر و خوش بسلامت + این سبزه که نشکند امر و زور و بشکند + این دست را صبا دان + این  
این غم دامن زمین این گنجی این سبزه + این چاه این میان اینجا بشوین بصاراه + برو  
اینجا طعام و تم دون جبرئیل نیست + اینجا صب گلخیز و اینجا سب نباشد +  
این کار دولت است کنون تا که ارشد + این خانه تمام آفتاب است + این و عازر من  
دازم جهان این باد + این غل + دوستان که می بینی + گستاخ و دشمنی + این است  
یارب یا خجواب + این کشتی غرق شود من هم بجنبم سالی وقت تو خوش که وقت ناخوش دنی

خبر از امثال

مختصه سوم در امثال هند

آبرو بک من بی تو جان جاناکش می + آبلای چرخ بیل مجایا جاسیل مجی بکوس نهی











نہ آسمان کا، اونٹ نہ پاوانہ پاوا، باوا تو پیش اونٹ داغ ہوئی تھے لکڑی داغ سوڑ گئی  
 اونچی دوکان اور پیکا پکان، اونٹنگلی گڑھے پہنچا کر لیا، اونٹنگلی کو ٹھیلنے کا ہمارا سر۔  
 اسیر کی دہشت مٹی ہنسیا سرخرو، اسیر وکلیا گڈیاستانا، اسیر کی گڑھنتر باہر بازو ہے  
 بہتیر تھے اسے تیرا کا مانجیے، اسے تیری گڈے تک کھل چھو غڈک، مہ میں چھیلی کا غیل،  
 اپری غیر فیصل پری، ایسی ہنسیا غنیں لدرسی بکاڑ، ایسی ایسی جی لڑتی جاہن لڑتی  
 پری جاہن گما تین، ایسی برتن حرت جیو میں ایسی منج ماری کہ ہار چل گئی، ایسی  
 جیسے روپے کئے کی ہنسیا، ایک ہنندہ دو کاج، ایک تو میان کجی تو دو جی کمانی بجا  
 ایک تو کر لیا، دو سر خیر طرا، ایک تو کافی مٹی جاتی، دو سر جان پوجن مان کھاتے  
 ایک نہ فی تھی ہی گھر دوسری کئی دولی چڑ، ایک تو سوان بھلاتا، دو سر سسی سچہ  
 آتا تھا، ایک پڑی کوٹھی میں دو سر کپڑے مٹکتے، میں ایک چوکی دو وال، ایک کی دوار  
 دو، ایک دو کا صمان، دربار صمان سیر وکلیا جان، ایک غریب کو مارا تھا تو تن  
 چری نکلی تھی، ایک کو ساتی ایک کے بد بانی، ایک جو کی سولہ روٹی بکائی، مین مگیا تان  
 گھوٹی، ایک کا منہ شکر سے ہرا جا، کاسو کا منہ خاک سی ہی نہیں بہا جاتا، ایک ہنسی  
 ایک دو کھٹ ایک خطا، دھڑا تیسری خیا، انا، بیخدا، ایک نوشیر دو سر پتر پتر، ایک غنیر  
 سدا، انا، تھی، ایک دے گڈا، ہنر، دے گڈا، ایک دے گڈا، ہنر، ایک تہ، تھی، ہر نعمت  
 ایک نایب شکاک، ہنر، ہنر، آسمان، دے گڈا، ایک نو، دے گڈا، ہنر، ایک دے گڈا، ہنر، ہنر  
 ایک جبر و قہر سے گڈا، کو، ایک، دے گڈا، ہنر، ہنر، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر  
 کو، ہنر، ہنر، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر  
 دے گڈا، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر  
 شور مچا، ہنر، ہنر، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر، ایک، ہنر، ہنر، ہنر

اشمال العت

[illegible]



حَتَّىٰ انْشَأَ الْبَغْلُ لَحْمًا لَا يَفْقَهُ صَوْتَ الْجَمَلِ لَوْ يَدْرِي

مراسم میلاد استر نیابت پریمی ترسانہ اور آواز جرس ۲۰ روزانش

الْأَلْبُ وَالحَجَرُ وَالشَّيْبُ بِقُصْبِهِ بَطْنُكَ لِقَ تَعْلَمُكَ

عالم و سنگد سنگین و دو گن کفر و غیر خود و دو گن مرد و نعل خود را

وَالَّذِينَ قَدْ صَبَّحُوا بِحِقِّ الْغَيْثِ يُهْمُونَ مَا لَكَ غَيْثًا وَلَا عَمِي

عشش کن برود قدم خود را باقی زندگی نیست قیمت امر از لهجه مدان بشاهاست

تِلَاوَةُ الْاِنْشَانِ مِنَ السَّانِ وَسَلَامَتُهُ فِي حَبْرِ السَّانِ الْمَلَكُوتِيِّ

لاہی آوے از زبانِ وفاغت او در بند کون زبانِ بلاہی رگِ آہستہ آ

الْقَوْمُ الْأَعْمَى الْأَعْمَى الْأَعْمَى الْأَعْمَى الْأَعْمَى الْأَعْمَى الْأَعْمَى الْأَعْمَى الْأَعْمَى الْأَعْمَى

[illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمِنْهُمْ مَن يَخُصُّكَ فِي الْغَيْبِ وَكَانَ صِدْقًا

و اما در این کتاب که در میان مردم بسیار است و در بعضی از نسخ آن عبارت است از

السَّيِّئُ الرَّبِّيُّ بِبَعْدِ السَّيِّئِينَ الْعَظَمَاءِ بِدَوْعِ الْأَمَانِ يَجْزِي

سید کاظمیہ امام سید کاظمیہ امام

أهل البيت عليه إذا عمت طابت يومئذ خايبه ولذي نعمة

فرسهاست. برای چون خام شود پالیزه شود. انند

سِرَّ اَوْ عَلَانِيَةٍ بِهَا قَضَى وَهَذَا مِنْ اَبْوَعِ الشَّيْءِ نَهَى كَلِمَةً

بنیان گذار و کشاکش و دیران کرد شهر را و رجوع کن بر او و انزل کتب

بَلَيْتَ الزُّمَرِ مِيزَانَ الطَّرَبِ نَبَشُ الْفَقِيرِ كَمَا بَابُ الْإِمِيرِ

فغانه زهره نواز دی خوشی سنت به نظرت پر و امیر

۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
----	----	----	----	----

1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100	2101	2102	2103	2104	2105	2106	2107	2108	2109	2110	2111	2112	2113	2114	2115	2116	2117	2118	2119	2120	2121	2122	2123	2124	2125	2126	2127	2128	2129	2130	2131	2132	2133	2134	2135	2136	2137	2138	2139	2140	2141	2142	2143	2144	2145	2146	2147	2148	2149	2150	2151	2152	2153	2154	2155	2156	2157	2158	2159	2160	2161	2162	2163	2164	2165	2166	2167	2168	2169	2170	2171	2172	2173	2174	2175	2176	2177	2178	2179	2180	2181	2182	2183	2184	2185	2186	2187	2188	2189	2190	2191	2192	2193	2194	2195	2196	2197	2198	2199	2200	2201	2202	2203	2204	2205	2206	2207	2208	2209	2210	2211	2212	2213	2214	2215	2216	2217	2218	2219	2220	2221	2222	2223	2224	2225	2226	2227	2228	2229	2230	2231	2232	2233	2234	2235	2236	2237	2238	2239	2240	2241	2242	2243	2244	2245	2246	2247	2248	2249	2250	2251	2252	2253	2254	2255	2256	2257	2258	2259	2260	2261	2262	2263	2264	2265	2266	2267	2268	2269	2270	2271	2272	2273	2274	2275	2276	2277	2278	2279	2280	2281	2282	2283	2284	2285	2286	2287	2288	2289	2290	2291	2292	2293	2294	2295	2296	2297	2298	2299	2300	2301	2302	2303	2304	2305	2306	2307	2308	2309	2310	2311	2312	2313	2314	2315	2316	2317	2318	2319	2320	2321	2322	2323	2324	2325	2326	2327	2328	2329	2330	2331	2332	2333	2334	2335	2336	2337	2338	2339	2340	2341	2342	2343	2344	2345	2346	2347	2348	2349	2350	2351	2352	2353	2354	2355	2356	2357	2358	2359	2360	2361	2362	2363	2364	2365	2366	2367	2368	2369	2370	2371	2372	2373	2374	2375	2376	2377	2378	2379	2380	2381	2382	2383	2384	2385	2386	2387	2388	2389	2390	2391	2392	2393	2394	2395	2396	2397	2398</
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	--------

بسم الله الرحمن الرحيم

...



[illegible]

خزائن

14

اشعار

وَبِعَمَلِ الْأَمِيرِ عَلَى بَابِ الْفَقِيرِ بِشَرِّ الْمَالِ الْفُلَعَةِ بِشَرِّ الْأَسْتَعْلَةِ

دخوب امیرت برادر فقیر + جلال عاریت است + بد استخوان

الْإِسْتِيقَادُ بِشِئْنٍ لِّطَاعِ غَيْرِهِ مِنَ الدَّلِيلِ تَكْسِيبُهُمَا بِشَيْءٍ خِلَافَهُ

اصرارت + بدخوشیها آنست که در کلام خوارى حاصل نمیشد آنها را + بدخوست

الْمَيْمَنُ الْخَلِيلُ الْخَلَّةُ لِأَجْلِ خَلْمِ بَيْضَاءِ الْيَدِ سِنَّهَا الْعِظَامُ

اگر منہ کنز دوست دوستی را بخت مرگ خود + آفتابی ست که تار یکدیگر کند روشنی اور شب تار +

بِضِيَةِ الْعَقْرِ بَيْنَهُمْ عِطْرٌ مُسْتَمِيمٌ بَيْنَ جَهَنَّمَ وَبَيْنَ الْأُخْرَى خَيْلًا

اول مخم المکیان + در میان ایشان علم شریعت + بیان پیش از او و بیان من میثا خیات +

کنجیہ ووم ہر مثلہای فارسی

ما او ب باش تا بزرگ شوی بعد ب باش که تو را ده نامش باشد که طرغان شمسین

عزضا تم کروں سمیت + باخدا کارست + لڑنا خواہر کارست + بادوستان + مطلق + اوشمانا

نارایان و کشتی او، یکدیگر را از قایق جدا کرد و هر یک در یک کشتی جداگانه ماند.

[illegible]

پیر محمد بادشاہ جاناں شاہ کے چچن مرنے پر ابوالرحمان بن پیر علی کو بادشاہ بنایا۔

و بار و لرسلو نیم + بار یاج عطر خود ستا و سلیم + بار ی بار ی پریش بایم + بار

بازدا بازدار بودن به چندان خند ساز بودن به + بازار معنی مغرب از خدا + بازاری را نیازی

اگر آزاری خیانت آزاری که با تازی، بازو و برین جلد و پوست برآید، بازو و باطل خود

سرخورد یا مردار هر سوگفتن غلط + باغبان وقت میوه گوشه کرے باشد + باغچه

منازل و باقی است از شرف و ایام کا و مسلک مشهور و مسلک کرم و باقی است از

وہی ہے جس نے ان کو اپنا گھر بنا لیا ہے۔

روایت و سرچشمه با لای بابو سیر و دو بابو در دهه شصتم پدر من + بابو چرخ

نہجیہ

7.

امثال فارسی



توبه را بشهر خویش هر کس شهر یارست + بشهر خود و دهر خود شهر یار خود باشد بعد از آن  
 کن نیکویش شده باشد + بعد از آن بشهر خود و دهر خود را بخت است + به عیب خود بینا باشد  
 بقدر مال باشد سرگرازی + بکن کمیت یک منت منه بگفتن آتش من نمی نوزد  
 بلائی طوبه بر سر میون + بلند افرو بهار یار + خود بودم کداز به عینا حکمت آموز  
 در حاجت + بلند بر داری میکند + بی سیه و سیه و رنگ گیر + بهر گشاید گیر فتنه  
 را غنی شود + نهنگی بایر میزند از گلی منت نیست + نهنگی کن ترا بکارم کار + نهنگی بکار  
 نه درگاه تابخانه همراه + نهنگی کن گدائی کنم خویش تو آرم + نهنگی که به سگی و سگ را کرد می یزد  
 بود هم پیشه با هم پیشه + نهنگی بوزنه را با در و دگر می چکار + بوزنه با نعل آرم است  
 بوسه پیغام است نیاید + بوسه بعد از آن نمی باشد + بوی مشک پنهانی اند بهار باغ  
 دل سوده را بکار آید + به بهانه بچه مادر میوز + به بین تفاوت ره از حجاب است تا بکن پنهان  
 گوشت مردن به که که تقاضای نیست قصایان بهر یک گل منت صد خاری اگر شیشه  
 بهر نامش که خوانی سر بر آرد + بهر کار که منت بسته گردود + اگر خاری بود گلدرسته گرد  
 بهشت در پای ماوان بهشت آنجا که آزاری نباشد کسی را یا کسی کاری نباشد +  
 بی بال پر شده بی پرو تو در خرابات + بهر چسبند زبانی + بیاب عشق بهر چند  
 حق بدست دوست + بخشش در آب است + بدین نیم نوز به نیمیم به میشود + بسید و اگر سید  
 آونیه بسازد + با طاق فر افتد و با قبله کج آید بی دقت و بی مین قصد بی زرگر کردن  
 بهر چه تهاور دن ز کرد + بی زدی بی پر + بیکست دو نهنگ و نهنگی میکند از ده گستر  
 نیاید بر سید بی بی مست است + بی نان نوان است و نان









[illegible]

## گنجینه دوم در مشاهیر هندی

یابی کا مال پر اپت جائے ڈاڈی بی باجو لیمای۔ پانی کی ناو ورسے پر ڈو ہے  
 یاد کشا ہو لکا اور دیا و کا گرس نے پھیر پائی۔ پاس فوری نامی متیو پاک رو ہیکل  
 پال پل تیری جی کا ہو گا کال۔ پانچون اور نگلیان گھی میں پانچون اور نگلیان ہر نہر  
 پانچون سوارون میں ہم جی ہیں۔ پانچون پنڈت چنن نرائن۔ پانچ تین نو تیرہ تلوادی  
 پانچو نسبت پچاسی ٹکا کر۔ پانچو سو نکلی تری ہیں۔ پانڈے جی پچا د کے بہر جن کی  
 کماؤ کے۔ پانڈے جیوں ہے متیا نین پانڈی دو دو دیک گوی بانی سکھان چنن پچ











نورن دعا فل کائنات واسطی فقال  
 تو کبر و شوخ و نال شکر که تو باشی واسطی نال که تو باشی  
 نقد کسر سلف جلی من عبادہ ستین سنہ  
 نقد کسریات بہرست از عبادت شست سال نقد کسریات  
 بطل اللہ ایدین التقادیر فیضی  
 اطل بکند تو بر بارہ نقد بر می خرد تو بر ما تو یک جور بارہ  
 فی زیارۃ الحبيب نقد ہا طوق الخامۃ  
 در زیارت محبوب کاو و بند از در کوشش طوق کبریا کبریا  
 وتوا فی معوۃ اللہ  
 و تو تو معوۃ اللہ تو معین تو کلام اللہ بطل الخطۃ تو کلام اللہ  
 عفوہم تذلنا عن العقب طبعہا تلدع العصب  
 عفوہم تذلنا عن العقب طبعہا تلدع العصب و تذلنا عن العقب  
 الکلام یجیدۃ الکرام تلدع المال خلف العز  
 کلام یجیدۃ الکرام تلدع المال خلف العز و تلدع المال  
 للنا من تلک الراس فصلنا بعضہم علی بعض تمام النیر  
 برای دروان و آیین رسولان بزرگ دادیم بعض او نماز بر بعضی برای  
 تنجی انتہی لایۃ المنع فی اقام طوبیۃ یو جدر الصبر علی اقام  
 برودار علی کبر تمام بر تو بر تو بر تو بر تو بر تو بر تو بر تو بر تو  
 ولایۃ تنجی انتہی لایۃ المنع فی اقام طوبیۃ یو جدر الصبر علی اقام  
 و لایۃ تنجی انتہی لایۃ المنع فی اقام طوبیۃ یو جدر الصبر علی اقام

نورن دعا فل کائنات واسطی فقال  
 تو کبر و شوخ و نال شکر که تو باشی واسطی نال که تو باشی  
 نقد کسر سلف جلی من عبادہ ستین سنہ  
 نقد کسریات بہرست از عبادت شست سال نقد کسریات  
 بطل اللہ ایدین التقادیر فیضی  
 اطل بکند تو بر بارہ نقد بر می خرد تو بر ما تو یک جور بارہ  
 فی زیارۃ الحبيب نقد ہا طوق الخامۃ  
 در زیارت محبوب کاو و بند از در کوشش طوق کبریا کبریا  
 وتوا فی معوۃ اللہ  
 و تو تو معوۃ اللہ تو معین تو کلام اللہ بطل الخطۃ تو کلام اللہ  
 عفوہم تذلنا عن العقب طبعہا تلدع العصب  
 عفوہم تذلنا عن العقب طبعہا تلدع العصب و تذلنا عن العقب  
 الکلام یجیدۃ الکرام تلدع المال خلف العز  
 کلام یجیدۃ الکرام تلدع المال خلف العز و تلدع المال  
 للنا من تلک الراس فصلنا بعضہم علی بعض تمام النیر  
 برای دروان و آیین رسولان بزرگ دادیم بعض او نماز بر بعضی برای  
 تنجی انتہی لایۃ المنع فی اقام طوبیۃ یو جدر الصبر علی اقام  
 برودار علی کبر تمام بر تو بر تو بر تو بر تو بر تو بر تو بر تو بر تو  
 ولایۃ تنجی انتہی لایۃ المنع فی اقام طوبیۃ یو جدر الصبر علی اقام  
 و لایۃ تنجی انتہی لایۃ المنع فی اقام طوبیۃ یو جدر الصبر علی اقام

وَالْمُتَّقُونَ عَلَيْهِمْ طَاعَةٌ تَتِمُّهَا أَنَّمَا مِنَ اللَّهِ وَنَحْنُ أَعْيُنُهُمْ فَاخْضَعُوا لَهُمْ

واعتبار است طاع - نمی بیند باز دارد از گرامی و محترم و در آن گرامی و محترم

الْمَرْءُ بِكَيْفِهِ تَوَكَّلْ تَصَوُّحًا تَوَكَّلْ الْجَنَانِ اخْتِلَافًا تَوَكَّلْ مَحَلًّا

مرد بزرگ دیگر او دارد تو به کردن خالص - تو به کن کار - عذر و استناده بسیار دارد و محال و نادر

وَكُلُّ خَلْقٍ أَلْفٌ يَكْفِيكَ لَهْفًا وَاتَّخِذُوا تَهْلِيكَةَ النَّوَالِ مِنَ الشُّعَالِ

همه و کل بر خدا کفایت کند ترا و برید و بید بگردان - تا دوست دارد و بگردان و مبارک و بی شش و بی مال

گنجینه دوم در امثال فارسیه

تا بهیم که از غیب چه آید بیرون - تا بدکان خانه در گروی - هرگز ای غلام آدمی نشوی - تا به یقین

از حراق آرد و شود و از گزیده مرده بود - تا تو آدم شده - مرغ خورنده ام - تا تو بکسی بگریز و بگریز

تا به خمره الصین آید و میان - تا خود فلک از پرده چه آید بیرون - تا در میان خواسته کرد و گاه است

تا در نرسد و عدله هر کار که هست - سوخته کند باری بر بار که هست به - تا ریشه درخت

امید نرسد هست به - تاریکی و اشاره ابرو - تاریکی شب سمرقند چشم که در شمس تاریکی

و چون در یک است - تا سال گزینی که خود زنده که ماند - تا شب نروسی روز بجای نرسی

تا صدف قانع نشد بر در نشد - تا مرد سخن گفته باشد - حبیب و شورش خفته باشد - تا مرد

راست نشود و بسواغ نرود - تا نباشد خبر که مردم گویند و خبر تا انصاف نسبت به او زندگی

بهو نیست و تا با کر او بدو میلش که باشد - تا ساخته در کار خود هست - تا بدین آینه که گذرد

تخته تخت یا تخته تابوت - تا از روی زهر و از گزینی ستانگان نشکند - تا از دست و پیر

قلب - تا از خمیسم است که بر سوز پاوت یافت - تا فرو دارد - تا آب می بارم و نشسته می بارم

تریت ناز ابل را چه گردگان برگنبد است - تا برسان ل را چه پری و چه ضربت - تا کی نیست

در امثال

در امثال

در امثال

در امثال

در امثال

ترکی تمام شد و نشسته در خواب آب می بنید قصصیت را مصنف نیکو کند بیان  
قصصیت زیاده بدتر از دشنام است تعظیم کار بزرگان معانیت تعظیم صاحب خانه کردن  
پند از پیش علاج بد داشتن است قصو حکم باریه بکار نیاورد بیکم از اهل آوار کوه و بیکو جبال  
نیکو بر جای بزرگان نتوان زد بزرگ تن در ستان انباشده در ریش تنویر گرم  
است نام توان نسبت به تنها پیش قاضی روی ایشی آبی تو واضح ز گردن امان  
که است تو واضح دو سر وار و تو واضح کم کن بر مبلغ افرو تو به فرمان جبر خو تو به کمر میکش  
تو به بر شکست است تو پاک باشی در ای برادر از نس مال و تو دان کار تو کار تو  
نیکو ساختی که با آسمان نبرد و آتش بد که بقدر از خواب محطو نمی چرخ می سیری و تو طولانی  
و دیری بین و به جویش همان و نشی می بین و نگوی بدل است نه جان می هست و دیار  
تیر خنجر نکاح چرخ بدید و بدید و کمان گرو و تیر آخر بیک کافر تیش با تراش کار است  
خواه و پیش آید خواه چوب و پیش کر صواب است و در تان بد و تیغ کج از سام کج باشد

خزینہ صمدی

خزینہ الامثال

گنجینه صمدی در مشکلات میهنی

کار و نهری رات و نازی مار کمانی ترکی تراش پانی و تاش پرنج کا بختی مالی و دو کمر  
و نه با یکس چپیتا و در کمر دیکه به و تانت با می اور آک و جها و نانی تانت که با می کمان  
ایمن تانین پس تبانچه در سه سند الی که تو بین شتر قی و دیا جنم جلی نئے کمان  
از جیب جلی نه سلو پایا بختی و چری می نیاید یکا سیالایون می گماند تیسرے تو با ضرورین  
مین می پانی نر کمان و نعلی کو کمان زمین تخته پرائی کیا نری توانی نیل و سختی پر خنجر  
میان می گنجی و شرت دان مهان و ترکش مین و تیر نین شتر می لکری مین ترک و چو  
تو به تان ترکی تمام مونی تیر یا چتر جان نیکوئی خشم مار کی سخی هونی تیر یا چو چون کو به چو گئی

خزینہ صمدی







خزینہ

۴۳

امثال

الْقَفْسُ بِالْعِذَاءِ وَبَكَتُ الرُّوحَ بِالْعِذَاءِ كَذَبَتِ الْعَرَبُ أَوَّلًا ثُمَّ

نفس سبب نداشت و بر جای بودن روح سبب مرگ شد ثابت گردان مرگش اول باز

الْقَفْسُ الشَّرِيدُ فِي الطَّعَامِ كَالْمَثَلِ فِي الْكَلَامِ ثَقُبَ الْحَجَرُ

نفس کن فرید در طعام مانند مثل است در سخن سوراخ سنگ

لَيْسَ كَثَقِبِ الدُّرِّدُ الْقَفِيلُ إِذَا تَحَقَّقَ صَارَ الظَّاحُونَ

نمیت اند سوراخ مروارید اگران و قبیله سبک شود گردد آسیا

الْكَلَامُ الْحُبُّ الْكَلَامُ لَكِنَّهُ لَا أَمَانَ فِيهَا الْبَحْرُ وَالْكَارُ وَالشَّاطُ

زبان سبب فرزند و مستیارد زبان بی فرزندا سبب از کرمیت ان از زما دریا و افس و شاط

فَلْ عَرَفْتَهُ فَلَمْ يَحْضُرْ لَا يَسُدُّهَا إِلَّا التُّرَابُ مُدْرِكُهَا

دریان شد تخت او نه درص بند نمی کند ازرا مگر خاک باز تبدیل کردیم چاه

السَّيِّئَةُ الْحَسَنَةُ ثُمَّ الْجَنُّ لَا رَجْعَ وَلَا خَيْرَ ثُمَّ الْعَجَبُ الْمَقْتُ

بدست نیکی را سیوه آ بدلی نیست سیوه و از زبان سیوه آ کبر و دشمنی بدست

ثُمَّ الْعَاثِمُ الْعَمَلُ بِالْعُلُومِ ثُمَّ نَاعَ الْيَاكُمُ أَفْجَرُ الْكَلَامِ كَمَا

سیوه علما عمل کردست موافق علوم ستایش نیمان شد ترین کلام ستایش

أَيْلَ الْمُعْطِيَةِ مُسْتَنِيْدُكُمْ لَقَدْ أَحْسَنَ أَنْفَاقَ الْوَحْدِ لَمْ تَنْتَهِ حُجُومُ

بر خیزنده اش زیاد و خواننده است و دوباره کن احسان بود را سبب خیزش بر خیزنده است

بِعَرَاءِ الْأَوَاكِدِ ثَوَابُ الْآخِرِ خَيْرٌ مِنْ عِلْمِ الدُّنْيَا لَوْ لَبَسَ السَّكَا

بیدان عاقلان و وطن ثواب آخرت بهتر است از علم دنیا بایر سارا

لَا يَكُنِ الْفُورُ الدُّوَابَّ يَنْتَاحِرُ جَدِيًّا الثَّوَابُ يَحْمِي الْفَقْرَ بِرُوحِ الْوَقُولِ

کند نمی شود گا و ز دو لب شایخ میزد نیز غلام را گا و ز گا و سیاه و بی خود را شایخ خود را

گنجینه

۴۴

امثال

نفس سبب نداشت و بر جای بودن روح سبب مرگ شد ثابت گردان مرگش اول باز  
نفس کن فرید در طعام مانند مثل است در سخن سوراخ سنگ  
نمیت اند سوراخ مروارید اگران و قبیله سبک شود گردد آسیا  
زبان سبب فرزند و مستیارد زبان بی فرزندا سبب از کرمیت ان از زما دریا و افس و شاط  
دریان شد تخت او نه درص بند نمی کند ازرا مگر خاک باز تبدیل کردیم چاه  
سیوه علما عمل کردست موافق علوم ستایش نیمان شد ترین کلام ستایش  
بر خیزنده اش زیاد و خواننده است و دوباره کن احسان بود را سبب خیزش بر خیزنده است  
بیدان عاقلان و وطن ثواب آخرت بهتر است از علم دنیا بایر سارا  
کند نمی شود گا و ز دو لب شایخ میزد نیز غلام را گا و ز گا و سیاه و بی خود را شایخ خود را





خبریت	۶۶	شال صبر
<p>۱. اَمِيلْ + الْجَنَسُ مَعَ الْجَنَسِ مُتَاكِدٌ + الْجَنَسُ لَهُ مَقْنُونٌ + الْجَوْدُ وَكَذَلِكَ</p> <p>راغب است + صبر با جس اذا بان به + جنون بر سر اقسام + صبر نیکو بر کار خبی</p>		
<p>۲. الْجَوْدُ بِالْوُجُودِ غَايَةُ الْجَوْدِ جَوْدَةُ الْكَلَامِ فِي الْاِخْتِصَارِ + جَوَّشٌ</p> <p>خشش به جو + نهایت سخاوت به جوی سخن در سخاوت گرفته</p>		
<p>۳. كَلِمَاتُكَ يَلْبَعَاكَ + الْجَوْعُ خَيْرٌ مِنَ الْخُضُوعِ + جَوْلَةُ الْبَاطِلِ سَاءٌ + جَوَّ</p> <p>سگه + را بس بگردد + سگ تیرت از فروتنی + جولان باطن سحر به</p>		
<p>۴. جَوْلَةُ الْحَيِّ إِلَى السَّاعَةِ + جَمْدٌ الْقِلَّةُ كَثْرَتُهُ جَمْعٌ بِهِ مَحْشَاةٌ</p> <p>جوانی حق تا قیامت گشتش مغایر است + باره آنرا از تمارق</p>		
<p>۵. گنجینه دوم در مثلما فی سبسی</p>		
<p>۶. جامه با نازده تن باید دوخت - جامه فارم دامن از کجا آرم جامه سخن از ناسن گوئی</p> <p>جان گرد جامه گرد - جان او هم که گشته میسر سال دست به جان طبعش سر نیست</p> <p>جامه نیکه پسین علیه السلام نشنیده اگر بر بیدار آن لعنت باد جامه آن اره + جامه شایسته</p> <p>چنگ زبانی کبک برقص بر خنجر - جامی هستاد خال - جامی بنشیند کج بر خنجر جامی</p> <p>کلان باش جامی خارخار - جامی خوشبختی در این بایست - جامی نه در اگر گرد و جگر جگر</p> <p>دو اگر - کرب - جمل بر گاو دست - جلق به نه نه خلق جنس این به متاخری نیست</p> <p>بنسبت طاعت شکر است - جنگ - سر - جامه زگری میبند + جواب است</p> <p>ای با - اربع جنگ است - جواب ما طایان با ترغوشی + جواب ترک ترک + جوهر شکر طایف</p> <p>چونین بیرونش گندم نهاده ای آب دوار در پیش فرو داده باشد دوارید و کی نمید</p> <p>چونین نه بایند - جوی طایف ز فرواری نمید - اگر طایف ناری بر سر نه + چو جهان دایه</p>		
گنجینه	۶۷	شال صبر

۱۰۰

عقل و هیولان  
ببین که در آن  
اندر که فوایدی است  
مشتاقان  
فرشته الا شال

الحق





روکہ ہے جہان درویشان یارو گنا گھر جہان ل تھان بادل جہان جای ہو کا تھان  
 پر سے سوکھا جہد لکڑی کو مارا و کو باز با گلو با چیا سو کیلے سیاگ مواسو لیکر لگ  
 جیب میں نہیں کھلی کنی چیل پیرن گلی علی جیتے جی سٹیا سوئی ٹیڑھ ٹیڑھا جیتو باب چیا  
 سوئی داب داب جیسے گا کر سوئی کی تیر جیتے آساوی نر سا جیتی کمی نہیں نکل جاتی  
 جیتھ کے سہر و پٹ جیسا منہ تیسری تیر جیسا شو ویسی جیتی جیسی بان ویسی جیتی جیسی  
 قیسا ہمیں جیسا کا چہ کا چہ ویسا نوح پاجیہ جیسا اونٹ لینی قبا کہ خواصن جیسی  
 کوئی ویسی جیسی جیسی روح ویسی فرشتہ جیسی داری دوالی قیسا بڑا دوسر جیسی نیت  
 قیسی برکت جیسی تیری تانی جیسی تیسرا مو دنیا جیسے گفتا گھر سے تیسرے ہے پس  
 جیسے حسن تیسو حسن جیسو برکن گار تیسے میں بجائی جیسے سا جی کے تیسو کو پنا بھنا  
 کی کہن گفتا نہیں بدل کہن لکھا جی جیو تیر جاتی گھر گھر جاتی جیو تیر جاتی اور تیر کو تیر

گنجینہ چہارم در امثالِ حرفِ جما

جھاڑ چھاتی کالی اور نہانی سو جھڑ جی کا کاٹا جھوٹا کوئی کھا کا تو تیر کی پانچ  
 جھوٹا بولون تیر منہ پر جھوٹ بولنا اور گوہ کھانا پیر جی جھوٹا کھا تو تیر کو کیا جھوٹ  
 ماتھے سے گٹا نہیں اڑتے جھوٹ کے آگے سچا رو داری جھوٹا جی پنا تیر کو رکھنے  
 نکو پ نہی آتی خزینہ مفتوحہ مشکما می حرم جیو تیر جاتی جیو تیر جاتی جیو تیر جاتی

گنجینہ اول در امثالِ پارسہ

چارہ نیت دینِ اقدسہ السلام چارہ نیت دینِ اقدسہ السلام چارہ نیت دینِ اقدسہ السلام  
 چارہ نیت دینِ اقدسہ السلام چارہ نیت دینِ اقدسہ السلام چارہ نیت دینِ اقدسہ السلام

خزینہ امثال

امثالِ احمد



بلایوں کی کہ کو اچ جو چوین من مارو نہ تہی مین چو چوری سی گبا گبا ہر پسی ہی مین  
 چو چو رسا ست بہانی چو چوری کر گیا سو معلون بول بجا تو چو چو رسا ست بہانی  
 چو چو کہیں سو رسا سو کہیں جاگ چو کا شاہ چراغ چو کا بہانی گنہ گستا چو کا من بچے مین  
 چو کا کہ مین سو رسا کی واری مین نکلا چو کی مان کوئی مین سو رسا کی رو چو کو چوری  
 سو چو چو چو چوری سچا پی چو کو کپڑے گانہ مین چنالی کو کپڑے گستا سو چو کہ مین لگیا  
 بیکار یوں کو چو چو بونی چو چوری اور سزوری چو چوری اور سر ملکی چو چو کا کہ مین بچو چو  
 دہی تینوں بنگال نین چو چو ہی کو چو گئی سو کتا تو چو بابل مین سنا بھائی چو بابل چو  
 چو بجا ہی چو اور ذات بناوی اپنی چو بجا بچہ بل ہی کو دیکھا چو چو لہی کی کہ چو بانی  
 چو بانی سو بھیا چو چو زاکو اپنی اور چو روں گالی دے چو چو کے کہ بوسے مین مین سو چو  
 چو چو مین کو مو تار بوس چو چو مین کہ نہت نام چو چو کابل نین لٹا کمان چو چو  
 چو چو کی جو موت آتی ہی تو چو چو مین

خزینہ امثال

گنجینہ سوم در امثال حرف چھا

چھاتی پڑنگ دلی مین چھاتی کا بزم پہلچ بول تو بول چھاتی کیا بوجھیں شہ چھاتی  
 پانی پڑا چھاتی بابل کیر تینوں بنگال دین چھاتی بی بی لبتی دیکھی چھاتی چھاتی  
 نین چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی  
 چھاتی کا وہ آیا او چھاتی کو چھاتی بوسہ کھری چھاتی بھلی نہ کھدی چھاتی چھاتی چھاتی  
 پاناہون تو آپ کہ نین پاناہون تو چھاتی مین پاناہون چھاتی اور سو چھاتی چھاتی  
 چھاتی کا چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی  
 چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی چھاتی

خزینہ امثال



بَعْنَةُ حَتَّى يَجْمَعَ الدَّشْرُ فِي الضَّرْعِ حَتَّى يَسْأَلَ ذُنُبَ السَّيِّئَةِ

انگلیس و آنگر بارگود شیر و پستان آنگر صلح کند کبر کو پستان

الرَّاعِي حَتَّى يَشِيْبَ الْعَرَابُ حَتَّى يُرَوِّبَ لِلشَّامِ حَتَّى يُقَوِّبَ

چراغ سیدش، ناخ، آنگو ابراهیم شکر - ۱۱۱۱

النَّمْلُ حَتَّىٰ تَقُوبَ الْفَارِغَانِ حَتَّىٰ مِنْ لَدُنْكَ وَلَا يَنْصُرُهُ

مغفل: همانکه برگردد و سر: چنانکه برگردد و سر: همانکه کسی را بفرستد و سر: چنانکه

حَدَّثَنَا حَدَّثَنَا وَرَأَيْكَ مِنْ قَوْلِهِ حَدَّثَنَا الْعَفَاءُ الرُّضَا

اسے حار، حار، تو نیکو است، حار اسے آراضی است، حار

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِي الْقُرْبَىٰ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمَ يَافَثَ ۚ

حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ زَكَرِيَّا عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ  
عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ هُرَيْرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ

[illegible]

و لا حرج + حدیثا عن سمی و لا حرج + الحدید یطعم بالحدید

بالے بہت خبردار معن دہشت ہے یہی سافقتی شود باہن

تَحَدُّا شَدِيدًا مِنَ الْوَفِيعَةِ | الْحَرْبِ خِدْمَةً | الْحَرْبِ

رسیدن سخن نرنگ از قلمه جنگ قریب است جنگ

نَمَّةٌ الْحَرْثُ لَوْ أَنَّ مَسْنَدَ الطُّرُقِ وَالْعَهْدُ عَبْدُ وَإِنْ مَلَكَ الدَّ

نیست. هر مرت گریه بگیر و از آن خلق بنده بنده است اگر چه مالک است

حَرْفَةُ الْمَرْءِ كَزُرَّةٍ. حَرْفَةُ الْاَوَّلِ مَحْرُوفَةٌ لِلْاَكْبَادِ. الْحَرَمُ

شیشہ فرد کعبینہ اوستہ سوزش نوزندان سوزانده بکراست۔ بے نصیبے

ثَوْتُ حَرَمِ الْوَفَاءِ عَلَى مَنْ لَا أَصْلَ لَهُ حُرُوفُ الْقُرْآنِ

نوتہ حرامش نا برکیک نیست اصل مزاجہ حرفہ سے قہر

بجیہ	۵۰	۱۱۷
------	----	-----

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

۱۰۰  
 ۱۰۱  
 ۱۰۲  
 ۱۰۳  
 ۱۰۴  
 ۱۰۵  
 ۱۰۶  
 ۱۰۷  
 ۱۰۸  
 ۱۰۹  
 ۱۱۰  
 ۱۱۱  
 ۱۱۲  
 ۱۱۳  
 ۱۱۴  
 ۱۱۵  
 ۱۱۶  
 ۱۱۷  
 ۱۱۸  
 ۱۱۹  
 ۱۲۰  
 ۱۲۱  
 ۱۲۲  
 ۱۲۳  
 ۱۲۴  
 ۱۲۵  
 ۱۲۶  
 ۱۲۷  
 ۱۲۸  
 ۱۲۹  
 ۱۳۰  
 ۱۳۱  
 ۱۳۲  
 ۱۳۳  
 ۱۳۴  
 ۱۳۵  
 ۱۳۶  
 ۱۳۷  
 ۱۳۸  
 ۱۳۹  
 ۱۴۰  
 ۱۴۱  
 ۱۴۲  
 ۱۴۳  
 ۱۴۴  
 ۱۴۵  
 ۱۴۶  
 ۱۴۷  
 ۱۴۸  
 ۱۴۹  
 ۱۵۰  
 ۱۵۱  
 ۱۵۲  
 ۱۵۳  
 ۱۵۴  
 ۱۵۵  
 ۱۵۶  
 ۱۵۷  
 ۱۵۸  
 ۱۵۹  
 ۱۶۰  
 ۱۶۱  
 ۱۶۲  
 ۱۶۳  
 ۱۶۴  
 ۱۶۵  
 ۱۶۶  
 ۱۶۷  
 ۱۶۸  
 ۱۶۹  
 ۱۷۰  
 ۱۷۱  
 ۱۷۲  
 ۱۷۳  
 ۱۷۴  
 ۱۷۵  
 ۱۷۶  
 ۱۷۷  
 ۱۷۸  
 ۱۷۹  
 ۱۸۰  
 ۱۸۱  
 ۱۸۲  
 ۱۸۳  
 ۱۸۴  
 ۱۸۵  
 ۱۸۶  
 ۱۸۷  
 ۱۸۸  
 ۱۸۹  
 ۱۹۰  
 ۱۹۱  
 ۱۹۲  
 ۱۹۳  
 ۱۹۴  
 ۱۹۵  
 ۱۹۶  
 ۱۹۷  
 ۱۹۸  
 ۱۹۹  
 ۲۰۰  
 ۲۰۱  
 ۲۰۲  
 ۲۰۳  
 ۲۰۴  
 ۲۰۵  
 ۲۰۶  
 ۲۰۷  
 ۲۰۸  
 ۲۰۹  
 ۲۱۰  
 ۲۱۱  
 ۲۱۲  
 ۲۱۳  
 ۲۱۴  
 ۲۱۵  
 ۲۱۶  
 ۲۱۷  
 ۲۱۸  
 ۲۱۹  
 ۲۲۰  
 ۲۲۱  
 ۲۲۲  
 ۲۲۳  
 ۲۲۴  
 ۲۲۵  
 ۲۲۶  
 ۲۲۷  
 ۲۲۸  
 ۲۲۹  
 ۲۳۰  
 ۲۳۱  
 ۲۳۲  
 ۲۳۳  
 ۲۳۴  
 ۲۳۵  
 ۲۳۶  
 ۲۳۷  
 ۲۳۸  
 ۲۳۹  
 ۲۴۰  
 ۲۴۱  
 ۲۴۲  
 ۲۴۳  
 ۲۴۴  
 ۲۴۵  
 ۲۴۶  
 ۲۴۷  
 ۲۴۸  
 ۲۴۹  
 ۲۵۰  
 ۲۵۱  
 ۲۵۲  
 ۲۵۳  
 ۲۵۴  
 ۲۵۵  
 ۲۵۶  
 ۲۵۷  
 ۲۵۸  
 ۲۵۹  
 ۲۶۰  
 ۲۶۱  
 ۲۶۲  
 ۲۶۳  
 ۲۶۴  
 ۲۶۵  
 ۲۶۶  
 ۲۶۷  
 ۲۶۸  
 ۲۶۹  
 ۲۷۰  
 ۲۷۱  
 ۲۷۲  
 ۲۷۳  
 ۲۷۴  
 ۲۷۵  
 ۲۷۶  
 ۲۷۷  
 ۲۷۸  
 ۲۷۹  
 ۲۸۰  
 ۲۸۱  
 ۲۸۲  
 ۲۸۳  
 ۲۸۴  
 ۲۸۵  
 ۲۸۶  
 ۲۸۷  
 ۲۸۸  
 ۲۸۹  
 ۲۹۰  
 ۲۹۱  
 ۲۹۲  
 ۲۹۳  
 ۲۹۴  
 ۲۹۵  
 ۲۹۶  
 ۲۹۷  
 ۲۹۸  
 ۲۹۹  
 ۳۰۰  
 ۳۰۱  
 ۳۰۲  
 ۳۰۳  
 ۳۰۴  
 ۳۰۵  
 ۳۰۶  
 ۳۰۷  
 ۳۰۸  
 ۳۰۹  
 ۳۱۰  
 ۳۱۱  
 ۳۱۲  
 ۳۱۳  
 ۳۱۴  
 ۳۱۵  
 ۳۱۶  
 ۳۱۷  
 ۳۱۸  
 ۳۱۹  
 ۳۲۰  
 ۳۲۱  
 ۳۲۲  
 ۳۲۳  
 ۳۲۴  
 ۳۲۵  
 ۳۲۶  
 ۳۲۷  
 ۳۲۸  
 ۳۲۹  
 ۳۳۰  
 ۳۳۱  
 ۳۳۲  
 ۳۳۳  
 ۳۳۴  
 ۳۳۵  
 ۳۳۶  
 ۳۳۷  
 ۳۳۸  
 ۳۳۹  
 ۳۴۰  
 ۳۴۱  
 ۳۴۲  
 ۳۴۳  
 ۳۴۴  
 ۳۴۵  
 ۳۴۶  
 ۳۴۷  
 ۳۴۸  
 ۳۴۹  
 ۳۵۰  
 ۳۵۱  
 ۳۵۲  
 ۳۵۳  
 ۳۵۴  
 ۳۵۵  
 ۳۵۶  
 ۳۵۷  
 ۳۵۸  
 ۳۵۹  
 ۳۶۰  
 ۳۶۱  
 ۳۶۲  
 ۳۶۳  
 ۳۶۴  
 ۳۶۵  
 ۳۶۶  
 ۳۶۷  
 ۳۶۸  
 ۳۶۹  
 ۳۷۰  
 ۳۷۱  
 ۳۷۲  
 ۳۷۳  
 ۳۷۴  
 ۳۷۵  
 ۳۷۶  
 ۳۷۷  
 ۳۷۸  
 ۳۷۹  
 ۳۸۰  
 ۳۸۱  
 ۳۸۲  
 ۳۸۳  
 ۳۸۴  
 ۳۸۵  
 ۳۸۶  
 ۳۸۷  
 ۳۸۸  
 ۳۸۹  
 ۳۹۰  
 ۳۹۱  
 ۳۹۲  
 ۳۹۳  
 ۳۹۴  
 ۳۹۵  
 ۳۹۶  
 ۳۹۷  
 ۳۹۸  
 ۳۹۹  
 ۴۰۰  
 ۴۰۱  
 ۴۰۲  
 ۴۰۳  
 ۴۰۴  
 ۴۰۵  
 ۴۰۶  
 ۴۰۷  
 ۴۰۸  
 ۴۰۹  
 ۴۱۰  
 ۴۱۱  
 ۴۱۲  
 ۴۱۳  
 ۴۱۴  
 ۴۱۵  
 ۴۱۶  
 ۴۱۷  
 ۴۱۸  
 ۴۱۹  
 ۴۲۰  
 ۴۲۱  
 ۴۲۲  
 ۴۲۳  
 ۴۲۴  
 ۴۲۵  
 ۴۲۶  
 ۴۲۷  
 ۴۲۸  
 ۴۲۹  
 ۴۳۰  
 ۴۳۱  
 ۴۳۲  
 ۴۳۳  
 ۴۳۴  
 ۴۳۵  
 ۴۳۶  
 ۴۳۷  
 ۴۳۸  
 ۴۳۹  
 ۴۴۰  
 ۴۴۱  
 ۴۴۲  
 ۴۴۳  
 ۴۴۴  
 ۴۴۵  
 ۴۴۶  
 ۴۴۷  
 ۴۴۸  
 ۴۴۹  
 ۴۵۰  
 ۴۵۱  
 ۴۵۲  
 ۴۵۳  
 ۴۵۴  
 ۴۵۵  
 ۴۵۶  
 ۴۵۷  
 ۴۵۸  
 ۴۵۹  
 ۴۶۰  
 ۴۶۱  
 ۴۶۲  
 ۴۶۳  
 ۴۶۴  
 ۴۶۵  
 ۴۶۶  
 ۴۶۷  
 ۴۶۸  
 ۴۶۹  
 ۴۷۰  
 ۴۷۱

خزین	۴۵	اصطلاح
سَيُؤْتِ لِقَتْلِ الشَّيْطَانِ الْحَسْبُ يَنْفَعُ فَقِيرٌ وَإِنْ مَلَكَ الْغَنَى		
مستغنی است برادر کشتن شیطان + غنی است اگر چه مالش در دنیا		
الْحَسْبُ يَكْفِي فِي سِرِّ فِعْلِ الشَّهَوَاتِ حَرَمَاتِ عَارِ وَمِنْ كَوْنِهَا		
حرمات در گذشتن خواسته ها است + رغبت + اکتفا برین که از کون و کون		
الْحَسْبُ مَرْسُومُ الظُّلَمِ حَسْبُكَ مِنْ عَقْبِ شَيْعَةٍ وَتَرْقَى الْحَسْبُ		
همینا در کمال است + پس است ترا از توگری سیر می بینی + رشک		
يَقْتُلُ الْحَاسِدَ قَبْلَ أَنْ وَصَلَ إِلَى الْخَمُودِ الْحَسْبُ لِلصَّادِقِ نَوْمٌ		
می کشد حاسد را پیش از رسیدن حد سوخته + که حد کرده شود رشک ای دوست		
سَقَمُ الْمَرْمُوقَةِ حُسْنُ الْأَدَبِ يَسُدُّ قَوْمَ السَّبِّ حُسْنُ الْخُلُقِ		
بیماری مروت + خوبی ادب می پوشد زشتی تب را + خوبی خلق		
عَيْنِي حُسْنُ الْخُلُقِ يُوجِبُ الْمَوَدَّةَ حُسْنُ الدِّينِ كَرَمُ الْعُسْرِ		
چشم من + خوبی خلق واجب می کند دوستی + خوبی ذکر بر عسرست		
حُسْنُ الصَّبْرِ طَلِيعَةُ الْفَقْرِ حُسْرُ بَنَاتِ الْأَرْضِ مِنْ كَرَمِ		
خوبی صبر طلایه فقر است + خوبی مدینه زمین از جوانمردی		
الْكِبَرُ حُسْنُ الصُّوْتِ وَالْعَقْلُ لَا يَجْتَمِعَانِ الْحَسْبُ أَخْمَرُ		
کبر است + خوبی آواز + عقل و عقل فراموش شوند + خوبی سرخ روت		
الْحَسَنَاتُ لَا تَكُونُ سَيِّئَاتِ الْمُفْسِدِينَ الْحَسَنَاتُ بَيْنَ عَيْنِ		
نیکی ها نمی گنجانند میان مفسدان است + نیکی ها بین عین		
الْشَّيْئَاتُ الْحَقُّ دَمْعُوقٌ حَسْبُ الرِّجَالِ كُنْ لِلنَّاسِ		
بیهوده ز + حسد تخمین است + جمع کردن رجحان با مانده و غوغای حق		
نماینده	۴۵	اصطلاح

۴۵  
 مستغنی است برادر کشتن شیطان + غنی است اگر چه مالش در دنیا  
 حرمات در گذشتن خواسته ها است + رغبت + اکتفا برین که از کون و کون  
 همینا در کمال است + پس است ترا از توگری سیر می بینی + رشک  
 می کشد حاسد را پیش از رسیدن حد سوخته + که حد کرده شود رشک ای دوست  
 بیماری مروت + خوبی ادب می پوشد زشتی تب را + خوبی خلق  
 چشم من + خوبی خلق واجب می کند دوستی + خوبی ذکر بر عسرست  
 خوبی صبر طلایه فقر است + خوبی مدینه زمین از جوانمردی  
 کبر است + خوبی آواز + عقل و عقل فراموش شوند + خوبی سرخ روت  
 نیکی ها نمی گنجانند میان مفسدان است + نیکی ها بین عین  
 بیهوده ز + حسد تخمین است + جمع کردن رجحان با مانده و غوغای حق  
 ۴۵  
 مستغنی است برادر کشتن شیطان + غنی است اگر چه مالش در دنیا  
 حرمات در گذشتن خواسته ها است + رغبت + اکتفا برین که از کون و کون  
 همینا در کمال است + پس است ترا از توگری سیر می بینی + رشک  
 می کشد حاسد را پیش از رسیدن حد سوخته + که حد کرده شود رشک ای دوست  
 بیماری مروت + خوبی ادب می پوشد زشتی تب را + خوبی خلق  
 چشم من + خوبی خلق واجب می کند دوستی + خوبی ذکر بر عسرست  
 خوبی صبر طلایه فقر است + خوبی مدینه زمین از جوانمردی  
 کبر است + خوبی آواز + عقل و عقل فراموش شوند + خوبی سرخ روت  
 نیکی ها نمی گنجانند میان مفسدان است + نیکی ها بین عین  
 بیهوده ز + حسد تخمین است + جمع کردن رجحان با مانده و غوغای حق

۱۰  
 ۱۱  
 ۱۲  
 ۱۳  
 ۱۴  
 ۱۵  
 ۱۶  
 ۱۷  
 ۱۸  
 ۱۹  
 ۲۰  
 ۲۱  
 ۲۲  
 ۲۳  
 ۲۴  
 ۲۵  
 ۲۶  
 ۲۷  
 ۲۸  
 ۲۹  
 ۳۰  
 ۳۱  
 ۳۲  
 ۳۳  
 ۳۴  
 ۳۵  
 ۳۶  
 ۳۷  
 ۳۸  
 ۳۹  
 ۴۰  
 ۴۱  
 ۴۲  
 ۴۳  
 ۴۴  
 ۴۵  
 ۴۶  
 ۴۷  
 ۴۸  
 ۴۹  
 ۵۰  
 ۵۱  
 ۵۲  
 ۵۳  
 ۵۴  
 ۵۵  
 ۵۶  
 ۵۷  
 ۵۸  
 ۵۹  
 ۶۰  
 ۶۱  
 ۶۲  
 ۶۳  
 ۶۴  
 ۶۵  
 ۶۶  
 ۶۷  
 ۶۸  
 ۶۹  
 ۷۰  
 ۷۱  
 ۷۲  
 ۷۳  
 ۷۴  
 ۷۵  
 ۷۶  
 ۷۷  
 ۷۸  
 ۷۹  
 ۸۰  
 ۸۱  
 ۸۲  
 ۸۳  
 ۸۴  
 ۸۵  
 ۸۶  
 ۸۷  
 ۸۸  
 ۸۹  
 ۹۰  
 ۹۱  
 ۹۲  
 ۹۳  
 ۹۴  
 ۹۵  
 ۹۶  
 ۹۷  
 ۹۸  
 ۹۹  
 ۱۰۰

[illegible]

مجلس شورای اسلامی









اللَّهُ تَعَالَى مِنْ خَيْرٍ وَأَقْنَى حَيَاتِكَ خَلْقَكَ الْخَيْرُ

از خداوند بزرگوارتر و بهتر از تو خلق تو را که خیر است

بِقَبْلِ وَأَوْجَحُ خَلِّ لَفَقِينُ كَذَا كَمَا بَابُ الْمَنْ لِيَسِيرُ الْخَلْقُ

بهرتر و روشنتر خصلت فقیه را که به این باب است که برای سیر خلق

نَدْعُو إِلَى السَّلَاةِ خَلَّ بَيْتُ مَنْ وَهَى سِقَاؤُهُ وَمَنْ هَرَفَ

نمیزانند به سوی نماز خصلت خانه کسی که سقاؤ او را و هر که

الْفَلَاةِ مَا كُنِيَ خُلُقُ صُلُودٍ مِنْ حُسْنِ الْعَقْلِ خُلُوصُ

در بیان آب است خاص شدن دوستی از خوبی پیمان است خاصیت

النَّبِيَّةِ خَلَاَصَةُ الرِّبَاةِ خُلُقُ الْقَلْبِ خَيْرٌ مِنْ مَلَأَ الْكَيْسُ

پیغمبر خلاصه ربا است خصلت دل بهتر از پر کردن کیسه

أَخْبِيلُ الْمَرْءَ دَلِيلَ عَقْلِهِ الْخَيْرُ أَوْ الْحَبَائِبُ أَلَمْ تَكُنْ لِكُلِّ

آدمی را که دلیلی عقل او را خیر است یا حبابها را که هر یک

خَوَاصُ الْشَيْءِ حَقٌّ حَقٌّ وَاللَّهُ يَجْلِي الْقَلْبَ

خصوص هر چیزی حق است و خداوند دل را روشن میکند

نَحَابُ مَنْ بَدَلَتْ عَلَى الْخَيْرِ خَيْرُهَا مَوْبُ أَوْ سَطْحُهَا

پشت کسی که بدلت را بر خیر او ساطع است یا سطح او

حَدِيدُ مَا فَخِرَ الْخَيْرُ قَدْ مَنَّا خَيْرُ الرِّفْقَاءِ

آهن است و بهترین برادران قدیم آنراست و بهترین رفقا

خَزِينَةُ

خزینة

از خداوند بزرگوارتر و بهتر از تو خلق تو را که خیر است  
بهرتر و روشنتر خصلت فقیه را که به این باب است که برای سیر خلق  
نمیزانند به سوی نماز خصلت خانه کسی که سقاؤ او را و هر که  
در بیان آب است خاص شدن دوستی از خوبی پیمان است خاصیت  
پیغمبر خلاصه ربا است خصلت دل بهتر از پر کردن کیسه  
آدمی را که دلیلی عقل او را خیر است یا حبابها را که هر یک  
خصوص هر چیزی حق است و خداوند دل را روشن میکند  
پشت کسی که بدلت را بر خیر او ساطع است یا سطح او  
آهن است و بهترین برادران قدیم آنراست و بهترین رفقا

از خداوند بزرگوارتر و بهتر از تو خلق تو را که خیر است  
بهرتر و روشنتر خصلت فقیه را که به این باب است که برای سیر خلق  
نمیزانند به سوی نماز خصلت خانه کسی که سقاؤ او را و هر که  
در بیان آب است خاص شدن دوستی از خوبی پیمان است خاصیت  
پیغمبر خلاصه ربا است خصلت دل بهتر از پر کردن کیسه  
آدمی را که دلیلی عقل او را خیر است یا حبابها را که هر یک  
خصوص هر چیزی حق است و خداوند دل را روشن میکند  
پشت کسی که بدلت را بر خیر او ساطع است یا سطح او  
آهن است و بهترین برادران قدیم آنراست و بهترین رفقا

از خداوند بزرگوارتر و بهتر از تو خلق تو را که خیر است  
بهرتر و روشنتر خصلت فقیه را که به این باب است که برای سیر خلق  
نمیزانند به سوی نماز خصلت خانه کسی که سقاؤ او را و هر که  
در بیان آب است خاص شدن دوستی از خوبی پیمان است خاصیت  
پیغمبر خلاصه ربا است خصلت دل بهتر از پر کردن کیسه  
آدمی را که دلیلی عقل او را خیر است یا حبابها را که هر یک  
خصوص هر چیزی حق است و خداوند دل را روشن میکند  
پشت کسی که بدلت را بر خیر او ساطع است یا سطح او  
آهن است و بهترین برادران قدیم آنراست و بهترین رفقا



علامت رضاست + خانه درویش را شمع از مستاب نیت + خانه نکست وری  
 فراخ + خانه خالی رو میگردد + خانه دوستان کوچه در شمع این کوکب خانه پر خشمیه  
 سنگی است + خانه جاگور جا + خانه ویران شده و چون طفل گریده خایه و خاف  
 در خانه و آبی دریا را + خیم خضر + خیمه مقبره + خدا با خلق مخلوق با خدا + خدا بدو سیلکان و بدو  
 خدا که میدوید پیر که کیشی + خدا را ندیده اند بقل شناخته اند خدا را می بینم خدای  
 خدا تیکه دندان در دهان دهد + خدا تیکه بالا پست + فرید + بر دست پستوست + فرید  
 خدا تکی جهان از اجهان تنگ نیست + کیت مرانز پانک نیست + خزان کیم سحر  
 خواند و مگر از زبان کاتب بنیم خانه خراب جل اطلس پوشد خست + خربکایه گیر واز  
 منت برآ + خراب بر برادر شیر مردم در + خربس بهتر اگر چه دوا شنا باشد + خروزه بخور  
 بفالیه مپکار + خروزه شیرین نصیب شغال است + خروزه شیرین کجی نفران + خرو  
 چه داند بهای قد و نبات + خر خالی ریخته میرود + خر حقه جو میخورد + خر نو از خر جا  
 خرا خدا شاخ نمیدهد + خرس و کوه دو علی سناست + خر عیسی اگر مکه و ده چون  
 بیاید مهنو خراشد + خر عیسی با سحان زود + خر که جوید کاه نمخورد + خر و شام برید  
 خسته خرد + خرمار پوست + ای خرم + خر و شین + هنگام است + خر جان و پالانش در  
 خری بیفتد و خنک برید + خر که از خر بماند دم و گوشش باید برید + خر م ساق شری  
 + خر کم و جهان پاک + خر چون پشت بر هیچ کوه + خر م خود را میشناسد + خر حقه  
 خفته کند بیدار + خلاف را سلطان + آجبتن + بخون خوشین باید دست شستن  
 خلعت غفران گناه را پوشد + خلق خدا ملک خدا + خلوت از اغیار باید از بار خنده  
 مردم از شادی باشد و خنده بوز از غم + خنده گل گریه گلاب بار آرد + خواب یک خواب  
 و باشد و مختلف تعبیر + خواب آسایش جان است + خواب چهار پهلوی یک خواب خوش

یا دود

د

د

سین صا و و ط ل ام یون و و و









باشد در برابر چو گویند سلیم در قفا چو اگرگ مزه در دیار بیابان فقیه سوزنده اشک  
 پخته به که نقره خام در باور دن به نیم جا و ریاست و زیرم آنچه در دست است  
 در جنگ حلوا بخش نمیکند در خانه سوشنم طوفانست در خانه بکده اندامه چیز  
 در خانه اگر کس است حرفش بس است در خانه آردن و در کوچه و تنور در خانه بنوا  
 چه بخ و چه شش در خانه سر به باشد همان هر که باشد در خانه خدا و اتم باز است درخت  
 کالای کفر آور دبار در خنجر اکنون گرفته است پای و بنیر و می روی آید بجای درخت  
 که از روی کبیر زرد به آبی خشک به در در پیش در دمنه بگو در داکه طبع میفرماید  
 و این نفس حصی را غمگین مباد و در اخلاص دستان خود میدهد و درم از یار است  
 و در مان نیز هم در دگش بدو اتوریسی و در عاشق نشود بزمه و لطیف و در طرب  
 هر چه پیش سنگ آید خیر است و در عفو لذت است که در اقامت است در عین انقباض و انقباض  
 و در غور کی موی زنده و در قصص انبیا مضاحک نگهد و در کار خیر حاجت است  
 در که میکونی و خانه که میبوسی و در میان یا گرد میخوابد و در مقام نشانی بنابر مروری و بقطر  
 آبی نیز زنده و در مان کبیر رسد که در دی دارد و در نیستی مردن به که حاجت پیش کس بودن  
 در ویشی هر کجا که شب مدسرا است و در ویش صفت باشت کلا و تتری در و در ویش  
 زوال شنید و در ویش گور تا بخانه باید رسانید و در ویش مصلحت این نیز از راستی فتنه انگیز در ویش  
 را حافظه باشد و در ویش بستر زشت کار نکند و در ویش بر آید بر خود نیز ند و در ویش شهر  
 میتوان بست و توان هنر مخالفان بست و در ویش بنگری صحن دل غمناک است و در  
 بهشتا دالکی مشق تنبور میکند و در یک خانه دو معان نگهد و در ویش راهبه کس مشته می بود  
 و در ویش مفلس خجل آید بیرون و در ویش شاق تر از صاحبک لایا شد و در ویش مرد  
 باش و در ویش باز باز رگان بخیل و در ویش زنا گرفته سلمان است و در ویش

در ویش









کھاسر سبک ہوئے ہیں۔ دودھ اور گوشت نہیں ملاتے۔ دودھ کے لیوڑے موثر ہے تو نہیں  
 ملتا۔ دودھ والی کی کلہا پانہ دودھ والی اسی کو کیا کہیگا قاضی۔ دودھ کا جلا چھاپہ ہو کر  
 پھونک سپیہ۔ دودھ بھی دھو لہچا چھاپہ ہے دھو لہچا دودھ کا دودھ بانی گایانی۔ دودھ کی  
 دانت سے نہیں چٹے۔ دودھ کا ساوا بال یا چلا گیا۔ دودھ کی سی کاٹھن گل کپڑا شک  
 دیا۔ دودھ کی گل کے کی دولا تین بھی سنتی ہیں۔ دودھ کے ڈھول سحانے۔ دودھ چٹو کر  
 پڑے۔ دودھ قضا تو نہیں گئے مراد۔ دودھ کا تو کی باہی کتے مرے آجاتی۔ دودھ تو  
 مرغی حرام۔ دودھ مسلمان فی نہیں بھو آنا کانی۔ دودھ تو ناخون پگڑی سنبھالنی پڑی۔  
 دودھ ناخون سنبھالنے نہیں سنبھالتا۔ دودھ ناخون نہالی باجی ہے۔ دودھ بن سے  
 گتے باز سے حلوانہ نائے۔ دودھ پویش شلہ بھاری۔ دودھ جات کاوسل  
 دیا باہی آڑے آتا جو دیا نہ بانی ملند پھر سے تلتی۔ دودھ فاقہ کو گے لسانہ دیہی  
 دودھ کا کون ساتھ۔ دیہی دھیشین۔ دودھ چر سی پر دیس سبک۔ دودھ کی بھی ہوت کس  
 کل شیشے۔ دودھ کی دہار اور مار سیہ پزار۔ دودھ کی سانپ کی نظر کھلا ہے دودھ کا فالا  
 دودھ ہالے شیخ خاں چیر سیہ ہو تین۔ دودھ کا دودھ بریا تران فیہل چلیت ہو۔ دودھ کی پیر  
 تیری کرات۔ دودھ کی خانی کاپلی وراہن پورا و جاڑ۔ دودھ کا شہر نگالا دانت لال منہ کالا  
 دودھ کا تیر احمد بند بھنا جامہ تین بند۔ دودھ کا سو کھایا یہ منہ پانوں چکا۔ دودھ کا دودھ  
 صدی گئی خالا۔ دودھ بگاڑی چیری مت تر ساو جی۔ دودھ کا تھوڑا لا سا بہت۔ دودھ کے  
 تانوں دروازہ نہیں دیتے۔ دودھ کا سو پاؤ پکا دودھ کا سو لونی گا۔ دودھ کے تانے لڑیال

دودھ کا اصل

گنجینہ چہارم در امثال حرفت نا

دھان پان۔ دھانی دھانی کرم کھاسو پاتی دھم دھوٹر کا ہو موٹا کرے

بچ نہ آویو تو ما + و ہٹا سیدھے بھین + دھن کا دھن گیا اور سب تک بھٹ گیا  
 دہنوتی کے کاٹا چبھادوڑو لوگ بھارنہ + و ہونی کا چیللا آدھا و جلا  
 آدھا مینلا + و ہونی رو سے ڈھلائی کو میان رووین کپڑوں کو + و ہونی مینا  
 ساسی اور پناخ + و ہونے کی ٹی + دھول کی تھی نہیں بانی جاتی دھونو  
 دو پاؤں دھونی پے چار پاؤں و ہنی چھوڑ داما پیرا + دھیر اسو گیسر +  
 دھیر پاری بن کھون بھیر پاری کوکان + دھن ہونکر اندھ سیکان کوکر ہنکندہ

گنجینہ سخن در مشامے حروف

ڈالٹن کھا تو نمہ لال نہ کھا تو نمہ لال + ڈالٹن بھی دھن چھوڑ کر  
 کھانی ہے + ڈرلی نڈی تیر دیو سیسے + ڈرین کو مری سوار نام دلیر کا  
 ڈو بانس کیر کا جو ادبے پوت کمال + ڈوبے کتبہ بہر سے میر  
 ڈوبے کو تنکے کا آئبر بہت ہے + ڈور سے ڈلے مین + ڈورم دنیا پوسنی  
 نیو بے ایمان + ڈونہی کی لوٹدی + ڈیرہ یا واما اوریل ہر سوئی + ڈیر  
 چاول اپنے چھایا کاتے مین ڈیرہ اینٹشک مسجیدی مین ڈین ڈیل کو گل کارڈر

گنجینہ مشتمل و امثال حروف

ڈھاگ کے مین ہی بات + ڈھاگ تلے کے پوہڑ ہوتے کسکڑ ڈھاگ کے  
 بگال کوڑی کو کنگال + ڈھال تلوار سرٹائے اور چوڑے بند بھائے + ڈھوڑ ڈھ  
 لاو تو تادین + خیر تیر یا زہم در خدماے حرف دل شتمن مسہ عجیبہ

گنجینہ اول و امثال عربیہ









بسم الله الرحمن الرحيم  
 الحمد لله رب العالمين  
 ربنا ورب كل شيء  
 فالبحر والنخل والمناج  
 ربنا ورب كل شيء  
 فالبحر والنخل والمناج  
 ربنا ورب كل شيء  
 فالبحر والنخل والمناج

خزینہ

۹۶

امثال را

خَيْرٌ فِي مِمَّا وَرَدَ رَبِّ شِفَاءٌ فِي عَمَزٍ رَبِّكَ يَا لَئِنْ قَوَيْتُ  
 بِيَوْمِي رَدِّدِي سَتِ دَسَا شِفَاءٌ دَرِزِي سَتِ خَاكُ سَرَكُونِ شَرِّدِي بَا  
 رِيحٌ يُوَدِّي إِلَى الْخُضْرَانِ - رَبُّكَ رَأْسُ حَصِيدٍ لِسَانِ رَبِّكَ  
 سَوْدٌ مِيرَسَانِ سَوِي زِيَا كَايِ + بِيَا سَرِ در و گردن + بِيَا سَتِ بَا  
 رِيحًا يُوَدِّي إِلَى الْخُضْرَانِ - رَبُّكَ رَأْسُ حَصِيدٍ لِسَانِ رَبِّكَ  
 اَمِيد مِيرَسَانِ سَوِي زِيَا كَايِ + بِيَا سَرِ در و گردن + بِيَا سَتِ بَا  
 سَاعٍ فِي مَا يَفِيضُ - رَبُّكَ صَافٍ حَتَّى الرَّاحِدَةِ - رَبُّكَ صَنَعَهُ  
 سَوِي كُنْدَهُ اَمِيد مِيرَسَانِ سَوِي زِيَا كَايِ + بِيَا سَرِ در و گردن + بِيَا سَتِ بَا  
 اصْطَبَّ مِنْ اَنْبِدِ اَنْجَا - رَبُّكَ صَادِقٌ لِقَائِهِ - رَبُّكَ تَجْعَلُ اَدَى  
 دُو خُو زِي سَتِ اَزْ اَخَا زِ او + بِيَا - بَا لَابَرْنِيدَهُ + اَمِيد مِيرَسَانِ  
 اِلَى عَطِيبٍ - رَبُّكَ عَجَلَةٌ تَقْبُ رَيْثًا وَرَبُّكَ قُوَى يَذْ عَى  
 سَوِي بِلَاكُ + بِيَا شَبَابِ سَجْدِ دَرِزِي + اَمِيد مِيرَسَانِ  
 لِنَا - رَبُّكَ عَيْنِ اَكْثَرٍ مِنْ لِسَانٍ - رَبُّكَ عَطِيبٌ - طَلَبُ  
 شِيرَا + بِيَا شَبَابِ سَجْدِ دَرِزِي + اَمِيد مِيرَسَانِ  
 رَبُّكَ قَعْدَةٌ تَقْضَعُ قَعْدَاتٍ - رَبُّكَ قَوْلُ اَشَدِّ - ضَوْلُ  
 بِيَا كَا شَبَابِ سَجْدِ دَرِزِي + اَمِيد مِيرَسَانِ  
 رَبُّكَ كَلِمَةٌ تَقُولُ اَصَاحِبًا دَعْنِي - رَبُّكَ لَابَرْنِيدَهُ + اَمِيد مِيرَسَانِ  
 بِيَا سَجْدِ دَرِزِي + اَمِيد مِيرَسَانِ  
 مَلُوكٌ لَدُنْكَ - رَبُّكَ مَلُوكٌ لَدُنْكَ - رَبُّكَ مَلُوكٌ لَدُنْكَ  
 مَمْتُ كَرْدِ مَمْتُ كَرْدِ مَمْتُ كَرْدِ مَمْتُ كَرْدِ مَمْتُ كَرْدِ

کنجینه

۹۷

امثال عربیه

بسم الله الرحمن الرحيم  
 الحمد لله رب العالمين  
 ربنا ورب كل شيء  
 فالبحر والنخل والمناج  
 ربنا ورب كل شيء  
 فالبحر والنخل والمناج  
 ربنا ورب كل شيء  
 فالبحر والنخل والمناج

تَحَالَفَهُ دَعَتْ إِلَى مَخَالَفَةِ رَبِّ مَنِيتُهُ خَتَّ أَمْنِيَةً رَحْمَةً

سویزدان میخواند سوی فحافت + بامرگ زهره آردوشی + با

عَلَيْهِمْ أَجْزَامٌ بِالْعِلْلِ يَرْبُهَا أَصَابُ الْعَمَى شَدَّةً وَحُصَى الْبَصِيرِ

تند، مستشده در نهال حبیب بیمار ما + بسااست که یافت نابینا رشد خود را و خطا کرد و بنا

قَالَ اللَّهُ زُجَّاجًا ذَا لُحَّى الْقُنُوتُ أَصَوَّبَ + رُفَعَا جَعَلَ الْكَلْبَ قَتَلَ

و بعد از آنکه در باب بیان طوبی را به بیست و نه مرتبه در میان

[illegible]

ثُمَّ نَبِّئُكَ أَنَّ هَذِهِ ثَمَرَةُ الْعِلْمِ غَايَةُ الْغَايَةِ أَتَى الْغَايَةَ

سیان ۲ مخمر ۲ مرثیه علم برتر مرتبہ ۲ + کر سب فریبند

الفاتحة بحمد الله وحسن تدبيره

ف. ۱. باز گردید بدو موزه خنجر \* برگردید به جاعره خنجره مرد

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَالْأَوَّلِ بِإِيْمَانِهِ

مایہ ہم ناست۔ بخش خدا باد بر نباش حسین۔ رستم بد خدا

أمر: أمر إلى العينين الرشي تلقوا الثقاني سرا لبي

کسی در جنوبی کرد و در کوه چیمان. اسبها بلند می شود بر کوهانی + روزی می بین

لَمْ يَظَلْ رَجِيًّا فَتَافَتْ يَطْلُبُكَ فَاسْتَرْجِعْ إِلَى رَأْفَتِهِ

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّهْدِي اللَّهُ سَبِيلَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّضَلُّ اللَّهُ سَبِيلَهُ ۚ وَمَا يَضِلُّ إِلَّا السَّيِّئِينَ ۖ

روزگار در دست خداست

خبر	حرفه	مشار
-----	------	------

[illegible]

## جز و مفت

امثال عربیہ

「可」



جاء العيينة رويد الغوثي رويد الخ

سرمد چشم مست۔ مہلت جہاد باغ بنیدیکو انگریزوں سے تڑس بہترست از۔

وَرَحْمَتٍ ۝ الرَّاسِ سَاعَةَ الصُّبْحِ بِرَيْقِ الْعَدُوِّ وَسَمْعًا

حسم + ریاست فراخی سلطنت + ابی بن عثمان بن ابی سفيان

تجلیہ دوم در مغلایہ فارسی

راحت مل رہاں کہ چن مفریت و بس اسرازل جزیلہ توان گفت \*

راز خود بیاور و چند کوزه تنائی گو + راستی موجب رخصت خدمت است

راستی از دواج که باشد راستی ور که شوی رستگار راست گوی همیشه

راحت در پیش شه راست گوئی در رزق خود غلبه است و در بگردن وی

راست است کہ پوچھا راست است + راضی شدن خصم لم از اتفاقا نیست +

راہنہٴ لاجپت، خواجہ بہن، مراد میاں، فرنگ پور، سر قریب، قریب

خالق و مدبر را در قیامت میگردانند و رسیده بود و با او که بجز کثرت  
شست و دگر دوزخ است و در دستش سکه است و حکم خدا را میگوید و در دستش

از تلمی و سلی رفت و خدین آرزو ما خان و دو برگ جوانان را با یکدیگر

ارمیه و کسب و چندی از رزیدانان و در پس بوی جا و به خوا  
را گرفت و رموز عاشقان عاشق میباند و رموز مصلح و ملک خندان و شیرین

خود و راحت یاران طلب رندان را رندان میباشند و رزقها بسوی ایا مضطرب

چھکار + رندی : ہوسنگی، عیشیائی لے + رنگمہ : بین عالم میں + رنگ + خستہ

زنگنه میگوید که زنگنه برایش در دهانده و زنگنه میگوید که زنگنه برایش در دهانده

به از پهلوانان و در راه بازی میکنند و در آن وقت بوی سبزی خوشی گشتن و بوی سبزی نام

انجمن	ح	امثال فارسی
-------	---	-------------

[illegible]

خرنینه	۱۰۰	امثال را
--------	-----	----------

بمن بگذارد + روح را صحبت تا جنت خدا بیت الیم + روز شنبه بجهود از زانی + روز  
 مکی سیاه است + روز سیاهی + پیش است + روز تو و روزی تو + روزی از کبیره  
 میرود + روزی خود در سفره دیگر بخورد + روزی خود را بجا خورده + روزی  
 بقدر بخت کس مقرر است + روستائی را عقل از پس آید + روستائی را جام  
 خوش آمد + روستائی اگر دانی بود + خرس در کوه بود + روستائی  
 عید دید + روستائی عرب از نور محمد علیه السلام بودند + از روستائی بود لب خون بارید  
 روغن قاز میآید + روغن آتش میگذرد + روغن از ریگ با ن میگذرد + روغن گوی  
 پیشه کن + مطرانی موز + رونه کسی است که قدم دارد + روغن گوی سیاه  
 در روغن مفلسی سیاه + روز بیامرم دلمای خسته است + ره راست بود اگر چه  
 دور است + زن بیوه کن + اگر چه دور است ریاضت کش ببادای بسازد  
 ریسمان سوخته لیکن کجش بیرون زفته + ریش بر آید + چاشنی شد + ریش  
 خام طبع در کون مفلس + ریش در آسیا سفید کرده + ریش خود را  
 بدست دیگر + ریشش است + دیگر است ریگ صحرای بیست + مشهور

### نخجینه سوم در امثال هندی

رات شوژی سانگ بخت + راجا راج او پر جاسکی + راجا  
 که گویو نیکا کال + راجا که سونیا و پاسا پری سودا و راجا بلا و  
 شاری آوے + راجا رکھو رانی کما وے + راجا چو نگر ی جو بهادری  
 سوے + راجا کادان پر جا کا اشنان + راجا و نوگا اپنی نگر ی وگا + راجا  
 کاد و جا و بری کایجاد و نو خراب + راست گو مفلس مجلس مین چو

نخجینه	۷۷	امثال هندی
--------	----	------------

رام چوڑی جو دھیا من بھاوی سوئے + رانی کورنا پیارا کافی کوکانا پیارا  
 رانی خان کے سہلے + رانی روٹھ گئی اپنا سھاگل نے غمی کیا کسی کا بھاگل  
 لے گی + رائڈ کا ساڈ + رائڈ کے چرخے کی طرح چلا ہی تا ہو + رائڈ اگیا سگائے  
 تو آپکو لاتی کہہ تاتی کو + رائڈ سے کے گھر مانڈو اور عاشقون کے گھر کڑا کا + راچوڑ  
 گراہ چلے رت دھوکا کھائے + راہ کی بات ہے - راہ پر سے جانے کہ پاندہ پڑے -  
 راہی راہ سو راہی راہ + راتیں بیکہ بھت سجا بہت سجا حرامی بچہ + رانی سو ریت  
 بناتا ہو + رٹا چاکر گھسیا گھوڑا گھوڑا تھبت ویراجی تھوڑ + رجب مینیلے کی چہری  
 + رحمان جوڑین بی بی لی لقمان لڑناوین کُبت + رو بندہ خذیار  
 خذ + رز الا مست مواخذ کو ہول گیا + رز لے کے ناخن ہو + رز لے  
 کا لٹہ + رز لے کی جو رو کو سدا علق + رستی جہل گئی پر بن نھین گیا  
 رشون جکڑی اب نھین ٹھرتی + رکھ پت رکھایت + رکھی تو پیت نھین پیت  
 رم کے کھڑے پڑ + رنڈی کے ناکھوتی تو کوہ کھانی بھرتی + رنڈی  
 رہے تو آپ سے نھین سکے باپ سے + رنڈی کی گالی + رجوت کو تھرتی  
 گلتی + رنگ فہو گیا + رنگ تو اس اور مستاب ناوین + روپ رووین  
 بھاگ کھاوین + روئے کیون ہو میان صورت بی لسی ہو + روٹھا جائے موٹو  
 کی خبر لے + روٹی کو ٹوٹی پانی کو بٹا خسم کو داء + روٹی کھائے شکر سو نیا بھر  
 بکر سے + روٹی کو رو دو اور چو لو چھپے سو دے + روٹی پڑی منہ میں آت  
 پی پی گوہ میں + روٹے کو منایو پھنے کو سلائیے + روڑ کو دان مانگو جن  
 روزے کو گئے نماز کا پڑی + روزے خور خدا کے چور + روز لٹوان کو دنا  
 پانی پیا + رو باسو منہ + روڑ + رھتوں گھر نھین ہوتا + روٹو ٹیک تاجی تو

سیم و نون کاٹ سہوڑا حاد و اش نامی ہندی و جمع  
 خزینہ امثال





11

المشاورين

جواب تيمر زوان الدولة بالانقضاء الشكلة + زوان القلعة

بهتر از دوا و کوشان و بر شدن دولت به بلند شدن وزیران

أَهْوَى مِنْ مَوْتِ الْعُلَمَاءِ تَوَلَّى الدِّمَاسُخُ بِالْأَمْرِ

سکرت از مرگ عالمان - گوشه‌های دینا پرست بچیشنا

زَوْجٌ مِنْ غَنٍّ خَيْرٌ مِنْ قَعُورٍ - كَهْدُ الْعَالِمِ رَحْمَةٌ -

جفت از چوب حضرت زین العابدین زید عالم رحمت زید

العاصي فضلة الرشد قطع العلائق وهي الخرافة

کنندگار فضیلت + زودبردن عاقبت است و کرامت هم عاقبت

الرَّحْمَةُ الشَّامِتَةُ بِمَا تَقْدِرُ عَلَى أَنْ تَكُونَ لَنَا فِي الْوَسْطَةِ

در وقتیکه در میان راه بودیم

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِكْرًا لِّعِبَادِنَا إِنَّهُ كَانَ كَلَمًا وَبُحْرَانًا

در بیان این که در این کتاب

دست او بر خاکس پیل ریخته است و در این مشغول است

الحمد لله رب العالمين

محبت سے زیارت سعیدان لائے ست زیارت باد طہریت

ازبکی لی عجیب و یقین و دلیب ستر و ازبکی

در غنای زمین در خمیر پاک منشور - زینب سزواشت - زینب سزواشت

المسرح حسن الحلق والادب رقيقة الباطن جود من رتبة النما

مردوخانی خلق است و ادب و زیباش باطن بهترین است از زیباش ظاهر

دِينُ الشَّرِّ وَالْإِسْطَامِ دِينُ قِيَمِكُمْ وَالْإِسْطَامِ



امشاق

۱۰  
 روضه حیات  
 ۱۱  
 روضه حیات  
 ۱۲  
 روضه حیات  
 ۱۳  
 روضه حیات  
 ۱۴  
 روضه حیات  
 ۱۵  
 روضه حیات  
 ۱۶  
 روضه حیات  
 ۱۷  
 روضه حیات  
 ۱۸  
 روضه حیات  
 ۱۹  
 روضه حیات  
 ۲۰  
 روضه حیات  
 ۲۱  
 روضه حیات  
 ۲۲  
 روضه حیات  
 ۲۳  
 روضه حیات  
 ۲۴  
 روضه حیات  
 ۲۵  
 روضه حیات  
 ۲۶  
 روضه حیات  
 ۲۷  
 روضه حیات  
 ۲۸  
 روضه حیات  
 ۲۹  
 روضه حیات  
 ۳۰  
 روضه حیات  
 ۳۱  
 روضه حیات  
 ۳۲  
 روضه حیات  
 ۳۳  
 روضه حیات  
 ۳۴  
 روضه حیات  
 ۳۵  
 روضه حیات  
 ۳۶  
 روضه حیات  
 ۳۷  
 روضه حیات  
 ۳۸  
 روضه حیات  
 ۳۹  
 روضه حیات  
 ۴۰  
 روضه حیات  
 ۴۱  
 روضه حیات  
 ۴۲  
 روضه حیات  
 ۴۳  
 روضه حیات  
 ۴۴  
 روضه حیات  
 ۴۵  
 روضه حیات  
 ۴۶  
 روضه حیات  
 ۴۷  
 روضه حیات  
 ۴۸  
 روضه حیات  
 ۴۹  
 روضه حیات  
 ۵۰  
 روضه حیات  
 ۵۱  
 روضه حیات  
 ۵۲  
 روضه حیات  
 ۵۳  
 روضه حیات  
 ۵۴  
 روضه حیات  
 ۵۵  
 روضه حیات  
 ۵۶  
 روضه حیات  
 ۵۷  
 روضه حیات  
 ۵۸  
 روضه حیات  
 ۵۹  
 روضه حیات  
 ۶۰  
 روضه حیات  
 ۶۱  
 روضه حیات  
 ۶۲  
 روضه حیات  
 ۶۳  
 روضه حیات  
 ۶۴  
 روضه حیات  
 ۶۵  
 روضه حیات  
 ۶۶  
 روضه حیات  
 ۶۷  
 روضه حیات  
 ۶۸  
 روضه حیات  
 ۶۹  
 روضه حیات  
 ۷۰  
 روضه حیات  
 ۷۱  
 روضه حیات  
 ۷۲  
 روضه حیات  
 ۷۳  
 روضه حیات  
 ۷۴  
 روضه حیات  
 ۷۵  
 روضه حیات  
 ۷۶  
 روضه حیات  
 ۷۷  
 روضه حیات  
 ۷۸  
 روضه حیات  
 ۷۹  
 روضه حیات  
 ۸۰  
 روضه حیات  
 ۸۱  
 روضه حیات  
 ۸۲  
 روضه حیات  
 ۸۳  
 روضه حیات  
 ۸۴  
 روضه حیات  
 ۸۵  
 روضه حیات  
 ۸۶  
 روضه حیات  
 ۸۷  
 روضه حیات  
 ۸۸  
 روضه حیات  
 ۸۹  
 روضه حیات  
 ۹۰  
 روضه حیات  
 ۹۱  
 روضه حیات  
 ۹۲  
 روضه حیات  
 ۹۳  
 روضه حیات  
 ۹۴  
 روضه حیات  
 ۹۵  
 روضه حیات  
 ۹۶  
 روضه حیات  
 ۹۷  
 روضه حیات  
 ۹۸  
 روضه حیات  
 ۹۹  
 روضه حیات  
 ۱۰۰  
 روضه حیات



گنجینه دوم در مشاهیر فارسی

خوبترين امثال

८

## امثال فارسی

76

فجينة

نارود + زنده بلایس بنود مردہ باشد + زن را یعنی شوہر را ضعی گوزر پیش  
قاضی + زنگی بشستن سفید نگردد + زن مردوش + از مرد زن پیش +  
زن داند ناہر دود و خاک + زینکو ہر چہ صا در گشت میکوست + زور  
بخرنر سب + بیالالتش - زور + بگا و نالہ برگردون + زور لب گو + زور  
طرف کہ شود گشتہ شود اسام است + زور گردن این کمان سب و دشوار است +  
زہو مراتب خیالی کہ + زور نیست + بے تصور + بطل نیست خیال محال  
زیارت بزرگان کفار و کفار + زور بیالی زنان از خروانی مرد است  
و زیبائی مردان از سرخی + و زور و بکریان میفرستد + زور کا سہیم کا سہ  
زور بار اندر ختان + متعلق دارند + زینسار از قسریں + زور خضار

### گنجینہ سوم در امثال ہندیہ

زبان کا کیا خدا ہے ہمارا خدا نہیں + زبان کے آگے خندق نہیں زبانہ  
خندق + زبان سشیہ بین ایک گہری + زبان ٹیڑھی ملک بانگھا - زبان جھو  
ایک + زبان سخیہ + زبان کی سی اکون کہ توون کی سی - زبان کے تلے  
زبان ہر + زبان ہی + تخی چہ + زبان می سر کو او + زخمی دشمنوں  
میں دم لے قوم لے دوم لے توڑے + زور بل + زور بل + زور کا سودا  
بے زور کا خدا حافظ + زور زن + زبان چارون فضیلت + زور کوڑی ہوتا ہے +  
زوریت عشق بین + زمیندار می + دوب کی جڑ ہے زور نہ علم عقل  
کی کوتاہی + زور تھوڑا غصہ بہت مار کھانے کی نشانی - زور کے آگے ضرب  
بچن چنی خرنیہ چہارو ہم در مثل اسے حرف سین معلہ مشعل سہ گنجینہ



خزینہ	۱۰۷	امثال سن
بِالْحِمْلَةِ السَّعَادَةِ إِلَى الْأَقْنِيَاتِ السَّعِيدِ مِنَ النَّظَائِرِ		
بہ حیلست و زیارتہ دی یاقین آنست و ییافت کہ سعادہ بیدار و از غیر خود		
السَّعِيدُ سَعِيدٌ فِي بَطْنِ أُمَامَةٍ الشَّقِيُّ شَقِيٌّ فِي بَطْنِ نَاهِ السَّعِيدِ		
شکفت شکفتست در شکم مادر خود و بدبخت بدبختست در شکم مادر خود و بدبخت		
مَنْ أَكَلَ وَتَرَاعَ وَالشَّقِيُّ مَنْ مَاتَ وَوَدَّعَ السَّعِيُّ مَعْنَى		
کسیست کہ خورد و دوست کرد و بدبخت کسیست کہ مرد و دوست نهاد و کوشش از سر برداشت		
الْإِتْمَانُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى السَّقَاهَةُ أَقْتُلْ مِنَ السِّيَافِ		
تمام کردن از خدا و تعالی و کشتن ترس از صاحب شمشیر		
وَمِنْ السَّهْمِ الزَّعَافِ السَّفَرُ سَفَرٌ وَإِنْ كَانَ مِيلًا السَّفَرُ قِطْعَةً		
و از نیز کشتن و سفر سفرست اگرچه باشد یک میل سفر یا رست		
مِنْ السَّفَرِ الْمَغْضَرِ مَتَى إِنَّا لَسَفَرُ السَّفَرِ سَبِيلُهُ الظُّلُمُ		
از دوزخ و سفر تر از دوزخ است سفر و سبیل سفرست		
فَوَجَّهْ نَظْمَ الْبَرِيَّةِ مَا فِيهِ لِيَجِدَ مُسَافِرًا سَقَطَ الشَّيْءُ		
فوج متوجه کرد خلق را بدان نیافت دشنام دهنده را و بیفتاد و چنانچه باشد		
عَلَى سِرْحَانٍ تَسَلَّتِ الْفَاوِطِقُ خَلْفًا سَلَا الْخُلُوفَ مَاءً		
بر گریخت خاموش ماند بر ارسال و گویا شد به باطن و مستی حلیمت		
أَسْلَمُوا مِنْ سُلَا الْجَمْرِ سُلْكُهُ الْأَجْبَاءُ سُوءُ الْخَالِقِ سَلَوْتُ		
است تر است از مستی شراب و مستی دوستان نبرد خلقیست و خاموشی		
اللِّسَانِ سَلَامَةً الْإِنْسَانِ السُّكُوتُ يَدُ الْفَارِ سَلَا		
زبان سلامتی انسان است و خاموشی محو از یاد و تاراج کرد		
الْبُخْلِيَّةُ	۱۰۸	امثال سن

۲  
 بیدار و از غیر خود  
 شکفت شکفتست در شکم مادر خود و بدبخت بدبختست در شکم مادر خود و بدبخت  
 کسیست کہ خورد و دوست کرد و بدبخت کسیست کہ مرد و دوست نهاد و کوشش از سر برداشت  
 تمام کردن از خدا و تعالی و کشتن ترس از صاحب شمشیر  
 و از نیز کشتن و سفر سفرست اگرچه باشد یک میل سفر یا رست  
 سفر و سبیل سفرست  
 فوج متوجه کرد خلق را بدان نیافت دشنام دهنده را و بیفتاد و چنانچه باشد  
 بر گریخت خاموش ماند بر ارسال و گویا شد به باطن و مستی حلیمت  
 است تر است از مستی شراب و مستی دوستان نبرد خلقیست و خاموشی  
 زبان سلامتی انسان است و خاموشی محو از یاد و تاراج کرد  
 ۱۰۸  
 ۱۰۹

أَوْ أَهْلًا لَا يَذِبُوا لِيُفْعَلَ سَلَامًا فِي الْأَنْسَانِ فِي حِفْظِ النَّسَبِ

ابا بهیم و چه نمیکند اسمعیل را + سلامتی انسان در نگاه داشتنش

السَّلَامَةُ لِأَحَدِي الْغَنِيمَتَيْنِ - السَّلَامَةُ فِي وَحْدَةٍ وَالْآفَاتُ

سلامتی یکی از اہم غنیمت است + سلامتی در یک سبب و آفتاب

بَيْنَ الْاِثْنَيْنِ - السَّلَامُ يُنْفَى عَنِ السَّلَامَةِ سِلَاحُ الضَّعْفَاءِ

میان دو + سلام خیر میبرد از سلامتی + سلامتان و

الشكايه السطان اعدل خير من مطوق السطان ظالم

کلام است + پادشاه + ضعف بهتر است از زبان سالاران + به پادشاه پادشاه

وَبَضِلَ إِلَيْهِ السُّلْطَانُ أَخْرُجَ إِلَى الْعَقْلَاءِ مِنَ الْعُقَلَاءِ إِلَى

نہایت شکیکوار بادشاہ محتاج ترست سوی عاقلان از عاقلان سوی

السَّاطَانِ - سَلْ عَلَامَةً عَنْ رَبِّكَ عَلَيْهِ سَلَامٌ وَلَيْسَ بِمُخَوِّجٍ

پادشاه و پسرانش از مجلس و تیر و است و وقت که

اللَّهُمَّ إِنَّا رَضِينَاكَ عَبْدًا لِلَّهِ سَمِعْنَا كَلِمَاتِكَ يَكْلَاكَ

آسمان را و خواست و زمین را بر سران بنده خواست + فرزند کن را بخود انگهبانی کند ترا

تَمْلُكُكُمْ فِي أَيِّ يَوْمٍ يُرِيدُ سُبُوحٌ مُسْتَعِزٌّ فَاطِرُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمُ الْغُيُوبِ

مرد غن شهابی بنده شده در دستکشها

الغيب سناء ذكاء لا يزول من دُعاء الحقائق سناء

تکبرست - بروشنی قیام و دینے شود : دعا - شہرہ + خواب

الْفِرَاقِ سَنَةً وَسَنَةً اَوْ صَالِي سَنَةٍ السَّنَةِ الْمَغْلُوبِ

جداں نیاں سال وصال کچھ بہت ۛ گریہ ماجہ

خزیده	۱۰۹	امثال سن
کَفُولٌ عَلَى الْخَلْبِ + سَوَاءٌ قَوْلُهُ وَتَوَلَّاهُ + سَوَاءٌ عَلَيْنَا		
کف میکند بر سر + برابرست حق او و پیش او + برابرست بر ما		
قَاتِلُوهُ وَسَالِبُهُ + سَوَاءُ الْقُرَانِ بَيَاضُ الْإِيمَانِ + السُّوَالُ		
هر دو کشته او و دزدانه او + سباهی قرآن سفیدی ایمان است + سوال		
الْأَثَى وَالْجَنَابُ ذَكَرُ + سَوَاءُ الْأَسْتِمْسَالِ حَسَنٌ مِنْ حُسْنِ الْقِرْمَتِ		
زان سر جواب + به گرفتن نیک است از طوبی دادن		
سَوَاءُ التَّلْذُّذِ بِرَسَبٍ التَّلْذُّذُ بِسَوَاءِ الْخَلْقِ وَخَشَّةٌ لَا خَلَا		
تذییر به سب هلاک کردنت - به خلق و دشت است نیست مانی		
مِنْهَا سَوَاءُ الظَّنِّ آيَةُ الْعَشَقِ + سَوَاءُ الظَّنِّ مِنَ الْحَرَمِ + السُّوَالُ		
ازان + به گمانی نشان عشقت + به گمانی از میسر است + بی		
كَأَيِّخَافِ الْخُرَّةِ + سُورَةُ الْمُؤْمِنِ شِفَاءٌ + سَوِيْقُ الْغَرِيبِ فِي السَّبِيلِ		
ترسیده میشود انجام او + پس خورده مسلمان شناست + است مسافر در راه		
أَفْضَلُ مِنَ الْفَيْلِ عَبْدٌ يَلِي سَوْفَ مَا نَكَ مِنْ سَمَاءِ الدَّرَجِ		
بهتر است از کردیم مثل + یار یار از سما را می ست		
سَنَمُ السَّعَادَةِ فِي قَوْمٍ مُشْتَرَى + سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ		
نیر نیکمن در گمان مشتری است + سردار قوم خادم ایشانست		
سَيِّدُ السَّوَانِ سَقَرٌ لَا يَنْقَطِعُ + سَيِّدُ الْمَرْءِ تَبْنِي عَلَى سَرِيرَتِهِ		
سیرشتران آب کش سوزست که قطع نشود + سیر تمام مرد بار کرده میشود طبیعت او		
السَّيْفُ مِنْ ضَرْبِ + السَّيْفِ وَالْخَيْشُ رِيحَانُ السَّيْفِ		
شمشیر بر آویخته است که زد + شمشیر و خنجر شکفته است شمشیر		
الْجَمِيدُ	ح	امثال عربی

۲  
 کف میکند بر سر  
 قاتل و دزدانه  
 ۳  
 سوزست بر سر  
 سیر تمام  
 شمشیر و خنجر  
 شکفته است  
 شمشیر



أَفْعُولٌ مَا يُرْفَعُ مَسْلُوكٌ + السَّيْفُ أَخِيضُ الْحَيْمِلُ +

سازند و تربست آنچه که در بدنه و برینہ + شمشیر خرم جیلماست +

### تجملہ دوم در مثالهای فارسی

اساقیا امروز من تو شمشیرم فردا اگر دیدم ساسی که بگوست از بهارش پیداست

سال گذشت حال گذشت + سایه جاوید دولت والا جویند و بگردن

گرم + سبزه و بیدار شد و بیدار شد + باران را سپرداری میکند + سخت

زنی سخت خوری - سخت میگردد جهان بر مردمان سخت گوش + سخن مرفاغان

دارد + سخن شنیدن بچ دولت سخن تا پیرسند لب بست دار + سخن راست

از دیوار هم بشنود + سخن نیکو میا و دلماست + سخن راست سخن میباشند + سخن از

سخن بر خیزد - سخن بسیار دانی اندک گویند + سخن گواه حال گویند است

سخن است از دیوار بشنود + سخن بر آواز گنبد است + سخن یک است و دیگر عبارت

ایست + سخن + سر بلند + سخن و بخیل بر سالن بار می شود + سخن انان + بخورند + بخورند

فرمودند و بر بخورند + سر بریده بانگ کند + سر سبزی تو در سر خودی خیزد +

نیکو نیکو نگار ز مس خیزد + سر قندار چرب باید کرد + سر که مفت از حاصلت

سر فال بخیزد + سر مار باید کوفت + سرو از راستی آزاد شد + سرو دبستان و دبستان

سر یکدای که کشید باید باشد بر گردن + سیرامی گران فردش بخردین است

سبب تیرم + چشم + سطر ناسک است + چون گنجی در سطر است سعی

سبب + شمشیر نند + سفله چه جاوید و سیم و نیش و سیل خواب و بیدارت

سروش + سگ از دوکان آید + سگ که چه خواب برد + سگ اصحاب گفت و در

چند پنهان گرفت مردم شده سگ باش + برادر خود میباش سگ بد +

نکته

نکته

نکته

نکته

نکته

نکته

نکته

نکته

نکته

نکته

نکته



بفت گانه بشود چون که ترشد پید تر باشد سنگ حق شناسان از آدم حق شناس  
 سنگ حضور به از بد دور دور به سنگ دانه و کفش گر که در جهان چیست سنگ با مسجد به  
 کار به سنگ راهی که دران اثره دولت است - سنگ زرد در این فضا است  
 و قلب ترش سنگ که شایه منظوم بنوع الدین - سنگ ناز سرور است - سنگ کوه از میان  
 سنگ گزیده هم آن بیکه آتش نماند به سنگ نشین بجای گیاهی + سلاطین روستایی  
 بیغرض نیست + سلسله جنبان است + سنگ آمد دوست آمد + سنگ بیدار  
 حصار غزن به چو بود که حصار سنگ آید + سنگ استگ محشکند + سنگ نون  
 بر محل از زردادن غیر محل سنگ مفت و کلای مفت سوال دیگر جواب بگیر  
 سود سفر سلامتی است - سوز از گایدور سوزنده آتش است که هرگز سرد نشود  
 سوز دل فوج علیه السلام راه طوفان توانگر گشت + سوز باید مرد را که سوزانده است  
 هست + سوزن عیسای اجز رشته مرهم در خور نباشد + سوزن جاسوس است  
 و تیغ زبان گیر سوزن + سیاق عطار از روزنامه شمس و شبنم  
 چه غم گرسنه است + سیر خورده ام که از بوسه گندش تشنه + سیر باغ اگر چنانچه  
 لیکن ایچا دهنده است + سیله نقد به از محلو سکنیه + سیاه زیر را سپید رو کرد +  
 سیم رخ دیگر است و سی مرغ دیگر سی هم به سیر خمین + سیه روی آهنگ به رخ روی  
 آهن است + سیدلی دوات سر قلم را سیه کند + سیه روی زحمت جیک لو شسته

سنگ  
 سوزن  
 سیر

تجربه امثال

گنجینه سوم در امثال هندی

سات پانچ کی لا نھے ایک جھنکا بوم + سات سو جو بھکاکے بی جھ کو پتا  
 ساتار دھن + ساجن ساجن ہر بھو بی ہتی بسیٹھ + سا جھاجور و حنری



بجلی چپ + سب کے لی بلبلونگو ٹیانہ بلبلو + سب کہہ گیا میان کی طرح ٹخنہ گئی اسبگن  
 پوری کوئی نہ کیوں دوری سپی کو کر جو کاشی جاتین تو پاتر چائن کون آیتن +  
 سپا کمری کے چتیس فن بن + سپاہی کو ڈال نہ بریکو چکا چاہی + سنے من  
 راجا کے دگود وہی حوال + سترہ بہترہ + سخی سے شوم بہا جو جلد دیوی  
 جواب + سخی شوم برسوین دن برابر مورہتے بن + سخی دانارستنی + تار + سخی کا  
 سر باند + سدا میان گوری ہی خیرہ کیو بن + سدا کے پدے اردو کو دوسر  
 سدا کی دانی موصل کی ٹوکی + سدا کی دکھی اور خندا زنام + سدا کسی کی نہیں ہی  
 سدا نہ پھولے تو رہی سدا نساون ہوتی + سدا نہ جون ترہو سدا نہ جو کوی +  
 سر پر آرے جل گئے تو بھی مار ہی مار + سر تو خین کہی یا + سر تو خین پھر +  
 سر جھاڑ منہ پھاڑ + سردار یکا ڈنڈا اٹکا ہے + سر سے سردانا ہو + سر سدا ہی پوجا  
 کھائے + سر سجد میں من بدیون من + سر کالا منہ بالا + سرگ سے اوتر لبول من  
 انگ رما + سر منڈا تے ہی آدے پڑے + سر موڑی پیٹون غائب جلی بی عجیب  
 سری ہی کی بیہر کانی + سڑی فلائی اور محل کا بچنا + سستی بیہر کی قوم اٹھا  
 اوٹھا دیکھتے بن + سسرگی بجاوے تو کیا ہو + سسکتی گئی بلکتی آتی سکھ  
 میں آئی کرم چندگی منڈاون کو بچہ + سکھ سودی ہو ورجسکی گاتین نہ کورو + سکھ  
 سودے کمار جو چرنی کی مینا + سکھ سنیت کاسب کو و ساسنی + سکھ  
 سکھ نہیں گتین ہو برون کو آبا نسا + سکھ امت ہو ہو جب کا بڑا ہر دسٹر  
 سیلو بن عید کیسی + سما چار منڈ ہے کی پاتی جب لکوری بہا شادی + سمجھو  
 پوجو گھومتالی جو جو + سمجھنے والے کی موت ہے + سن دھول ہو کور  
 سوا سو جو کا + سوا مو ابرا رہے + سو پا جو نکا ایک پجا وہ + سو پوسلے گئے

تاریخی نامی فارسی

تاریخی نامی فارسی

تاریخی نامی فارسی







بِالْكَثْرِ حُشِرُوا لَنَا فِي الْعِلْمِ وَالْكَوْنِ لَا بِالنَّالِ الشَّيْبُ وَالْمَعْيَةُ  
 صاحب مکانست بزرگی مردمان بعلو دانستند بدان دست + بزرگی را ب  
 فِي الْقَصْرِ شَرَفُ الْعَالِيَةِ بِالْحُلِيِّ شَرَفُ الْعُلَمَاءِ فِي الدُّوْرِ الشَّرَفُ  
 در گرم دانست بزرگی افتاب بهر جلست + بزرگی علم در خانه است + بزرگی  
 بِالْمَعْرِفَةِ الْعَالِيَةِ لَا بِالْمَعْرِفَةِ الْبَالِيَةِ الشَّرْكَائِي فِي طَبِيعَتِ كُلِّ وَاحِدٍ  
 به پیشانی بلند است + دانشمندی بوسید + بدی حاصل است و طبیعت هر یک  
 وَإِنْ عَلَيَّ صَاحِبُهُ بَطْنٌ وَإِنْ عَلَيَّ عَلَى صَاحِبِهِ ظُهُورٌ وَمَا  
 پس اگر غالب شود صاحب بدی چنان شود بدی اگر غالب شود بدی صاحب بدی بدی بدی  
 يُخَيِّتُكَ إِلَى مَخَافَةِ قَوْمٍ كَثَرٌ مِنَ الْقَوْمِ مَا يَنْتَعِي مَا لَمْ يَمُوتْ  
 که بفرزند ترا بگویند استخوان خرد + به بزرگتر از مرگ که ای تر زود کرده شود + بدی مرگ  
 الشَّعْرُ لَمْ يَلَمْ يَمِثْ الرَّحْمَنُ + الشَّرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْعَاوِلُ الشَّعْبُ  
 شاعران شاکردان خدا اند + شاعران پیروی میکنند از آفرینان + جو  
 يُوَكَّلُ وَيَنْدَرُ + شَغَلْتُ شَعَانِي جَدَّوَالِي الشَّغْلُ الْغَلِيظُ  
 خورده میشود و بگویند می شود + بار داشت + ربهایی من بخش مرا + شغل برای من شغلیست  
 الشَّغْلُ لِلْبَيْدِ + شَغِيرٌ لِلذَّيْبِ رَأَوَالِي وَتَوَاتَبَتْ أَعْيُنُ أَوْدِي  
 شغل برای بدن شغافت کفنه کنار + آوار کردن دست و دره او غدا است + او  
 كَتَبْتُهَا حَذَرْتُ مَقَرَّ قَوْمٍ الشُّوْقُ عَلَى سَوْءِ الْقَوْلِ  
 با هم شغل + سخن شد بد قرار گرفت + برادر + بر بدگویی  
 مُؤَلِّجٌ شَيْءٌ مِنَ الْمَعْرِفَةِ فَخَلِّصْ مِنَ كَيْدِ الْعَمَلِ كَثِيرٌ فِي طَلَبِ  
 در میان سخن از شناختن حق بهرست از لپار عمل دامن برچین بچکان شود

بزرگی را ب  
 صاحب مکانست  
 بزرگی علم  
 به پیشانی بلند  
 بدی چنان  
 بدی اگر  
 بدی بدی  
 شاعران  
 شاعران  
 خورده میشود  
 بار داشت  
 ربهایی من  
 شغل برای بدن  
 شغافت کفنه  
 آوار کردن  
 غدا است  
 او  
 با هم شغل  
 سخن شد بد  
 قرار گرفت  
 برادر  
 بر بدگویی  
 در میان سخن  
 از شناختن  
 حق بهرست  
 از لپار  
 عمل دامن  
 برچین  
 بچکان  
 شود

بزرگی را ب  
 صاحب مکانست  
 بزرگی علم  
 به پیشانی بلند  
 بدی چنان  
 بدی اگر  
 بدی بدی  
 شاعران  
 شاعران  
 خورده میشود  
 بار داشت  
 ربهایی من  
 شغل برای بدن  
 شغافت کفنه  
 آوار کردن  
 غدا است  
 او  
 با هم شغل  
 سخن شد بد  
 قرار گرفت  
 برادر  
 بر بدگویی  
 در میان سخن  
 از شناختن  
 حق بهرست  
 از لپار  
 عمل دامن  
 برچین  
 بچکان  
 شود

فصل اول در بیان اقسام شیطان  
 شیطان را از جهت اقسامی که در او است  
 به سه قسم تقسیم کرده اند  
 اول شیطان که در ظاهر است  
 و این همان شیطان است که در قرآن  
 مذکور است و این را شیطان  
 صریح گویند  
 دوم شیطان که در باطن است  
 و این همان شیطان است که در  
 روایات مذکور است و این را  
 شیطان خفیه گویند  
 و این شیطان را شیطان  
 صریح گویند  
 و این شیطان را شیطان  
 خفیه گویند  
 و این شیطان را شیطان  
 صریح گویند  
 و این شیطان را شیطان  
 خفیه گویند

خزینة	۱۱۸	امثال شین
الجنة + شیشه آفر فقا من اخرم + شوی سخوك حتى		
بشت - این عادت است که بهشتیان از آخرت به بیان کرد برآیند تا آنکه		
اذا انقذت مثل الشجر افة وحمول راحة شوق اخذ فيه		
چون نجات شد در خاکستر شد شهرت امن است و گم نه شدن اسیر است - مای نیست کز		
لا تعد اياما - شوق لك فيه يرقى لا تعد اياما - السلب		
شمار کن روزهای نزد - مای نه بری تو زبان و درست شمار کن روزهای نزد - بری		
من استعمال الطيب و هجران الحبيب الشيب يبدل الوت شيبك		
از استعمال کردن خوشبوست و هجرانی محبوب + بری تبریر مرگ است - بری تو		
للعياك + شيع يعيل نفسه بالباطل الشيع في قومه كالنبي		
جز مرگ ساند است ترا - برست که مشغول میکند ذات خود به باطل + شیخ در گروه خودمان برست		
في أمية الشيع عدى شيع آخره الشيطان لا يخرب كرمه		
در امت خود - شیخ قبله شیخ دیگر است + شیطان ویران نمیکند کرم خود را		
شين العليم الصلف + شيئا ما يطلب السوط إلى الشقرة		
زشتی علمان زدشت + چیزی که طلب کرده می شود تا زیاده بسو شقر		
الشئ بالشئ يذكر + الشئ اذا ثبت ثبت يكون له الشئ لا الخلق		
چیزی بچیزی تذکر کرده میشود + چیز و تکیه ایت شود ثابت شود با هم خود + چیز و تکیه خالی ندارد		
لدا شيان عجيان ما ابد من بين + شيع يصعب وصبي يتشعب		
نه نشود + دو چیز عجیب اند که آن هر دو سر و تان از رخ - برست که تکلف کدک شود کدک ساق کدک		
نخبة دوم در مشلهای فارسی		
نخبة	۲۵	امثال غریب

فصل دوم در بیان اقسام شیطان  
 شیطان را از جهت اقسامی که در او است  
 به سه قسم تقسیم کرده اند  
 اول شیطان که در ظاهر است  
 و این همان شیطان است که در قرآن  
 مذکور است و این را شیطان  
 صریح گویند  
 دوم شیطان که در باطن است  
 و این همان شیطان است که در  
 روایات مذکور است و این را  
 شیطان خفیه گویند  
 و این شیطان را شیطان  
 صریح گویند  
 و این شیطان را شیطان  
 خفیه گویند  
 و این شیطان را شیطان  
 صریح گویند  
 و این شیطان را شیطان  
 خفیه گویند



شباخ کن سجا که رویه هم گل است - شاشی که بلند تر خورده و گفت که من خنجر خورده  
 شاد باید زیستن ناشاد باید زیستن - شاگرد در رفت - فتنه باستان و میرسد - شاه گرس  
 لطف میبرد و راند - بنده باید که حد خود داند - شامان چه عجب گویا و نمک لایه شامان  
 کمالات بحال گدگنده شایر که همین بیضه برارد و بال عمقا که در شب و شب و شب  
 بیکار - شب حال است تا چنانچه بیستم - شب خر کرد و طاعتی - شب که به شوینماید  
 زنی که جور نماید - شب با هم وجود دارد - شیر که پروانه شمع خورشید شود - شیر که در  
 آفتاب خوابد - بروی بازار آفتاب نکاهد - شتر از آن است که قلاوه در گردن بندد  
 شتر بان در دواغ خرنده گشت - شتر در خواب بندد - شتر صالح - باز مرطاب  
 شتر نیست که در جا اگر دم زنی شدنی شد در چه خواهد شد - شتراب مفت - باغی هم  
 خورده - شتراب زده را شتراب دوست - شتر طبعه وقتی نبود لائق کشتی - شتر هم عجب با  
 ست بر روزی - شتر فنی عالم بالا معلوم شد - شتر فمیدان باز گفتن و شک  
 در ویش صورت سوال است - شکم در ویشان نثار خد است - شعله خنجر تیره در خانه  
 شحات دشمنی که سر نشن و ست - شتر نیک ناست چون کند کسی که شتر نیک  
 من کوک شام - شتر میران خالی نمیداشد - شمع را پشت در و نمیداشد - شمع را چند  
 برید و شن کشود - شعله بمقدار علم - شعله که بود مانند دیده - شعله و شعله  
 چه خواهد شد شوق در بر دل که باشد بهر در کافیت - شوشی ش شوشی شوشی  
 فاین گرو شیر نیتان در گریست - شیشه شکسته را پیوند زن - شگل شیطانه خود را

خزینة الامثال

در دواغ خرنده گشت

گنجینه سوم در امثال هندی

شباباش بی بی میری کی کو پادے آپ لگا و لای کی کو - شاکر کو شکر سودی



خزینة	۱۲۳	امثال صاد
وَسَيُجَازِلُ الصَّنَاعَةَ كَذِبُهُ	الصَّنَاعَةُ	مَثَلُهَا
وَهَرْدَه جَابِل	هَنْز	تَهْمِيَّتْ كِه قَانِي تَوْد + صَنَاعَتِ جَوَابِي دِي تَرَكِي دَل
يَتَأَخَّرُ أَفْكَارُ الصُّوفِيِّ	إِزْ بَالْوَيْتِ	الصُّوفِيِّ مَثَلُهَا
مَيُورِ بِلَاقِ شَمَلِ كَرَامَتِ صَوْنِي	بِهَرِ دَقِيقَتِ	مَلِكِ صَوْنِي مَيُورِد + مَقْدَادِ بَارِه
الصَّيْدُ لِمَنْ كَحْدُ	لَا يَلْبِسُ	أَنَّا زُكَاةَ الصَّيْفِ طَيِّبَتِ اللَّيْلِ
غَنَكَار	بِهَرِ رَايِ كَسِي سَتِ	كِه كَرَفْتِ بِلَا اَدَبِ كَسِي كِه بَرِ كَرَفْتِ بِلَا دَلِه دَرِ كَرِ مَازِ بَرِ كَرِ دِي شَبَرِ رَا
تَجْنِيهٌ دَوْمٌ فِي مَثَلِهَايِ فَارِسِي		
صاحب خیر داخل خیرست + صاحب کرم همیشه مطلقست + صاحب لغز بیادیم		
شمارست + صاحب خراب پس خرمیتوان دید + صاحب خواستم خضر + بنیم خرمست		
دو چار شد + صبر مفتاح کرامتست + صبر تلخت لیکن بر شیرین دارد + صغیرا که		
بجاری + صحبت نیکان بد از اسود نیست + صدای دهل از خالی بودن شکم		
صد از بر دوست میر آید + صد بار اگر تو بشکستی باز آه صد در شود + کشاده چو بسته شود		
در + صد در هر جا که نشیند صد در است + صد شکر که حق در نبود + صدقه دادن + بلا		
صدق پیش + در که اینجا هر چه آید آن نزد صد کلان + در یک کلان نیست + صد کوزه		
میسازد که بگردد + صد در صد گشته چو من که تو نکلی + نفس + صد که رویک شش صد		
موش یک گریه بس در است + صفاتی اخلاص از آب جاردست + صفای مایه نیش کند		
صف مغلوب را هم پس است + صفای سمرقندی + صلا شد با نشد + صلاح		
کار که او من خراب که با صلاح ما هم است کان تر است صلاح + صلح اول		
باز جنگ خیز صورت گرگ دیدن مبارکست و ندیدن هم مبارک + صوفی		
نشود صفاتی تا در نکند جامی + بسیار سفر باید تا پخته شود و خامی + صوفیان صفاتی		
تَجْنِيهٌ	ج ۸	امثال فارسیه

صاحب خیر داخل خیرست + صاحب کرم همیشه مطلقست + صاحب لغز بیادیم  
 شمارست + صاحب خراب پس خرمیتوان دید + صاحب خواستم خضر + بنیم خرمست  
 دو چار شد + صبر مفتاح کرامتست + صبر تلخت لیکن بر شیرین دارد + صغیرا که  
 بجاری + صحبت نیکان بد از اسود نیست + صدای دهل از خالی بودن شکم  
 صد از بر دوست میر آید + صد بار اگر تو بشکستی باز آه صد در شود + کشاده چو بسته شود  
 در + صد در هر جا که نشیند صد در است + صد شکر که حق در نبود + صدقه دادن + بلا  
 صدق پیش + در که اینجا هر چه آید آن نزد صد کلان + در یک کلان نیست + صد کوزه  
 میسازد که بگردد + صد در صد گشته چو من که تو نکلی + نفس + صد که رویک شش صد  
 موش یک گریه بس در است + صفاتی اخلاص از آب جاردست + صفای مایه نیش کند  
 صف مغلوب را هم پس است + صفای سمرقندی + صلا شد با نشد + صلاح  
 کار که او من خراب که با صلاح ما هم است کان تر است صلاح + صلح اول  
 باز جنگ خیز صورت گرگ دیدن مبارکست و ندیدن هم مبارک + صوفی  
 نشود صفاتی تا در نکند جامی + بسیار سفر باید تا پخته شود و خامی + صوفیان صفاتی  
 غایب نماند بود ۱۱۰





تُرْبِي + أَضْلَلَكِ مِنْ غَشٍّ ثَمَانِيًا + ضَيْفٌ وَالتَّخْيِيلُ ١٨٠

امید داشتن تو به تباه گزنی بسبب گینه هشت راه

مِنْ الْحُزْمِ ضَيْقُ الدِّدِ اسْدُ مِنْ ضَيْقِ الْقَلْبِ +

از مخموره، تنگی دست سخت ترست از تنگی دل +

نخستین و دوم در مثلهای فارسی

صاحب طه یاری سطر و منامق است کیست ضرب الشل زگار شک ضرب و ضرب

گنجر مسعود ادا شد

بیہوشم در آستان ہستی

ضامن نہوجی لہرہ کا دیجی ضامن بیوہ کی لیا بھرور و لہرہ کو سنا

تشریح و تفسیر و معنی در مثلاً ما نے حرف طاء

کفر و کفر	و کفر و کفر	و کفر و کفر
-----------	-------------	-------------

پیشہ میں درجہ اول

طَابَ وَقْتُ مَنْ وَلِيَ بِاللَّهِ طَارَتْ بِهِمُ الْعُقُودُ طَارَتْ

خوش شد وقت سے کہ اعہاد کردہ برعکس پرانیداشان را بمقامہ پرید

عَصَا فِي رَأْسِهِ طَائِفِيُوهُ طَاعَةُ الْوَلَاءِ بَقَاءُ الْعِزِّ

لغوی ہائے سراو + ہر دس بازاد + فرمان برداری حاملان باقی ماندند

طَاعَةُ النَّسَاءِ نَدَامَةٌ طَاعَةُ الْعَدُوِّ مَلَاكٌ طَالَ حُرُنْ

فرمان برداری زمان شرمزگیت فلان دشمن با کشت و درازشدانده

مَنْ طَالَ نَجَاؤُهُ، طَالَ عَمْرُهُ مِّنْ قَصْرِ تَعْبِهِ، الطَّامِعُ فِي

وَنَاقِ الظِّلِّ طَائِرُكَ الْإِنْسَانُ فِي عُنُقِهِ الطُّيُورُ

شد سید است. زنده بر انسان در این دست + طب برای دانشمندان

لَا يُلَاقِيكَ حَبِيبٌ يُدَاوِي وَهُوَ عَلِيلٌ مَرْمُومٌ

شیر برای مغز - بیب - علاج میکند و حال آنکه او بیمارست - شیر با انگشتر

طَرِيقُ الْعَقْلِ وَاحِدٌ + طَعْنُ الْإِيمَانِ شَدِيدٌ مِنْ طَعْنِ الشُّبُهَاتِ

راه عقل یک است + ذهن زبان سخت تر است از زبان غیره

طَفَنُ فِي حَوْصٍ فِيهِ الطَّنُّ يُطَارَكُ. طَلَبُ الْأَدَبِ مِنْ

دریدن در دو فتن چیرلیست ۲ طعن مهریانی میکند اورا + جستن ادب بهترست از جستن

الذَّهَبِ طَلَبُ الْعِزِّ وَنَيْبُ تَضْيِيعِ الْأَذْيَانِ طَلَبُ الْكُلِّ

زیر + جشن کور فردشاخ ما خراب کردن بر دو گوش است. جشن بر

قَوَّتْ لِكُلِّ طَلَعِ شَمْسٍ فِي خَوْشَاءِ طَعْرِ فِي الرِّجْ

در وقت طلوع کرد اقیاب در غبار طبع کرد در سو :

تَحْتِ فَاتِه رَأْسَ مَالٍ + الطَّعْ كَذِبٌ يَدُقُّ الرِّقْبَةَ +

فوت شد اورا اصلش + طعم دروغ میگوید گردن

الطعم مراض والسفقال نوع ولحجر مان موت طمع من

پیارے دوست و سوال شرع سے دینی بھیجی کرلست۔ جمع کر دے

لا يذبح عن نفسه. **طوبى** لمن اشرق بالعبادة وطوبى  
 وفعلمكم ان ذات خدود وضمير اعمكم به وادعوا له وادعوا له

روح بپسند از ذات خود و خواصی برای مکرر دلدی کرده بعلایت خویشی

مَنْ أَهْلُ لَهْ + طُولُ الْعَهْلِ يَلْسِي + طُولُ الْبَيْتِ مِسْلَاهْ

بر سر کے اس کلاسٹیمبر کو جب درماری روایت کیا تو اس میں گندہ درماری جبر سون فاس

جیسند      ج      امثال عربیہ

\_\_\_\_\_

اشکال باقی

۴۰

کتابخانه عمومی  
شماره قفسه

مجلس

...

چند روز  
از پیشانی

کتابخانه عمومی

والله اعلم

1

1

لِلصَّافِي + طَوَّلُ الْقَالِ يُمِلُّ + طَوَّلُ الْكَلَامِ يُدِيلُ + طَوِيلٌ

برای صاف شدن و دراز کردن و دراز کردن کلام و دراز کردن و دراز کردن

عَلَى بَلَدَةٍ + الطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ + الطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ

بر روی یک شهر و نیکوکاران برای نیکوکاران و نیکوکاران برای نیکوکاران

گنجینه دوم در شلهای فارسی

طَاقَتِ مَهَانَ ذَا شَتِ خَازِ بِلَهَانَ كُذَّ شَتِ طَاقَتِ دِهَانَ

طایع همیشه و لیل است - طایع میان چه زخم شست من ز بام افتاد

طیب مهران از دیده بهیچ - طایع و دامان مادر بخش بیشتر

بوده است و طعن بکتاب نیکو - طایع و من گیر من آخر

گریبان گیر شد طیب - طایع و طبع آرد و بر دان ردی

ز روی و طبع را سوزد و طایع - طایع را به حنست بر سه سنی

گرویش فدا و طویان در شکرستان کامرانی میکند طایع

گنجینه سوم در شلهای عربی

طَالِبُ زَرْكَابِ نَزْوَرِ جَلِينَ خَوَارِ حَقِصِ دَوَرِ

طوفان شیطانی که گمان و طایع می نگیند به لیب و طوی

دویتی - خزنیة نوز و طایع در شلهای حرف غای میو شستن بر سه لیب

گنجینه اول در امثال عربیه

خزنیة اشغال







۱۰۰  
 ۱۰۱  
 ۱۰۲  
 ۱۰۳  
 ۱۰۴  
 ۱۰۵  
 ۱۰۶  
 ۱۰۷  
 ۱۰۸  
 ۱۰۹  
 ۱۱۰  
 ۱۱۱  
 ۱۱۲  
 ۱۱۳  
 ۱۱۴  
 ۱۱۵  
 ۱۱۶  
 ۱۱۷  
 ۱۱۸  
 ۱۱۹  
 ۱۲۰  
 ۱۲۱  
 ۱۲۲  
 ۱۲۳  
 ۱۲۴  
 ۱۲۵  
 ۱۲۶  
 ۱۲۷  
 ۱۲۸  
 ۱۲۹  
 ۱۳۰  
 ۱۳۱  
 ۱۳۲  
 ۱۳۳  
 ۱۳۴  
 ۱۳۵  
 ۱۳۶  
 ۱۳۷  
 ۱۳۸  
 ۱۳۹  
 ۱۴۰  
 ۱۴۱  
 ۱۴۲  
 ۱۴۳  
 ۱۴۴  
 ۱۴۵  
 ۱۴۶  
 ۱۴۷  
 ۱۴۸  
 ۱۴۹  
 ۱۵۰  
 ۱۵۱  
 ۱۵۲  
 ۱۵۳  
 ۱۵۴  
 ۱۵۵  
 ۱۵۶  
 ۱۵۷  
 ۱۵۸  
 ۱۵۹  
 ۱۶۰  
 ۱۶۱  
 ۱۶۲  
 ۱۶۳  
 ۱۶۴  
 ۱۶۵  
 ۱۶۶  
 ۱۶۷  
 ۱۶۸  
 ۱۶۹  
 ۱۷۰  
 ۱۷۱  
 ۱۷۲  
 ۱۷۳  
 ۱۷۴  
 ۱۷۵  
 ۱۷۶  
 ۱۷۷  
 ۱۷۸  
 ۱۷۹  
 ۱۸۰  
 ۱۸۱  
 ۱۸۲  
 ۱۸۳  
 ۱۸۴  
 ۱۸۵  
 ۱۸۶  
 ۱۸۷  
 ۱۸۸  
 ۱۸۹  
 ۱۹۰  
 ۱۹۱  
 ۱۹۲  
 ۱۹۳  
 ۱۹۴  
 ۱۹۵  
 ۱۹۶  
 ۱۹۷  
 ۱۹۸  
 ۱۹۹  
 ۲۰۰  
 ۲۰۱  
 ۲۰۲  
 ۲۰۳  
 ۲۰۴  
 ۲۰۵  
 ۲۰۶  
 ۲۰۷  
 ۲۰۸  
 ۲۰۹  
 ۲۱۰  
 ۲۱۱  
 ۲۱۲  
 ۲۱۳  
 ۲۱۴  
 ۲۱۵  
 ۲۱۶  
 ۲۱۷  
 ۲۱۸  
 ۲۱۹  
 ۲۲۰  
 ۲۲۱  
 ۲۲۲  
 ۲۲۳  
 ۲۲۴  
 ۲۲۵  
 ۲۲۶  
 ۲۲۷  
 ۲۲۸  
 ۲۲۹  
 ۲۳۰  
 ۲۳۱  
 ۲۳۲  
 ۲۳۳  
 ۲۳۴  
 ۲۳۵  
 ۲۳۶  
 ۲۳۷  
 ۲۳۸  
 ۲۳۹  
 ۲۴۰  
 ۲۴۱  
 ۲۴۲  
 ۲۴۳  
 ۲۴۴  
 ۲۴۵  
 ۲۴۶  
 ۲۴۷  
 ۲۴۸  
 ۲۴۹  
 ۲۵۰  
 ۲۵۱  
 ۲۵۲  
 ۲۵۳  
 ۲۵۴  
 ۲۵۵  
 ۲۵۶  
 ۲۵۷  
 ۲۵۸  
 ۲۵۹  
 ۲۶۰  
 ۲۶۱  
 ۲۶۲  
 ۲۶۳  
 ۲۶۴  
 ۲۶۵  
 ۲۶۶  
 ۲۶۷  
 ۲۶۸  
 ۲۶۹  
 ۲۷۰  
 ۲۷۱  
 ۲۷۲  
 ۲۷۳  
 ۲۷۴  
 ۲۷۵  
 ۲۷۶  
 ۲۷۷  
 ۲۷۸  
 ۲۷۹  
 ۲۸۰  
 ۲۸۱  
 ۲۸۲  
 ۲۸۳  
 ۲۸۴  
 ۲۸۵  
 ۲۸۶  
 ۲۸۷  
 ۲۸۸  
 ۲۸۹  
 ۲۹۰  
 ۲۹۱  
 ۲۹۲  
 ۲۹۳  
 ۲۹۴  
 ۲۹۵  
 ۲۹۶  
 ۲۹۷  
 ۲۹۸  
 ۲۹۹  
 ۳۰۰  
 ۳۰۱  
 ۳۰۲  
 ۳۰۳  
 ۳۰۴  
 ۳۰۵  
 ۳۰۶  
 ۳۰۷  
 ۳۰۸  
 ۳۰۹  
 ۳۱۰  
 ۳۱۱  
 ۳۱۲  
 ۳۱۳  
 ۳۱۴  
 ۳۱۵  
 ۳۱۶  
 ۳۱۷  
 ۳۱۸  
 ۳۱۹  
 ۳۲۰  
 ۳۲۱  
 ۳۲۲  
 ۳۲۳  
 ۳۲۴  
 ۳۲۵  
 ۳۲۶  
 ۳۲۷  
 ۳۲۸  
 ۳۲۹  
 ۳۳۰  
 ۳۳۱  
 ۳۳۲  
 ۳۳۳  
 ۳۳۴  
 ۳۳۵  
 ۳۳۶  
 ۳۳۷  
 ۳۳۸  
 ۳۳۹  
 ۳۴۰  
 ۳۴۱  
 ۳۴۲  
 ۳۴۳  
 ۳۴۴  
 ۳۴۵  
 ۳۴۶  
 ۳۴۷  
 ۳۴۸  
 ۳۴۹  
 ۳۵۰  
 ۳۵۱  
 ۳۵۲  
 ۳۵۳  
 ۳۵۴  
 ۳۵۵  
 ۳۵۶  
 ۳۵۷  
 ۳۵۸  
 ۳۵۹  
 ۳۶۰  
 ۳۶۱  
 ۳۶۲  
 ۳۶۳  
 ۳۶۴  
 ۳۶۵  
 ۳۶۶  
 ۳۶۷  
 ۳۶۸  
 ۳۶۹  
 ۳۷۰  
 ۳۷۱  
 ۳۷۲  
 ۳۷۳  
 ۳۷۴  
 ۳۷۵  
 ۳۷۶  
 ۳۷۷  
 ۳۷۸  
 ۳۷۹  
 ۳۸۰  
 ۳۸۱  
 ۳۸۲  
 ۳۸۳  
 ۳۸۴  
 ۳۸۵  
 ۳۸۶  
 ۳۸۷  
 ۳۸۸  
 ۳۸۹  
 ۳۹۰  
 ۳۹۱  
 ۳۹۲  
 ۳۹۳  
 ۳۹۴  
 ۳۹۵  
 ۳۹۶  
 ۳۹۷  
 ۳۹۸  
 ۳۹۹  
 ۴۰۰  
 ۴۰۱  
 ۴۰۲  
 ۴۰۳  
 ۴۰۴  
 ۴۰۵  
 ۴۰۶  
 ۴۰۷  
 ۴۰۸  
 ۴۰۹  
 ۴۱۰  
 ۴۱۱  
 ۴۱۲  
 ۴۱۳  
 ۴۱۴  
 ۴۱۵  
 ۴۱۶  
 ۴۱۷  
 ۴۱۸  
 ۴۱۹  
 ۴۲۰  
 ۴۲۱  
 ۴۲۲  
 ۴۲۳  
 ۴۲۴  
 ۴۲۵  
 ۴۲۶  
 ۴۲۷  
 ۴۲۸  
 ۴۲۹  
 ۴۳۰  
 ۴۳۱  
 ۴۳۲  
 ۴۳۳  
 ۴۳۴  
 ۴۳۵  
 ۴۳۶  
 ۴۳۷  
 ۴۳۸  
 ۴۳۹  
 ۴۴۰  
 ۴۴۱  
 ۴۴۲  
 ۴۴۳  
 ۴۴۴  
 ۴۴۵  
 ۴۴۶  
 ۴۴۷  
 ۴۴۸  
 ۴۴۹  
 ۴۵۰  
 ۴۵۱  
 ۴۵۲  
 ۴۵۳  
 ۴۵۴  
 ۴۵۵  
 ۴۵۶  
 ۴۵۷  
 ۴۵۸  
 ۴۵۹  
 ۴۶۰  
 ۴۶۱  
 ۴۶۲  
 ۴۶۳  
 ۴۶۴  
 ۴۶۵  
 ۴۶۶  
 ۴۶۷  
 ۴۶۸  
 ۴۶۹  
 ۴۷۰  
 ۴۷۱

عزیز	۱۱	اشمال غلام حسین
------	----	-----------------

[illegible]

تجربہ سوم در امثال ہندیہ

فردیست که در مشاهیر اعیان و در سرای کائنات ایستاده و در میان عالمی است  
غریب البسم در مشاهیر اعیان و در سرای کائنات ایستاده و در میان عالمی است  
کنجینه اول در امثال عربیه

عَوَاثِ الصَّادَاتِ سَادَاتِ الْعَدَاتِ عَلَوَاتِ بَعْرِ الْمَلِيْسِ

عازمی سروران سردارای عاودن است و از گم بد کسب اصل خود است

اعادة جلیس خامسه بخارت علی الشریط و قبلت قریبا العائیه  
عادت طبیعت بخرمست شک کرد بر گمزدن و قبول در پیشان و در گزند عادت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برای توفیق میکند زن ایضا بگیرند بدون توفیق و انما اش انجام میرساند و سکه است

عَاقِبَةُ الْعَجَاةِ إِلَى الثَّمَامَةِ - عَاقِبَةُ الصَّبْرِ حُصُونٌ -

انجام شدنی است - انجام صبر ستوده شده است

حَاقِبَةُ الظَّالِمِ وَحَقْمَةُ الْعَاقِلِ بِكَيْفِيَّةِ إِشَارَةِ الْعَالِمِ رَبِّهِ الْحَكِيمِ

انجام ستمکار به دست دنیا کفایت میکند اورا اشاره به عالم میان میهنها شمر

كَلِمَاتِي فِي سَبْعِ الْكُتُبِ وَأَلْفِ الْمَلَأِ كُلُّهُمْ وَالطَّيْحُ يَقُولُ

مَنْذُ شَرْعِيٍّ مَانِئٌ عَنْهُ

پیشانی کی پیدائش میں جو کچھ عمل ہو گا وہ یہ ہو گا

بِسْمِ	اللّٰهِ	الرَّحْمٰنِ	الرَّحِیْمِ
--------	---------	-------------	-------------

دستور و سیاست



[illegible][illegible][illegible]

فَوَيْبٌ ۱۳۲ اِشْتَالِ مِثْلُ

عَلَىٰ نَصِيْبِهِ مُصِيبَةٌ تَوْفِيقٌ جَمِيعُ الصَّالِحِيْنَ عَدُوٌّ اَوْ اَقْلُ خَيْرٍ مِنْ صَدِيْقٍ

بر مصیبت است با ای همه مصیبتها + دشمن دانا بهتر است از دوست

جَاهِلٌ الْعَدُوُّ رَعْنَدَكَ اَوْ لَنَا مَقْبُولٌ عَرَضٌ سَلَامٌ

ماوراء + مخور + دیک مردمان + مقبول است + عرض سلام است

عَلَيْهِ سَوَاءٌ عَالِيٌّ بِالْعِرْقِ ذُلٌّ عَرَضٌ مَلُوكٌ فِي كُنْزٍ مُمَالِكٌ

بر روی بای مالدار است + دل سخن پرشده است + دخت بود شاهان در گزشت مملکت است

الْعِرْقُ وَالْاَلَةُ اَعَدَّ عَزَمَنْ قَتَعَ عَسْرًا لَمْ يَمُودْ وَنُفْعُهُ لَيْسَ فِي

عزت در فاش است + غز شد بهر کفایت کرد + دشوار شدن کار مقدر است + نفع در گزشت

اَنْ تَنْزَهُوا تَنْسَا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَتَحْسَبُوْنَ اَنْ تَنْسُوْا اَنْ تَنْسُوْا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ

آنکه کرد و نه اندیشد چو پیرایه آنکه در گزشت شد و از تو گشت کرد + است از پیر و حال

اَعَدَّ اَنْفُسًا اَلْخُشَاقُ لَا يُوَلِّدُ وَلَنْ يَّصَادَكَ اَنْفُسُكَ

خود را + دشمن + خاشاکان + ساختند + گزشت بدی صا شد از ایشان + گزشت

اَنْتُمْ اَعَدَّ اَنْفُسًا اَلْخُشَاقُ لَا يُوَلِّدُ وَلَنْ يَّصَادَكَ اَنْفُسُكَ

انتها + عسر + مؤمنان + مملکت + اعدا + در آن سالاد + بی نهایت

مَدَامَةَ حَسْبُكَ كَيْفَ تَكُنْ الْعَصْرُ مِنْ اَصْحَابِ الدُّنْيَا وَفِي الدُّنْيَا

بر ممت + از این + چو زمان + دغاف + عصاره + از عصاره است راه گویند + از این

وَالْطَّيِّبُ فِي الطَّيِّبِ الْعَفْوُ اَحْسَنُ اَلْعَمَلِ الْعَفْوُ زِلْزَلَةٌ

و گزشت + در غوغاست + در گزشت نوحی + علم است + در گزشت زلزله

الظُّفْرُ اَنْفَعُ عِنْدَكَ اَمِ الْكَايْنُ اَمْوَالُ الْعَفْوُ خَيْرٌ مِنَ الْظُّفْرِ

رنگ است + در گزشت نازک مردمان بزرگ گزشت شد است + در گزشت نازک مردمان

اِشْتَالِ مِثْلُ ۷۱ اِشْتَالِ مِثْلُ







140

امثال عین

الْمُحْسِنِينَ وَالْمُتَّقِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْكَافِرَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ

فقداء تو کجای صیبت بر تاسی جز این غمور داد تو بپوست و تراب پوست و زان پوست و دانه پوست تا کجای

المؤمن حسن الخلق العتوق بعد التوبة العود

مسلمان خوبی خلق است و مادامی که از راه شتر راه گویان را نگیرد و بخی نیست و دست

بِقَوْلِهِ سَنَأْتِيهِمْ غُذًى مِّنَ السَّمَاءِ نَزْلًا مُّسْتَسْقِيمًا ۚ

کتابخانه مرکزی و اسناد خطی و چاپی

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ كَثِيرٌ

إلى يدي عيب لكارم شويلا عزي حارسها العبد المذنب

بسم الله الرحمن الرحيم  
الحمد لله رب العالمين  
والصلاة والسلام على سيدنا محمد  
الذي جاء به الهدى والبرهان  
والله اعلم بالصواب

وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْحَمِيمِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْحَمِيمِينَ

در این سوره چشم از خواب بیدار شد، چشم اسفغان خواب را بیدار کرد و چشمش را چشم گریه بریدن

الفاتحة عينية في آراء العبد الفقير إلى الله تعالى

موش است، چشم او فراوان است، سامان جنگ، شفا میدهد و چنگ. در معده گشایی و گداز و در کف

گنجینه دوم در مشایخ فارس

عارف بود غیر عارفان مدح است در سخن بیگانه است بنویسند عاشق را زده میاید

زلف عاشق تو یکن زانند بام ، باغ عشق تو یکن زانند بام

عاشق مهران تر از بدست + عاشق کو ریاض + نهایت بین لولی گذر

عاقبت گرگز زاده گرگز شود گرگز با او هم زندگ شود عاقلان فرمودند عاقلان

سیروی نقطه کلنگ با نخ انداخته و کلنگ را با دو دست کشد و نخ را از دست

پیر کی سید پاد کو میری سید کا جس پر چڑھ گیا ہے پاد سے چڑھ گیا ہے

تأملوا دور الله في هذه الدنيا، وشدوا يديهم من كل شيء غير الله، فربما يكون ذلك هو السر في نجاحهم.

اینکه در مورد این سکه و سکه‌های دیگر که در این سکه‌ها

مجموعه	کتاب	امثال فارسی
--------	------	-------------

بازرسی و بازرسی

بسم الله الرحمن الرحيم

۶۰۰





خزمینه	سرا	امثال عین
<p>دشمن علت دبو دماست جاو عادت کینو کجاو عیبی کرنی کینو کجاو عیبی  عید کے پیچھے چاند مبارک + عید کے چاند ہو گئے ہیں + عید کے پیچھے چاند  خزمینہ نیست ویکم در مثلها و حرف ضین مجوس مثل برستہ کیند</p>		
<p>النجینه اول در امثال عربیه</p>		
<p>عاب شفرین شمر جاع یکنین + کاب خط من عاب</p>		
<p>ما پید شد دوام باز آورد دو کرده را + ایدید شد بهره کس کز ناپید شد</p>		
<p>لنفسه مغلها من قال التافه الغائب حجة جمعه عمار</p>		
<p>ذائق + ملاک کرد آرزو کسے کہ ملاک کرد ماوہ شرا + غائب دلیلش باو نیست + گرد</p>		
<p>العجل خیر من عجل العطل عجلک خیر من آسمن غیرک</p>		
<p>عل بہرست از عجل خالی از عل + لا عجل تو بہرست از فرہ شدن جز تو</p>		
<p>خدا کرک من ذلک علی النساء + خذ وقا شفر و لو اها</p>		
<p>منے و فاسے نکرد تو کسے کہ رہنوی کرد تو را مردی کردن + ما را او یک ما هست و شب گاہ</p>		
<p>شفر + الغراب عفر و بالقر + الغریبان سواد و جبال السیاح</p>		
<p>یک ما هست + زانغ شناسا هست بہر خامہ زانما سیاهی روی با غصت</p>		
<p>الغریبہ کما کریمہ والغریبہ کما خرقہ + الغریبہ کما خرقہ</p>		
<p>سفر مردان اندہست و جدائی ہماں سوزش است + تا از مودگی میکشد ازہ را</p>		
<p>فار بکوالہ + الغریب اعلمی + الغریب من لیس لہ الحبيب الغریب</p>		
<p>سافر باہیست + غریب کسے کہ نیست مراد از مستحق + غریب</p>		
<p>یتشبث بكل حنیث غزاة الجواد غزاة الجود عشن</p>		
<p>چک میزند بہر گاہ + بسیار سے جوانمرد گری شدن حازد است + کیند</p>		
النجینہ	سرا	امثال

عیبی کرنی کینو کجاو  
 عید کے پیچھے چاند مبارک  
 خزمینہ نیست ویکم در مثلها  
 عاب شفرین شمر جاع یکنین  
 ما پید شد دوام باز آورد  
 لنفسه مغلها من قال التافه  
 ذائق + ملاک کرد آرزو کسے  
 العجل خیر من عجل العطل  
 عل بہرست از عجل خالی از عل  
 خدا کرک من ذلک علی النساء  
 منے و فاسے نکرد تو کسے  
 شفر + الغراب عفر و بالقر  
 یک ما هست + زانغ شناسا  
 الغریبہ کما کریمہ والغریبہ  
 سفر مردان اندہست و جدائی  
 فار بکوالہ + الغریب اعلمی  
 سافر باہیست + غریب کسے  
 یتشبث بكل حنیث غزاة الجواد  
 چک میزند بہر گاہ + بسیار









أَصْبَاءٌ وَتَمَسُّهُمُ مَنَادٌ فِي الْخَطِّ الْبَاحِجِ خَارِعاً فِي التَّكْرِارِ

دشوار است آوازها در دهنش بیستار است در آتش

وَالسَّيْفُ فِي بَيْتِهِ يُؤْوِي الْحَكَمَ فِي بَطْنِ زَهْمَانَ زَادَهُ فِي دَنْبِ

او نیزه در خانه اش آووده میشود حکم در شکم تخم زده دینا دگر داور در دم

الْكَلْبُ يَطْلُبُ الْقَالَءَ فِي سَعَةِ الْخَلْقِ كَنُورِ الْفَرَقِ فِي سَهْلِهِ

سگ پیجوید آله را در فراخی خلقها گنجهای روزهاست در سحر

الْوَرْدُ يَشْغُلُ عَنْ مَذَاقِهِ فِي كُلِّ شَجَرَةٍ نَارٍ فِي كُلِّ قَلْبٍ شَغْلٌ

گل محار سبزه بر دانه زنجیر ناست در هر درخت آتش است در هر دل کار است

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

گنجینه دوم در مثلهای فارسی

فارسی شکست + قال بدبر زبان بد باشد + قال نیکو زبان بهر کار است

فایه جهان بجز خزان آمده است + فخر آل جوانمردان دست ویراست

قد خفتت راسن بیدار بختی + خواب ست بیدارش کن فخر رخ روزی با خط

چسکا + فراوشی زیاران نازم افتد دست و ملت را + فریب خواه محو مراد می

نوی شش دیگر و اما س چیز دیگر است + فردات کند خاک کاشب مستی فردا

ویراست + فرزند آید چه عیب ناکست + در چشم بد ز عیب پاکست + فرزند

نمیزد فرزند + فرمان بردار در اندیشه روز است + فریب صید باشد خواب صبا

فرزاد و شغال بال شغالست و فریاد و سگان کم بخند رزق گذرا + فضل و منافع

اندانند + فعل بگریز راه سترافت + فکر زاهد دیگر و سودا عاشق دیگر است

کار کس بقدر است + فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است

فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است

فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است

فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است

فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است

فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است

فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است

فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است + فلان فلان است

۲

گنجینه الامثال

نوطہ بر جنم خوردنی بیا - ثم سخن گنجینه فیصل اگر پیرودہ است لیکن ستر

گنجینہ سوم در امثال ہندیہ

فاتحہ درود لیا گئے و وہ فارسی لکھا کہ تم کار و لگا بی و فاعل کی کور  
طا کو حلال بن - قارہ لہاں دانت لہے تو با سوس قلعہ و اوالہی ہو  
فالودہ ایک ہما و تنہیں - تاہ فضلہ سے تھجید باں حداب لہے تو با  
فتقلہ تو بیدہ نام زمین کے راجہ کا من ہی ہوتا پلایہ ہندی کی صورت ہی  
فقیر کو کل ہی و غلاما جو ہندی کے لکھا ہوا ہے ہندی کے لکھا ہوا ہے  
قلاس کی مان - آخر کیا ہا لیا ہے تو وہ لہے ہی نہ تھج و لہے  
خزنیہ سب سوم در شاہ اسد حاف مشتمل ہے

گنجینہ اول در امثال عربیہ

قائل الحریص - صاء الفاد من ان فی زورہ الفاسد  
الفاص یوجب لذل ان القایع غنی وان کان - اما  
مترقی خبیرہ خطہ - فہی اللہ سیر اعتدلا فاعتد - العین سیر  
قبل البکاء قد کان وجہک عایسا قبل الی فاش السہ قبل ان  
پیش از گریستن بہ تحقیق بود و گریستن - پیش از زینا حق بر عبادہ جو بیاہ

Handwritten marginal notes in Urdu script on the left side of the page.













در مصیبت عالم بهادری باشد  
 ایام در آن گریه و دین می باشد  
 در مصیبت عالم بهادری باشد  
 ایام در آن گریه و دین می باشد







دینیت الاشغال  
مدیریت کارخانه

مجلس شورای اسلامی

۱۵۲  
 اشغال کان  
 ۱۵۳  
 اشغال کان  
 ۱۵۴  
 اشغال کان  
 ۱۵۵  
 اشغال کان  
 ۱۵۶  
 اشغال کان  
 ۱۵۷  
 اشغال کان  
 ۱۵۸  
 اشغال کان  
 ۱۵۹  
 اشغال کان  
 ۱۶۰  
 اشغال کان  
 ۱۶۱  
 اشغال کان  
 ۱۶۲  
 اشغال کان  
 ۱۶۳  
 اشغال کان  
 ۱۶۴  
 اشغال کان  
 ۱۶۵  
 اشغال کان  
 ۱۶۶  
 اشغال کان  
 ۱۶۷  
 اشغال کان  
 ۱۶۸  
 اشغال کان  
 ۱۶۹  
 اشغال کان  
 ۱۷۰  
 اشغال کان  
 ۱۷۱  
 اشغال کان  
 ۱۷۲  
 اشغال کان  
 ۱۷۳  
 اشغال کان  
 ۱۷۴  
 اشغال کان  
 ۱۷۵  
 اشغال کان  
 ۱۷۶  
 اشغال کان  
 ۱۷۷  
 اشغال کان  
 ۱۷۸  
 اشغال کان  
 ۱۷۹  
 اشغال کان  
 ۱۸۰  
 اشغال کان  
 ۱۸۱  
 اشغال کان  
 ۱۸۲  
 اشغال کان  
 ۱۸۳  
 اشغال کان  
 ۱۸۴  
 اشغال کان  
 ۱۸۵  
 اشغال کان  
 ۱۸۶  
 اشغال کان  
 ۱۸۷  
 اشغال کان  
 ۱۸۸  
 اشغال کان  
 ۱۸۹  
 اشغال کان  
 ۱۹۰  
 اشغال کان  
 ۱۹۱  
 اشغال کان  
 ۱۹۲  
 اشغال کان  
 ۱۹۳  
 اشغال کان  
 ۱۹۴  
 اشغال کان  
 ۱۹۵  
 اشغال کان  
 ۱۹۶  
 اشغال کان  
 ۱۹۷  
 اشغال کان  
 ۱۹۸  
 اشغال کان  
 ۱۹۹  
 اشغال کان  
 ۲۰۰  
 اشغال کان

195

خزینہ	۱۵۳	امثال کاف
يَجِدُ كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ اِلَى اَصْلِهِ + كُلُّ شَيْءٍ اَخْطَا اَهْلَفِ جَل +		
سے پائے آئے ہر چیز باز میگردد سوا اصل خود ہر چیز		
كُلُّ شَيْءٍ يَحِبُّ وَلَدَهُ حَتَّى الْجُبَارَى + كُلُّ شَيْءٍ مِنَ الطَّرِيفِ		
ہر چیز دوست میدارد بجز خود را تا آنکہ حماری ہر چیز از طرف		
طَرِيفٍ + كُلُّ شَيْءٍ مِمَّا خَلَا النِّسَاءَ وَذَكَرَهُنَّ + كُلُّ شَيْءٍ		
طرفیست ہر چیز اسانست جز زنان و ذکر ایشان ہر باری گشت		
حَدِيدٍ عَدَا اَيَّامَهُمْ حُجُونٌ + كُلُّ صَيْدٍ فِي جَوِّ الْفَرَّاءِ		
یکی دران شمار کردن قدر و نامان را و بگویند ہر شمار و بشمار گور خراست و		
كُلُّ صَبٍ عِنْدَهُ اَمْرٌ اَكْبَرُ + كُلُّ طَوِيلٍ اَحْمَقُ + كُلُّ فَحْلٍ		
پرسوسار نزدش سرکش اوست ہر دماغ قد ناوانست ہر نر		
يَمْدِي وَكُلُّ اُنْثَى تَقْدِرُ + كُلُّ مَتَاوٍ بَانِيهَا مُجَبَّةٌ +		
مذی سے آرد و برآورد قد سے الگند ہر زن جوان پسر خود خوشنود و شومہ است		
كَافَقِي اَلْاَبْلَقِ الْعُقُوقِ + كُلُّ قَصِيصٍ فِتْنَةٌ + كُلُّ قَلِيلٍ		
تحلیف داد مرا الحق عقوق را ہر زن کوتاہ قد بلاست ہر بخوراند کے		
لَيْشٍ كَيْتٌ + كُلُّ كَلْبٍ يَبْأَهُ بَاسٌ + كُلُّ كَلْبٍ يَطْلُبُ صَيْدَهُ كُلُّ		
زندگی کن بیشتر ہر سگ ہر داند خود سیرا و از کندہ است ہر شامی طلبد شمارا ہر سگ		
مَيْسَرٍ لِمَخَافَتِهِ + كُلُّ مَنْ حَلِيهَا قَانٌ + كُلُّ مُدِّ عِلَابِ		
آسان کردہ شدہ است ہر آنی کہ برآورد کہ بر کسی را و زنجیر کشا شوند است ہر مدی بسیار و		
كُلُّ مَخْلُوقٍ سَيِّفُوتٌ + كُلُّ عَرُوشٍ وَفِي سَيِّفُوتٍ كُلُّ مَلَكُوتٍ		
ہر مخلوق نیک است کہ میرد ہر روزی داده شدہ نزدیک است کہ فوت شود ہر نشست		
المضام	۱۵۴	امثال عرید

۱۵۳  
 خزینہ  
 امثال کاف  
 ۱۵۴  
 امثال عرید  
 ۱۵۵  
 امثال حاد  
 ۱۵۶  
 امثال طاف  
 ۱۵۷  
 امثال ظاف  
 ۱۵۸  
 امثال ظاف  
 ۱۵۹  
 امثال ظاف  
 ۱۶۰  
 امثال ظاف  
 ۱۶۱  
 امثال ظاف  
 ۱۶۲  
 امثال ظاف  
 ۱۶۳  
 امثال ظاف  
 ۱۶۴  
 امثال ظاف  
 ۱۶۵  
 امثال ظاف  
 ۱۶۶  
 امثال ظاف  
 ۱۶۷  
 امثال ظاف  
 ۱۶۸  
 امثال ظاف  
 ۱۶۹  
 امثال ظاف  
 ۱۷۰  
 امثال ظاف  
 ۱۷۱  
 امثال ظاف  
 ۱۷۲  
 امثال ظاف  
 ۱۷۳  
 امثال ظاف  
 ۱۷۴  
 امثال ظاف  
 ۱۷۵  
 امثال ظاف  
 ۱۷۶  
 امثال ظاف  
 ۱۷۷  
 امثال ظاف  
 ۱۷۸  
 امثال ظاف  
 ۱۷۹  
 امثال ظاف  
 ۱۸۰  
 امثال ظاف  
 ۱۸۱  
 امثال ظاف  
 ۱۸۲  
 امثال ظاف  
 ۱۸۳  
 امثال ظاف  
 ۱۸۴  
 امثال ظاف  
 ۱۸۵  
 امثال ظاف  
 ۱۸۶  
 امثال ظاف  
 ۱۸۷  
 امثال ظاف  
 ۱۸۸  
 امثال ظاف  
 ۱۸۹  
 امثال ظاف  
 ۱۹۰  
 امثال ظاف  
 ۱۹۱  
 امثال ظاف  
 ۱۹۲  
 امثال ظاف  
 ۱۹۳  
 امثال ظاف  
 ۱۹۴  
 امثال ظاف  
 ۱۹۵  
 امثال ظاف  
 ۱۹۶  
 امثال ظاف  
 ۱۹۷  
 امثال ظاف  
 ۱۹۸  
 امثال ظاف  
 ۱۹۹  
 امثال ظاف  
 ۲۰۰  
 امثال ظاف

۱۵۳  
 ۱۵۴  
 ۱۵۵  
 ۱۵۶  
 ۱۵۷  
 ۱۵۸  
 ۱۵۹  
 ۱۶۰  
 ۱۶۱  
 ۱۶۲  
 ۱۶۳  
 ۱۶۴  
 ۱۶۵  
 ۱۶۶  
 ۱۶۷  
 ۱۶۸  
 ۱۶۹  
 ۱۷۰  
 ۱۷۱  
 ۱۷۲  
 ۱۷۳  
 ۱۷۴  
 ۱۷۵  
 ۱۷۶  
 ۱۷۷  
 ۱۷۸  
 ۱۷۹  
 ۱۸۰  
 ۱۸۱  
 ۱۸۲  
 ۱۸۳  
 ۱۸۴  
 ۱۸۵  
 ۱۸۶  
 ۱۸۷  
 ۱۸۸  
 ۱۸۹  
 ۱۹۰  
 ۱۹۱  
 ۱۹۲  
 ۱۹۳  
 ۱۹۴  
 ۱۹۵  
 ۱۹۶  
 ۱۹۷  
 ۱۹۸  
 ۱۹۹  
 ۲۰۰

اس سے پہلے کہ اس کا جواب دیا جائے

۱۰

خزینہ	۵۵	امثال کاف
الکونی کیف توفی ظفر ما انت را کبه		
کونی ایضا نمیکند + چگونه نگارنده پشت آنرا که تو سوار او هستی		
گنجینه دوم در مغلای فارسی		
<p>کار است در انشان در گرسنت کار نیکو کردن ز پیکر دست کار نیکو نشو لیکن  کار مانیت کار استاد دست کار که نکوشد نکوشد کار که کار است نه این  کار که بقیع نیاید دیوانگی در او نیاید کار در کار فرمایند کار که یک یک نیست  کار امروز بر فردا نباید گذشت کار چرخ خام و عقل غلام نه کار که فراموشی  کار در باستان رسیده کار در دست خود را نی بر روی کار : آتش گرم تر است از آتش  کار به سایه دیو دارد کار شمشیری بگیری کار قریب نکوشد پندار کار لای برش  نخاوند کار در کابلان بنماید کار کنه بیا میدارد کار که نور در بی برده کار یک  کار فرما و صد پندار نشو گو تر با کبوتر قار با دارند که بجز پنج و پنج و از کار که  پرسید جار و غن بجای نگال جانورانی که دارد ریزش شین در دست که کوفه و حشر  که آب پیش کردنی مردی که کرم بکشد که کلکی بولد کرم که مصحف خود را ببالش چرخ  کرمش با تیر سرگردانست کرم نما و فردا که خانه خانه است که بیان نیست میدارد و نما  طیفه را که کرم را صد دنیا خرج بشود و بخیل از نرید کس چرخ مذکور پیش ده که خواست  و که نشت کس نگویید که دو غنم شش است که کار در دست من چنان است من  کس نیاید بر سر پادشاه و در جای جهان شود و محدود کس نیاید بکند و در پیش که خراج  زمین باغ و ده کس نیاید موخت علم تر از من که مرا عاقبت نشان نمود کس داند  که آتش بر چه اند کس که جاست که آود و منی میا و دست کس که جاندار و دامن که آواز</p>		
انجینه	۳۰	امثال فای

خزینہ  
و غنای  
برای  
نمونه

خزینہ امثال

خزینہ

کسی کو نذر و نشان بدید تو بیکجا خوان خوشتر است که بکشتن فلک بد و دشمن  
 برست چندی که زدی کچھ زدی و حالو گو بکشتن و زجرم آلوده خایه و لاش مال خود  
 کفن و شب مرده تر سرد و زار زنگان مدد کالان مال تو با شش و عقل با مال شد طاه  
 بر سر مجرم و مندر کلاخ بجز دو پادام و افتاد کلاخ و کبک گوش کس و جنگ خوشتر  
 بم فراموش کرد و بکند چاه کن آب دان حاجت نیست کلاخ نذر از یاد اشنگ  
 کمان چمن بکشدن و بکباد شود و کمتر خورد و نوکری بگیرم کمر خراج و بالانشین کم خور  
 جان من مست نمی آید و کرم شهاب کند بر چرخ و بد حکم نیست با تو ماه خوردن از آوا  
 بلند و کودکی کو بقتل بر بوده نزد اهل حرم و کبیر و کور و نظر بازی و کورچه خورد و چشم  
 کور بکاخ و دنیا است و کور احتیاج چراغ ندارد و کور را به شاه کلستان چه کار و کوری  
 یاز نادانی سوز گز که کوزه شکسته آب میخورد و کوزه پیراهن چاه در بر نمی آید و کوزه نود و دو  
 آب سرد دارد و کوشش چه سود چون کند بخت یاوری ملکوشش ببقایه دست و سم  
 بجز کور و کوفته زانان چون کوفته است کوه بر حید بلند است و بر سر دارد و کوه کن  
 و کاه بر آوردن و کوه و کاه پیش و یکی است که افتاست در تاج و طالبان دارد و  
 بار حجت خود بر زبانت خلق که با و اندیشه فانی نه وید که جلو او بکبار خود و دانش خود  
 خود در شنبه پردی اند و گهرم کم از بود نیست که زنده کشد و جهان گنج گنج که گز  
 که نیافت که کام بخشی و را بهمانه و سبب که کند بر چه گوئی گویت باز و که محرم ملک  
 فقط محرم شود و که مرد و اندیش از شیب و فراز که بر کجا خاکستان بود و گمنان  
 که بر لب و سرفتنه نظر بر عیب کند که هیچ کس نبرد و رخت بر سنگ که بخنی بود و حرم  
 که آمدی و کچھ بر شوی بکینت شلو دارد و کچھ بکینه مرده و کچھ از خرابی باقی بماند

نخجینه سوم در امثال هـ

امثال از رسد

ا

نخجینه

کاسے بارہ نام تلوکار لڑ سپاہی نام سردار کا۔ کانگڑ سور و دوڑ تین ہونگی  
 ٹانڈی بار بار بھینچتی ہے۔ کانگڑ کا اٹو۔ کا جل سب کوئی دیو تین بھانت بھانت  
 کا جل نیا کر گیا و بسا نام کا ساہر کہنا عصا بہ چلنا۔ کا غنک و اج نہ دوہر کل  
 ڈوبی کا غنک گھوڑے دوڑتے تین۔ کا کانگڑ ساکا۔ کانگڑی بھینچتی ہے کی تو  
 کانگڑی کا دل ڈاؤں ڈاؤں ہوا برتن۔ کالے کے گہرے خیر چلتے کار کی سی بات اچھا  
 ہڑکا سا ایک بھینچوڑا کا کوسون۔ کانگڑی ٹانڈی بھینچ کا لک کی و نہر میں جاگا  
 اوٹھکا لگے۔ کالائٹہ نیلے ماتہ پاؤں۔ کالائٹہ کر جب کہلا دے تباہ لالہ کی لی  
 پاوے۔ کالائٹہ کر ل کے دانت۔ کال کا مارا کاں جواہی۔ کام کا نکاح کا شیر  
 اناج کا۔ کام چور نوالے حاضر۔ کام اپنا ہی کام ہے۔ کام پارا ہر جام بھینچا۔ کانے  
 چوٹ کنوٹی بھینچ کا ڈیو گور و دیو تیری سہاے بول۔ کانگڑ کی ٹیکت کی ہوا  
 ہوتی ہے۔ کانگڑ کا پیارا۔ کانگڑ کون سڑو کانگڑ کا نیلا۔ کانگڑی ٹانڈی نہ ماسے  
 اور وکی بھلی دیکھتی بھری۔ کانگڑ اور بدبو نضر۔ کانگڑ و رخی کانگڑو بھینچتے۔ کانگڑ  
 سہاے بھینچ کانگڑ جون بھینچتی کانگڑ تیل۔ کانگڑ بھینچ۔ کانگڑ اچھے جاب  
 کانگڑ کھل گئے۔ کانگڑ پر کی و ترکا سنے پر کی بھینچتی کانگڑو دیو سوان۔ کانگڑ کھانسی  
 گھر کا سب کو تو دانا چلے۔ کب سے کب کب پر سے۔ کبھی ناو گاڑی کبھی بھگیا  
 ناو پر کبھی کے دن میں ناو پر کبھی کی ات بڑی کبھی سو پا چوڑی و کبھی دیکھتے ہند  
 کبھی بھینچتے کبھی بھانگنا کبھی بھینچتے۔ کانگڑی کانگڑ بھینچتے کانگڑ  
 کتا چونک چڑھا تو چلی جانو جاوی۔ کتا پاؤں نہ ہوا من کتا تو نہیں تو نہ ہی چاہ رہا  
 کتا ہی بھینچتا تو دم ہار کر بیٹھا ہے۔ کتا گواہ۔ کتا کانگڑ کھانسی۔ کتا  
 کتے تیرا نہ بھینچتے تیرے ساتین کا منہ ہونے کو ہی نہیں بچانے کی ہمت نہ ہے

خزینہ الامثال

کانگڑی









اگر مردی که در دگر توئیای چشم گم کرد، گردن شتر کما نیست که برای فریانی ساخته اند، گردن شتر را  
 باند بود، مگر که گوشت نماند، گر گویا این مرد مگر که از یوسف علیه السلام جز خروتنی دم دروغ  
 حاصل نشود، مگر که پیش با هم آب بخورد، مگر که زلفت بر شد خلق مرغی که ز راحت سد ز خلق  
 نه بخورد، مگر توئیای قلمی تراش که بر نویدی چوبت فرمان دی که بخورد، مگر که زیند بر و دوشیر و چشم  
 چشمه افتاب با چو گناه مگر که پاد و میزند، مگر که بیوقت روزه بیوقت مگر که گوزان از خنده شیر  
 سیر با هم دل خوشی از گریه، مگر که گوزان از زنده گستاخی باز از فغانی گفتن بین  
 بس که اسپ من باقی است، مگر که گفته گفته من بشم و بیاورد، مگر که تن باشد اسیر چو  
**گل** دین و نیز از راسته، مگر که کلان پوست مگر که در سحر از بهر سنک خال عظمی نه  
 کلان خند می باشد، مگر که کار به کار دیده رای تمام است، مگر که از دوست آن خبر ده که از دو  
 غیب به کار به کار، مگر که آید، مگر که سیاه و باب فرزند و کوشت بد ستون که در ده گشت  
 کشد گاو آن را پس به پنداد آن، مگر که با هم می کشی، مگر که می کشد، مگر که با هم می کشد، مگر که  
 نتوان گفت، مگر که با هم می کشی، مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد  
 گوزده عود سوزده گوزده سال، مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد  
 گوزده پای به شد و عقل نبات، مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد  
 گوشت نجاری و در گان قصاب گوشت زده اثر و در دگر مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد  
 گوشت خورده و در دگر مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد

### گنجینه دوم در مثلای بهندی

**گازی** دیکه پون به بیگال لاجبیه مال الا، مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد  
 پاد پاد که در جهان با هم می کشد، مگر که با هم می کشد، مگر که با هم می کشد

جزویاندهم

گنجینه

نار ہندی دودل

و نایا

لام و نون

خزینہ الامثال

کنا یا کما دستون ، گاؤن کا جوگی ان گاؤں کا سارہ گاؤن بجا گیا گاؤں کو پنے  
 سینکے بجاری بھین میں گاندہ تو سے جو و لاگ گیا کھلا پیا پارس گدہ سے  
 بی بی آتین شیخ جی کنارہ ہو گدہ مارا ہاڑ سے مرغی کا کان نوٹے گدہ کو کرکین  
 گدہ کو جو تو میں گدہ ہو کا کیت کہا یا پاپ پن گدہ ہو خوشک گدہ ہو کو پوری او جلا ہو  
 کو زعفران دی دوسو ماسی تیکہ ہوڑی سگدہ ہو سحر مل جلین کل بیکو بسا بن گدی  
 جوانی میں ہاں معلوم دیتی ہ گدہ رنی گناں کیا جو پڑ گیا سید گدہ لایا تو کا کو پڑ  
 گدہ جاسو پڑ گیا گدہ گدہ بیا سر عقل کر گت کی دودہ بنی شکستہ گدہ جی جیاست میں  
 ہو گدہ رنگ پو جاو نیگہ گدہ کو پڑی با جیلا شک پو گیا گدہ میں زری نہیں باز گدہ  
 گدہ کا دیکھو پر عقل پو گدہ ہری پیر تو نہیں گتھی گتھی کو تری اور محل میں پڑ  
 گتھی ہناری گو کھر دکا دیا گندی جونی گندہ شویا گندہ جی جیاستہ و دن ہلا گندہ  
 کس کی گندی ہر گنگا کی زکی در ہنر د پو کی پنیٹہ کنور گون کا یار گتھی لی پنا شویا  
 گو و کا جو پٹ کی اس گو و کا گدہ یا گو دین ہنن ہنہا کو پڑ کا جو بن چکی چکی جی جی  
 گو و کا میں کا گلو سنو پر ہنر گدہ کما میں پو دین چید کرین گدہ چر تو تو پاپ تچا تو پنا  
 گو و ہر نیسیا نکلا گندہ گندہ گوشت ناخن ہو کوئی جا بوندی گونا اردت کہین جا  
 طلب لیتے سے کام گوتے اتے رت ہو کوئی نکاس گدہ گدہ جی جی گدہ میں گدہ مرغی کا گو و  
 گو و میں کوڑی ٹری تو دانتو سنہا و ٹالین گو و کا پوت فساد گو و کا گدہ نوہ ہو میں رہے  
 گیدہ ہر سکی گتے و کمن و وہی کرم کچن گتے ہر سے روڑہ ہر ایکہ گتے

گنجینہ سوم در امثال حرف گما

گما س میں گما ساپ ہنن پرتا گمای کی میری تو یکی ترئی گتھی پٹ ہی

الغیر ہندی



[illegible]

11

نام و درستی بنام و درستی

نام درس: بیاضاء اصول ،  
نقطہ بروزن ایم













جَدُّوْا بِكُلِّ وَجْهٍ مِّنْهُنَّ إِلَى الْأَرْضِ مِنْ حَيْثُ كُنْتُمْ يُخْرَجُونَ

ماده فرطیه + برای هر یک جهت است که اوردی آورده است آن جهت را به برای زمین از میان خود بردارد

تَغِيْبُ الْمَلِكِ بِأَخِيكَ ثُمَّ يَضِلُّ الْمُجْنُونُ فَوْنُ الْمَسَائِلِ

حصه البیت را دروغ جولانیت پیش می شود برای دلیلی که اقوام ستد برای خواهند.

حَقِّ وَلَوْ جَاءَ عَلَى أَقْرَبِ لَمْ يَجْعَلْهُ مِنْ قِبَلِهِ لَوْ يُرِيدُ اللَّهُ

فعلی مشاگر و بیاد براسپ + مردم بخورده شد آنکه قصد کرده شد و به خواست خدا

بِالْقَلَمِ صَلَاحًا حِينَ اثْبَتَ لَهَا جَا حًا ، كَوَيْتَفِ شَمْسٍ

نکورچه نیکی را در فکر و با نذر اس او پر ، متوجه شد آفتاب

إِلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ۖ لَمْ يَنْفَعْهُمْ شَيْءٌ ۚ لَوْ أَنَّهُمْ رَفَعُوا إِلَيْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُكِّرُوا بَعْدَ أَنْ قَامُوا ظَالِمِينَ ۚ

سوچا بیوسی کردن آفتاب شد، موی خنجره شد، کارام وزیر اسے فدایہ

تَعَالَى أَمْرُ الْأَعْلَى لَنْ تَنَالُوا الدِّينَ بِتُقَاتِكُمْ خُذُوا

[illegible]

نَحْصُصْ صَدْرَ يُؤْتِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ فَتْرَةً ۚ لَنْ نُهْلِكَ أَرْضَكَ ۚ وَأَنْتَ سَائِرٌ

کے لیے بڑی سب سے پہلی کتابیں تھیں۔

[illegible]

سید سخی میرزا محمد اسماعیل قزوینی

نَلَكُمَا مِثْلَ مَاؤِي ثَمَاءَ

بدر تمام لقا ساوی لباس همدلو جیمیا، لودات

فَكَانَ الْمَرْءُ فِي الْوَيْلَةِ مِنَ الْوَيْلَةِ اَلْكَافِرِ فَالْمَرْءُ مُنْقَذٌ مِنْهُ

[illegible]

سرپرست محترم مجلس شورای اسلامی را به الگو برداری در چرخه

مجلس	الحج	الاجل
------	------	-------

		7/11	
--	--	------	--



لَيْتَ التَّمَلُّكَ لَوْ نَظَرْتُ لَيْتَ حَظِّي مِنْ بِي كَرِيْبًا لَيْسَ عَنِّي شَيْءٌ

کاش مورچہ پر از مکرزی + کاش نصیب من از ایوب کس آنکه بگویند از من نمکی و دیوانگی اورا و

لَيْسَ فَوْعٌ أَوْ لَيْسَ أَهْمٌ أَبْرَكَ الصَّغِيرُ لَيْسَ الْجَبْرُ كَالْعَائِدَةِ لَيْسَ الرَّبُّ عَلَى الشَّيْءِ

میست همه تمام هوگو کوکرین این قوه نیستند نزد گمان مانند خود او نیست خبر مانند ورن شریک پیر ارشدن از خود ورن کی

كَلِمَ الشُّقْ لَمْ يَرِ الْإِسْمُ فِي مَلِكِ الشُّقْ مِنَ الْعُمَلِ الصِّدِّقِ

مہنت شہرت از مہنہ بہ مہنت ہر عی از ننگ بہ نصرت مار

مَرْمُوزُ الْأَقْفُوبِ بِأَمْرِ كَلْبِ الْفُجَاءِ ۖ أَوَّلُ كَلْبِ الْفُجَاءِ الْبَابُ الْفُجَاءُ

ہر کہ چون بدست آید شد از سر کہ از فضا نماند از آن کہ از ۲۰ شش و یک

بهره‌چون بیدار می‌بیدار شد، هر که را بیدار داشت، ایستاده ماند و دستش را بر سر او گذاشت.

كالماتاق - ليس امرى كالرعى ليس المناحه المحلى كالمستاجر

فاما بعد چون در هر چه خواهد بود نیست کار داشته شد و مانند حاکم و نیست زن نوحه کند و بی فرزندان مانند زن دکان

لَيْسَ الْهِنَاءُ بِالْمَرْءِ لَيْسَ يَتْنُ الْمَوْتِ الْفِرَاقُ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَفْقَدُونَ الْوَرْدَ

قسمت ہنسا بجا مذمت شتر غیرت میان مرل و دجلی فرق دیت بعد کل سرخ

يُزِدُّ لِيَسْرَ إِشْرَاكَ فَادْعُنِي، لَيْسَتْ خَفْصَةً مِنْ رِجَالِ

میراثیت، خانه نو پس بگردد نیست حفظه از مردان

لَيْسَتْ الْحِجَةُ مِنْ قُلُوبِكُمْ إِلَى الْخَلْقِ وَلَكِنْ كَذَلِكَ الشَّمَالُ

نیست دوستی، اموانیدن، نه، نیست، حواری، جاری سوال \*

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْغَنِيُّ الشَّكُّارُ

نہیں چڑھے پکارو: انہوں نے دشاگر خوب ترسوا

*(Musical notation continues)*

خراج ليس في البيت بروى البيت ليس في البيت مساو

نوع	محل	تاریخ	ملاحظات
...	...	...	...

جیسند	الحج	امسال عربیہ
-------	------	-------------

کشف کینیت اسعود  
شماره ۱۲۸۵

دعائے کثرت

ایضاً یہ بھی  
بالمشقی البسیر  
باجل شیارہ  
میں نذرانہ بھی

تلاش

پہنایا ہوا  
پہنایا ہوا  
پہنایا ہوا

بیل المیٹے کے  
دھن باندھو اور  
مالیوں کے  
میں ہارو

بہارِ نبویؐ

بہشت و آسماں  
وہ ان پنیس بلرز اسماں  
مستحق القادس  
بودن

1452

۱۰۰  
 ۱۰۱  
 ۱۰۲  
 ۱۰۳  
 ۱۰۴  
 ۱۰۵  
 ۱۰۶  
 ۱۰۷  
 ۱۰۸  
 ۱۰۹  
 ۱۱۰  
 ۱۱۱  
 ۱۱۲  
 ۱۱۳  
 ۱۱۴  
 ۱۱۵  
 ۱۱۶  
 ۱۱۷  
 ۱۱۸  
 ۱۱۹  
 ۱۲۰  
 ۱۲۱  
 ۱۲۲  
 ۱۲۳  
 ۱۲۴  
 ۱۲۵  
 ۱۲۶  
 ۱۲۷  
 ۱۲۸  
 ۱۲۹  
 ۱۳۰  
 ۱۳۱  
 ۱۳۲  
 ۱۳۳  
 ۱۳۴  
 ۱۳۵  
 ۱۳۶  
 ۱۳۷  
 ۱۳۸  
 ۱۳۹  
 ۱۴۰  
 ۱۴۱  
 ۱۴۲  
 ۱۴۳  
 ۱۴۴  
 ۱۴۵  
 ۱۴۶  
 ۱۴۷  
 ۱۴۸  
 ۱۴۹  
 ۱۵۰  
 ۱۵۱  
 ۱۵۲  
 ۱۵۳  
 ۱۵۴  
 ۱۵۵  
 ۱۵۶  
 ۱۵۷  
 ۱۵۸  
 ۱۵۹  
 ۱۶۰  
 ۱۶۱  
 ۱۶۲  
 ۱۶۳  
 ۱۶۴  
 ۱۶۵  
 ۱۶۶  
 ۱۶۷  
 ۱۶۸  
 ۱۶۹  
 ۱۷۰  
 ۱۷۱  
 ۱۷۲  
 ۱۷۳  
 ۱۷۴  
 ۱۷۵  
 ۱۷۶  
 ۱۷۷  
 ۱۷۸  
 ۱۷۹  
 ۱۸۰  
 ۱۸۱  
 ۱۸۲  
 ۱۸۳  
 ۱۸۴  
 ۱۸۵  
 ۱۸۶  
 ۱۸۷  
 ۱۸۸  
 ۱۸۹  
 ۱۹۰  
 ۱۹۱  
 ۱۹۲  
 ۱۹۳  
 ۱۹۴  
 ۱۹۵  
 ۱۹۶  
 ۱۹۷  
 ۱۹۸  
 ۱۹۹  
 ۲۰۰  
 ۲۰۱  
 ۲۰۲  
 ۲۰۳  
 ۲۰۴  
 ۲۰۵  
 ۲۰۶  
 ۲۰۷  
 ۲۰۸  
 ۲۰۹  
 ۲۱۰  
 ۲۱۱  
 ۲۱۲  
 ۲۱۳  
 ۲۱۴  
 ۲۱۵  
 ۲۱۶  
 ۲۱۷  
 ۲۱۸  
 ۲۱۹  
 ۲۲۰  
 ۲۲۱  
 ۲۲۲  
 ۲۲۳  
 ۲۲۴  
 ۲۲۵  
 ۲۲۶  
 ۲۲۷  
 ۲۲۸  
 ۲۲۹  
 ۲۳۰  
 ۲۳۱  
 ۲۳۲  
 ۲۳۳  
 ۲۳۴  
 ۲۳۵  
 ۲۳۶  
 ۲۳۷  
 ۲۳۸  
 ۲۳۹  
 ۲۴۰  
 ۲۴۱  
 ۲۴۲  
 ۲۴۳  
 ۲۴۴  
 ۲۴۵  
 ۲۴۶  
 ۲۴۷  
 ۲۴۸  
 ۲۴۹  
 ۲۵۰  
 ۲۵۱  
 ۲۵۲  
 ۲۵۳  
 ۲۵۴  
 ۲۵۵  
 ۲۵۶  
 ۲۵۷  
 ۲۵۸  
 ۲۵۹  
 ۲۶۰  
 ۲۶۱  
 ۲۶۲  
 ۲۶۳  
 ۲۶۴  
 ۲۶۵  
 ۲۶۶  
 ۲۶۷  
 ۲۶۸  
 ۲۶۹  
 ۲۷۰  
 ۲۷۱  
 ۲۷۲  
 ۲۷۳  
 ۲۷۴  
 ۲۷۵  
 ۲۷۶  
 ۲۷۷  
 ۲۷۸  
 ۲۷۹  
 ۲۸۰  
 ۲۸۱  
 ۲۸۲  
 ۲۸۳  
 ۲۸۴  
 ۲۸۵  
 ۲۸۶  
 ۲۸۷  
 ۲۸۸  
 ۲۸۹  
 ۲۹۰  
 ۲۹۱  
 ۲۹۲  
 ۲۹۳  
 ۲۹۴  
 ۲۹۵  
 ۲۹۶  
 ۲۹۷  
 ۲۹۸  
 ۲۹۹  
 ۳۰۰  
 ۳۰۱  
 ۳۰۲  
 ۳۰۳  
 ۳۰۴  
 ۳۰۵  
 ۳۰۶  
 ۳۰۷  
 ۳۰۸  
 ۳۰۹  
 ۳۱۰  
 ۳۱۱  
 ۳۱۲  
 ۳۱۳  
 ۳۱۴  
 ۳۱۵  
 ۳۱۶  
 ۳۱۷  
 ۳۱۸  
 ۳۱۹  
 ۳۲۰  
 ۳۲۱  
 ۳۲۲  
 ۳۲۳  
 ۳۲۴  
 ۳۲۵  
 ۳۲۶  
 ۳۲۷  
 ۳۲۸  
 ۳۲۹  
 ۳۳۰  
 ۳۳۱  
 ۳۳۲  
 ۳۳۳  
 ۳۳۴  
 ۳۳۵  
 ۳۳۶  
 ۳۳۷  
 ۳۳۸  
 ۳۳۹  
 ۳۴۰  
 ۳۴۱  
 ۳۴۲  
 ۳۴۳  
 ۳۴۴  
 ۳۴۵  
 ۳۴۶  
 ۳۴۷  
 ۳۴۸  
 ۳۴۹  
 ۳۵۰  
 ۳۵۱  
 ۳۵۲  
 ۳۵۳  
 ۳۵۴  
 ۳۵۵  
 ۳۵۶  
 ۳۵۷  
 ۳۵۸  
 ۳۵۹  
 ۳۶۰  
 ۳۶۱  
 ۳۶۲  
 ۳۶۳  
 ۳۶۴  
 ۳۶۵  
 ۳۶۶  
 ۳۶۷  
 ۳۶۸  
 ۳۶۹  
 ۳۷۰  
 ۳۷۱  
 ۳۷۲  
 ۳۷۳  
 ۳۷۴  
 ۳۷۵  
 ۳۷۶  
 ۳۷۷  
 ۳۷۸  
 ۳۷۹  
 ۳۸۰  
 ۳۸۱  
 ۳۸۲  
 ۳۸۳  
 ۳۸۴  
 ۳۸۵  
 ۳۸۶  
 ۳۸۷  
 ۳۸۸  
 ۳۸۹  
 ۳۹۰  
 ۳۹۱  
 ۳۹۲  
 ۳۹۳  
 ۳۹۴  
 ۳۹۵  
 ۳۹۶  
 ۳۹۷  
 ۳۹۸  
 ۳۹۹  
 ۴۰۰  
 ۴۰۱  
 ۴۰۲  
 ۴۰۳  
 ۴۰۴  
 ۴۰۵  
 ۴۰۶  
 ۴۰۷  
 ۴۰۸  
 ۴۰۹  
 ۴۱۰  
 ۴۱۱  
 ۴۱۲  
 ۴۱۳  
 ۴۱۴  
 ۴۱۵  
 ۴۱۶  
 ۴۱۷  
 ۴۱۸  
 ۴۱۹  
 ۴۲۰  
 ۴۲۱  
 ۴۲۲  
 ۴۲۳  
 ۴۲۴  
 ۴۲۵  
 ۴۲۶  
 ۴۲۷  
 ۴۲۸  
 ۴۲۹  
 ۴۳۰  
 ۴۳۱  
 ۴۳۲  
 ۴۳۳  
 ۴۳۴  
 ۴۳۵  
 ۴۳۶  
 ۴۳۷  
 ۴۳۸  
 ۴۳۹  
 ۴۴۰  
 ۴۴۱  
 ۴۴۲  
 ۴۴۳  
 ۴۴۴  
 ۴۴۵  
 ۴۴۶  
 ۴۴۷  
 ۴۴۸  
 ۴۴۹  
 ۴۵۰  
 ۴۵۱  
 ۴۵۲  
 ۴۵۳  
 ۴۵۴  
 ۴۵۵  
 ۴۵۶  
 ۴۵۷  
 ۴۵۸  
 ۴۵۹  
 ۴۶۰  
 ۴۶۱  
 ۴۶۲  
 ۴۶۳  
 ۴۶۴  
 ۴۶۵  
 ۴۶۶  
 ۴۶۷  
 ۴۶۸  
 ۴۶۹  
 ۴۷۰  
 ۴۷۱

[illegible]

آنوقت چو سودا بکند بر کور حاتم نیز زندانست کو بر خیزد بر خیزد زینک کماله از غم دزد  
 ۲ غم کماله لیلی را بچشم مجنون باید دید

کنجشہ سوم در اقبال ہندیہ

سازمان فرهنگی و اجتماعی

روادون کاوقاسی کاو

三

[illegible]





مَا بِقَاتِلِهِ إِذْ حُرِبَ + مَا تَحَقَّقَ لِقَوْمٍ مَا تَأْتِيهِمْ مِنَ الرُّوحِ فِي كَيْدٍ مَقْشُورٍ  
نیست در خداوند آتش و مرد از در گنجی خود + نمی بینی آتش از دست قیامت که در پیشگاه

مَا تَنْتَدِي صِفَاتِهِ + مَا قَوْلُ الْأَنْبِيَاءِ إِلَّا مِمَّا شَرَعْنَا الْأَنْبِيَاءُ  
فرایم نمی کنی در صفات او + نیست پریشدن اسباب مگر بفرایم کردن اسباب

مَلْجُوعٌ قَصِيرٌ أَنْفِهِ + مَلَأَكَ ظَهْرِي مِثْلَ ظَهْرِي مَا خَافَ اللَّهُ  
بریده شده کوتاهی بینی او + نمود پشت مرا مانند ناخن من + پدید آمد و خدا خلق

أَكْرَمَ عَلَيْهِ مِنْ أَعْقَلِ مَا كَانَتْ لَهُ الْحَوَالِ لِمَلَأَ مَا وَضَعَتْ  
بزرگتر بر او از عقل + نمود نام گرد ماه نو + داخل شد بر سر

السَّيْفِ الْأَصْلَحُ الْجَنَّةِ مَا ذَاقَ عَذَابَهُ وَلَا لَيْلَهُ + مَا رَبَّاهُ لِحَاظِ  
شمیر که صاحب سپر + بخشید چرخش را و نه لغو + حاجت در هر پایی

الْمَاضِي لَمَّا كُنْ مَاضٍ مِنْ دَلِّ جِبْرَانِهِ + مَا عَقَدَ الْعُيُونُ إِلَّا الْبَاقِ  
گذشته ذکر کرده میشود دیگر می نگر از غواری همایان خود را بینند چشمها را اگر خدایند

مَا عَلَاكَ كَقَوْسِ سَمَاءٍ + مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَاحُ الْمُبِينُ +  
انچه بلند شد ترا پس بر آسمان شد + نیست بر رسول مگر رسانیدن استخبار

مَا عَلَى الْخُسَيْنِ مِنْ سَبِيلٍ + مَا عِنْدَ خَيْرٍ وَمِنْهُ مَا كَسَفَ حُورِ  
نیست بر کسوفی که از کان از راه + نیست نزدش نیکی و خورانی که پاره نمود ماهی

السَّمَاءِ إِلَّا قَسَاخَ الْبَيْدِ + مَا لَيْدٌ رَكْلُهُ كَلَيْدٌ رَكْلُ الْبَاطِلِ  
آسمان مگر رنگ بیابان + انچه در یافته نشود بیاید و گذاشته شود در ۴ مال سایه بر سر خود

مَا لِلْغُيُوبِ سِوَى الْغُيُوبِ نَيْسٍ + مَا لِلزَّيَادَةِ رَيْبٌ إِلَّا رَيْبُ الْكَلَالِ  
نیست برای غایب جز سافر مونس + چیست برای فاکر مگر پیر و کار برده و بیکار

لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ عَنِ الْغِيَاثِ  
جز و دوازده هم  
اشغال

۲  
اولاد  
۱۱  
۱۲  
۱۳  
۱۴  
۱۵  
۱۶  
۱۷  
۱۸  
۱۹  
۲۰  
۲۱  
۲۲  
۲۳  
۲۴  
۲۵  
۲۶  
۲۷  
۲۸  
۲۹  
۳۰  
۳۱  
۳۲  
۳۳  
۳۴  
۳۵  
۳۶  
۳۷  
۳۸  
۳۹  
۴۰  
۴۱  
۴۲  
۴۳  
۴۴  
۴۵  
۴۶  
۴۷  
۴۸  
۴۹  
۵۰  
۵۱  
۵۲  
۵۳  
۵۴  
۵۵  
۵۶  
۵۷  
۵۸  
۵۹  
۶۰  
۶۱  
۶۲  
۶۳  
۶۴  
۶۵  
۶۶  
۶۷  
۶۸  
۶۹  
۷۰  
۷۱  
۷۲  
۷۳  
۷۴  
۷۵  
۷۶  
۷۷  
۷۸  
۷۹  
۸۰  
۸۱  
۸۲  
۸۳  
۸۴  
۸۵  
۸۶  
۸۷  
۸۸  
۸۹  
۹۰  
۹۱  
۹۲  
۹۳  
۹۴  
۹۵  
۹۶  
۹۷  
۹۸  
۹۹  
۱۰۰

در آسمان ۱۷  
نویس با خطی که در ۱۳  
نویس با خطی که در ۱۳

[illegible]



خزیرہ ۲۵

14

## امثال میر

من الحجج التي المندرجة في هذا الباب من ذلك إلى الخلق

از سوره احزاب و مستوفین گفتار زیست + مذکور اند میان آن دو سوال کرده

وَبِالْحَقِّ أَقْسَمُ الْمَرْءُ عَلَى أَنْ يَخْلِيَهُ الْمَرْءُ عَاقِلٌ بِمَجْلِهِ الْمَرْءُ

و دوستو این گروه - مرد بر دین دوست خودست + مرد زیرک است بحال خود + مرد

في حق لسانه في طين لسانه. الموعظ بلخيه. الرء لا يزال

مرد بسیار مست به برادر خود + مرد همیشه

عَدَّ فِي الْبُحْبُوحِ الْمَرْبُوعَ مَعَ مَنْ حَبَّ + الْوَبُوعَ مَعَ رَجُلِهِ + الْمَرْبُوعَ

مرد با کسی است دوست داشت - مرد با کسی دوست داشت

[illegible]

وَالْقَوْمُ كَافِرُونَ

مرغش خود را میزند و میگوید: مرغان من را از خود دور کنید

عَرَفْتُ مِنْ عَامِلَةٍ مَرَعٍ وَكَسْفَانَ إِلَى الْأَوَّلِ

شاخه مشرق، نزدیک سال ۲۰۰۰، چراگاه و خانه سیدان + خوش طبعی ها و لاش

فَمِنْهُمْ مَنْ جَاءَ بِالْبَيِّنَاتِ وَالْزُكْرِ وَالنَّجَاحِ تَذَكُّرًا

خوش طبعی پیدا میکند و راه خوش طبعی کردن هر فرد

الْمُسْلِمَاتِ الْمُؤْتَمِنَاتِ الْمُسْلِمِينَ الْخُرُوفِيْنَ الْمُسْلِمِينَ

میتواند از شدت و اعتدال گذشته است و خدمت خواهند داد و اینست از جمله بزرگان

مَسْتَعِ شَرِيكَ الْقَابِلِ + الْمُسَوِّمُ مَوْلَا السَّلَامِ مُشَاهِدًا لَهُ هَذَا

شہید شریک گوئندہ ست ۔ مسلمان آئینہ مسلمان ست + دیوان نیکوکاران

مجله	۷۱۲	المشال عربيه
------	-----	--------------

\_\_\_\_\_

صالحين مع الزاد

مع الزاد

مع السين

بَيْنَ الْجَدِّ وَالْإِسْتِثَارِ الْمَشَاهِدِ وَفِي مِيزَانِ الْحَقِّ هَكَذَا

المشوك فحضر من الندامة وأمن من الملامة مصححة

منشورہ چناوہیت از ستر مندی دہے پی سست از ملاست + مصاحبت

۱۰ سرایر و فایز بنجر مصائب سوار شدند و هم توانید  
 بدان سوار شدند در راست به مصائب اسب که در نزدیکی خانه و باغ است

يَضُرُّ الطَّيَّالَ مَا يَنْفَعُ الْكَلْبَ + مَضَى الدَّعْيُ بَيْنَ فُلَانِهِ +

لوند میکند بسیار آنچه نفع میکند جگر را + جاسم گری مرد میان دو درختان

مَضَى مَا مَضَى مَضَلُ الْغَنِيِّ ظَلَمَ مَقِيلُ الْغَائِبِ كَلْبُ سَعَادَةِ

درست. آنچه از دست در رنگ کردن توانگر تمام است در رنگ کردن مانده خواب سنگا چو کرد

لَوْضٍ لَعَفْرِ لَقَطْنٍ مَعَابِثَ إِلَّا عَيْنَ خَيْرٍ مِنْ فَقْدِ هَوٍّ

مَعَ لَحْظَةٍ سَفِيحَةٍ صَائِتٍ مَعَ لَحْظَةٍ سَفِيحَةٍ صَائِتٍ مَعَ لَحْظَةٍ سَفِيحَةٍ صَائِتٍ

خطا اعدگان نیز بہت اہواب رسندہ و اہل تمدنی سے یابی طلب راہ شناسانی

تَفْعُ وَفِي الْكَلْبِ لَعْفُورٌ أَمْعَنُ فِي بَطْنِ شَاعِرِ الْبَغْرَةِ

سود میکند اگر باشد یک گز در ده - نه در شکر شاعرست و بر

يُطَى وَلا تُبْقَى + الْمَقَاسُ مَا لِلَّهِ الْمَقَابِلَةُ تَخِيرُ مِنَ الْمَقَابِلَةِ

*[Faint handwritten notes at the bottom of the page]*

جنگل امریکا، اسی کے پانیوں سے نہریں نکال کر

فیس	۷۰	شماره نمونه
-----	----	-------------

[illegible]

الْمَكْتُوبُ نَصْفُ الْمَلَأَاتِ الْمَكْتُومِ هَذَا أَيْ كَثْرَةُ كَيْفِ طَبِ

چونکه

ثَلَاثِينَ مُلَازِمَةً أَلْمَلُوكَ حُسْنَ السَّالُوكِ - مَلِكُ عَشُورِ

در خط و ملازمت پادشاهان نیک در بخش است و پادشاه ظالم

أخيراً من قصة تدور في الملك بن علي + الملك عقيم

بہتر سے از گشت کجایش ماند ملک بر بی سے ستاد کجایست ملک بر ایندہ است

الملك يبقى مع الفرس ولا يبقى مع الصليبيين الملك والديار

لَمَّا أَتَاهَا فَلَمِئْتَ بَيْنَ يَدَيْهَا وَقَالَتُ الْمَوْلَاةُ لَهَا يَتَرَأَى الْمَلِكُ الْحَمَامَاتِ

دو مزادانه + آزمائش + گمزه ملعون است + سرکه گرفتار شده ملعون است + حق تعالی بفرمانده

لَقَدْ نُنْفِثُهَا مِمَّا يَحْتَاكَ زَادْنِي طَالَ جُوعِي مِمَّا خَضِرَا

سیکتر بر در راه کی که گاه و گاه در نوشته غیر خود دراز شد که سبکی اندک کی که دلیری کن

عَلَى سُلْطَانِهِ قَتِيلٌ مِنْ أَحَبِّ شَيْءٍ أَكَلْتُ ذِكْرُكَ وَمِنْ أَحَبِّ مَوَاضِعٍ

جہاد شاہ خود گشتہ شود کہ کیسے دوست دار و چہرہ را پس بیشتر کند ذکر او را کیسے کہ بخوار و گریہ و

مَعَهُمْ مِنْ أَخْطَاطٍ فِرَاسَتَهُ أَبْطَاطٌ وَرِيسَتَهُ مِنْ أَحْصَ

بالایشان و لسیکه حطاند و اما ای او درین کند شکار او و لسیکه نایز کند

النوم طاب منامه بمن خدام الناس بدين يوجد

[illegible]

مال را و سرکه زر و کنگر را در انعام هر ماهی بمش از شتر اسب شتر مرغ

[illegible]

\_\_\_\_\_

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

不

اشغال

مجلس  
اربعین  
وفاقیہ  
مجلس  
کتاب  
مجلس

خزینہ	۱۸۲	امثال عربیہ
مَنْ ذُو مِرَّةٍ فَاعْبُ وَكَانَ كُنُفٌ مِّنْهُ مَنْ ذُو مِرَّةٍ فَاعْبُ وَكَانَ كُنُفٌ مِّنْهُ		
کسیکو همیشه کرد که مین در از یک دست که کشاده شود برای او + کسیکه میگوید که چشمتان را در نزد من بپوشانید		
مَنْ اخْلَصَ كَيْمَارَتَيْنِ فَاِذَا خِلَاةُ الْمُتَوَانِ كَبُرَ مَنَاسِكُ اخْوَانِهِ		
کسی که دو کلاه را در حال نیکو از دست خود در راغمت بهشت مانند آید + هر که یک کلاه را در این خود را		
خُذْ لَكَ مِنْ اَسَاءِ اَدْبَابِهِ صَلَاحٌ لِّنَفْسِهِ مَنْ اسْتَرْجَعَ اِلَى الْوَالِدِ		
در سگواره شد + هر که میگوید که او را به او خوب شد منب او + هر که از دلی که در خوردن و لذتیدن		
لَنْ يَسْتَعْرِضَ الْوَلَدُ مِنَ الْوَالِدِ مَنْ اسْتَفْضَى لَوْ فَيَضْبَحُ حَتَّى يَمُوتَ		
بر آید بر سر نشود مگر خاک + کسی که چشم خواسته شد و چشم کرد پس از فرستاد + هر که گاهی بیانی خوا		
الَّذِي لَيْسَ لَهُ قَوْلٌ مِّنْ اَسْرَعٍ فِي الْجَوَابِ فِي الصُّلُوبِ مَنْ		
از گز برای گویند مین تحقیق شمر کرد + هر که بیانی کرد در جواب دیگر که در جواب + هر که در		
اَبَاؤُهُ فَاَطْلُوهُ مِنْ اَمْلِهِ فَاَسِدٌ اَوْ اَعْوَجَ اَسِدٌ مَنْ اَطْلَعَ عَلَى حَادِ		
پدر خود را پس شمر کرده + هر که اصلاح کرد فاسد خود را و حال خلافت حاسد خود را + کسی که آگاه شد بر		
اَهْتَمَّكَ حُبُّ اسْتَارَةٍ مَنْ طَاعَ غَضَبَهُ اَضْلَعُ ذَبٌّ مِّنْ اَعْطَى		
در برده شد چاههای پرده های او + هر که فرمان برداری کرد و چشم خود را ضامن کرد او را به برادر + کسی که		
قَرَأَ اَعْطَى لَمَّا مِّنْ حُبِّ يَعْلَمُ حَقَّ اَجْرِهِ مَنْ اَعْتَادَ شَيْخًا وَجَدَ		
خبر را داده شد بار آمد + هر که به گفت آمد پس خود باطل شد و داده + هر که خبر را در پیش		
عَلَيْهِ مَنْ اَحْبَبَهُ اَرَاؤُهُ غَلَبَتْهُ اَعْدَاؤُهُ مَنْ اَعْتَلَّ عَلَى اَعْمَصَ		
+ دعو + هر که به گفت آورد و او را فکر غالب شد او را دشمن او + هر که بکشد و غلبت باشد + هر که غلبه		
اَللّٰهُ فَقَدْ نَجَّى مَنْ اَعْلَى اَجْرًا دَاكُلَعٌ مَّرَادُهُ مِّنْ اَعْتَقَلَ عَلَى اَعْمَصَ		
+ پس تحقیق نجات یافت + هر که در کار او توانائی خود را رسید مقصود خود را + هر که اعتقاد کرد بر بزرگ		
جیلند	۲۰۱۲	امثال عربیہ

در جیب خود

خزینہ امثال



استادان  
پیشرو  
شکفت داشتن  
مجموعی ۱۲ نفر  
حسابداری  
مالیاتی  
مرور

خزینه ۲۵  
 ۱۸۴  
 امثال بربر  
 اَبَايَهْ فَقَدْ عَقَبَهُ مِنْ عَظَمِ الدُّنْيَا نَوْبُ غَيْثِ الْعُيُوبِ مَنْ أَقْبَسَ  
 پدران خود پس غمخواران از دوزخ گشتند و گمانانست بیکو گمان جهاد کرد و گمان کرد  
 سِرِّكَ أَفْسَدَ أَمْرَكَ + مَنْ لَوْ كُنْ قَوْطُ مَنْ أَلْبَسَ سَوَاءَ +  
 را بتر آید و کرد کار ترا + هر که از حد گذشت مانند کوسست که تقید کرد و دیگر که در سوال نمود  
 مِنَ الشَّعَاعَاتِ يَقُولُ الْآفَاتُ + مِنَ الْمَاءِ كُلِّ سَائِلٍ مَنِي مِنَ الْآفَاتِ  
 از دشمنها پیدا شود آفتها + از آب است هر چه زنده و از نشانهها  
 الْحَذَرُ مِنَ مَعَادَاتِ الْخَوَانِ مَنْ مَاتَ شَهْوَةً كَأَنَّهُ مَيُوتُ  
 رسوائی است دشمن داشتن برادران + هر که میراند خواهش خود را زنده کرد و مروت خود را  
 مَنْ أَصْفَقَ فَقَدْ اسْتُخِفَّ + مَنْ أَكَلَرَ حُسْنَ الصَّنِيعَةِ اسْتَوْجِبَ  
 هر که انصاف کرد پس تحقیر خوش کرد + هر که انکار کرد و خوشی نکلی را سزاوار شد  
 سُؤَالُ الْقَاطِعَةِ + كَلْبَتُ الْإِصْبَاقِ وَكَطَرُ الْبَقِي + مَنْ جَلَّ كَلَمًا  
 شرف جدا می را + نیست نه زنی را برید و بدینست را باقی گذاشت + هر که بکل کرد و با  
 عَلَى نَفْسِهِ جَادِيَهُ عَلَى بَحْرِ سَمٍّ مَنْ بَسَطَ لِسْطَهُ مَنِ بَسَطَ لِسْطَهُ  
 بر جان خود سخاوت کرد و بوی بر زن خود + هر که فراخی کرد شاد شد و هر که کز کرد و تنگ  
 أَيْ تَعَاوَضَاتِ يَمْنَهُ عَلَى الدَّوَامِ مَنْ بَلَغَ أَلْبَعِينَ كَوْنًا حِدَةً  
 غنمت دهان گردد همیشه + هر که رسید به عمل سال و بگرفت  
 الْعَصَا فَقَدْ عَصَى مَنْ قَاتَى أَدْرَكَ مَا يَتَقَى + مَنْ مَجَّى خَوْسُوهَ  
 چوب را پس تحقیر تا فرا می کرد + هر که توقف کرد از ارباب خبر کرد از دشمنها + هر که گرفت و خود را  
 أَكَلَهُ + مَنْ كَسَبَ يَمْنَهُ مَوْجُوهَ مَنْ تَقَلَّبَ خَطْوُهُ فَقَدْ حَسَلَ مِنْ كَلْبٍ عَلَى الْبَقِي  
 خورد و آفات که شاید شد و بوی سوزانند است هر که پیش شد و دهم را پس تحقیر رسید که نهنگ خورد  
 امثال عربیه  
 ۲۸۴  
 خزینه ۲۶





سَيَقْبِلُكَ الْعُذُ وَنَعْدُ فِيهِ رَأْسُكَ مِنْ سَلَاكِ الْجَدَامِ وَالْمَشَارِقِ

تغییر و مشغولیتها پیام گردان سر خود را بر کف در زمین پلور و شستنی و شستن و شستن

أَنْتَ الصَّغِيرُ مِنَ الْغَضِيَّةِ مِنْ بَنِي مَا طَرَحَكَ أَهْلُكَ .

از صاحب الفیض علی بن محمد شاذان روانی + از دیوید بن حسن که اخلاص ترا اهل قسنت

مَنْ صَاحَ بِالْمَالِ لِيُخَيِّشَهُمْ مِنْ طَلِبِ الْحُلُجَةِ مِنْ صَدَقَ وَ

هر که رشوت داد مال را شرم نداشت از طلب کردن حاجت + هر که راست می‌نشان داد

طال تشبه صفت صادق في مقاله ناد في حمله صفت

قد استغفرکم او بهر که است شد در سخن خود و چون شد در غیبت خود بهر که تصدیق کرد

فَلْيَسْهَلْ مِنْ عَجْكَ عَجْكَ مِنْ ضَعْفِكَ وَلَا يَبْتَ

اَعْلُوْهُنَّ طَافَ صَلَاتُكُمْ غَيْرَ طَافَ اَعْلُوْهُنَّ طَافَ

و دشمنان او هر که پاکیزه شدند او پاک شد شاخ او هر که دراز شدند دراز شدند و از جبهه ایشان

مَنْ طَلَبَ جَلْبَ مِنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَ وَجَدًا مِنْ طَلَبَ شَيْئًا لَمْ يَجِدْ

ہر کھلم کر دیکھو وہ ہر کھلم کر دیکھو کہ ہر کھلم کر دیکھو

مَنْ طَلَبَ مَا لَا يَكُونُ طَالَ تَعَبُهُ، مَنْ تَحَبَّبَ عَلَى الدُّهُوَ طَالَ عَجَبُهُ

هر که طلب کند چیزی را ان شاء الله در آید و هر که بخواهد در آید در آید

مَنْ عَجَلَ أَمْرًا يُصِيبُ مِنَ النَّدْوِ مِنْ عَدَلٍ فَأَعْدِلْ مَنْ عَدَلَ فَكُلْ وَكُلْ مَنْ

و اما در کتاب خود را پس از آنکه از سر منتهی بر کمال رساند که دو مقام دیگر و خیرتر کسیک انشا کرد و مالک شد

هَكَذَا مِنْ عَمَلِ نِسْبَةِ ابْنٍ مِنَ النَّسَبِ بِبَيْتِ الْمَشَارِقِ

[illegible]

مجله	روز	امثال عربیه
------	-----	-------------

خزینة	۱۸۸	امثال ميم
نَفْسًا فَقَدْ عَرَفَ نَفْسَهُ مَنْ عَرَفَ مَنْ عَمِلَ عِنْدَ الْحَيِّ لَطْفًا مَنِ عَمِلَ		
الطيف واليس تحقيق شناخت برده را در دهان كسي كه عايش كوفت متاع را در بركه بيشتر را بدو داشت نظر خود		
دِمَاعُهُ فِي الصِّيفِ عَلَى قِدْرُهُ فِي الشِّتَاءِ مَنْ عَمِلَتْ هُمُومُهُ طَالَ		
دماغش در گرما بچو شيد و بگداو در دستان + بركه بلند شد بخت او در از شد		
هُمُومُهُ مَنْ عَمِلَ حَقًّا فَوَقَّوْهُ هُمُومُهُ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلْتَنْصِبْهُ		
غمهای او + كسي كه آموزايند او را كوف پي و كالدست + بركه عمل كرد صالح پس بر او نيز		
وَمَنْ سَاءَ فَعَلُهُمَا مَنْ عَمِلَ قَلِيلًا مِنْ مِثْلِهِ مَنْ عَمِلَ الْكَلْبُ السَّكَلُ		
و بركه بدی كرد پس بر ديت + كسي كه زود او بزند پس نيت از او + بركه غالب شد گرفت متاع		
مَنْ فَعَلَ الْوَدَى يَلْقَاهُ مِنْ فَعَلِ مَا شَاءَ لَفِيَ مَا سَاءَ +		
كسي كه بر ملائت با طاعت كند از راه كسي كه در آنچه خواست ملاقات كند چيزي كه او بچيند		
مَنْ قَبِلَ الْمَرْحُومَتِ إِسَانَهُ مَنْ قَبِضَ قَبْضٌ مِنْ قَلْبِ الْخَيْرِ عُلُوُّ		
بزرگی مرد زير زبان دوست + بركه قبضه كرد قبضه كرد + كسي كه بيشتر كوف		
مَنْ قَرَّبَ حَيًّا بَعِثَهُ نَفْعُهُ مَنْ قَرَعَ أَبَا وَجْهِ وَجْهُ مَنْ قَسَطَ سَقَطَ		
بركه چنگ كرد چنگ را بزند گال خود سود كرد او را + بركه كوف در را و سباده كرد + بركه هر كاه را فكري داشت		
مَنْ قَصَرَ عَنِ الْيَسَارَةِ صَعِبَ إِلَيْهَا سَهْلٌ مَنْ قَلَّ دِينَا رُكَّ		
بركه كوتاه شد از يسهالی + خالی شد از رياست + كسي كه كم شد دينار سگان		
ذَلَّ مَقْدَارُهُ مَنْ قَلَّ لَبُّهُ رَاحَتْ عَجْهُ مَنْ قَلَّ سَوْدُهُ		
خدا شد مرتبه او + بركه كم شد عقل و فزون شد بكم او + بركه كم شد خوشي او + شد		
الْمَوْتُ لَحْمٌ مَنْ قَلَّتْ فَضَائِلُهُ ضَعُفَتْ سَرْمَلُهُ مَنْ قَلَّ شَيْعُهُ		
زنا سايه او + كسي كه كم شد بزرگيهای او + دوست شد + دسيد با عاوه + بركه كاهي نديگر		
النجدة	۲۰۲	امثال عربي

خزينه  
 امثال  
 ميم  
 خزينه  
 امثال  
 عربي









ذَلِكَ يَنْتَظِرُ بِهِ مَنْ يَعْمَلُ الشُّعُوبَ عَمِلَ عَقُوبَتُهُ مَنْ يُعْطَى

۱۱۔ امن و سکون کے لئے جو کچھ ممکن ہو کر سکے گا اس کی سب سے زیادہ ضرورت ہے۔

بِالْيَدِ الْقَصِيرَةِ يُعْطَى بِالْيَدِ الطَّوِيلَةِ مَنْ بَيْنَكَ الْغَيْرُ بَيْنَكَ

بدست کوتاه داده شود بدست دراز و هر که گانبد کور خرا گانبد

يَتِيمًا كَانَ ۖ مَوَاعِدُ عَرْقٍ ۖ الْمَوْتُ حَقٌّ ۖ مَوْتُ الْغَنِيِّ

تباہ کن را + وعدہ نامے عقوق + مرگ نالاجبست + مرگ تو انکار

خَسِرَ وَمُوتَ لِعُلَمَاءَ ثُمَّ وَمُوتَ لِفُقَرَاءَ رَاحَتُهُ

حسرت و مرگ عالمان در خداست و مرگ محتاجان آسایش است

الْمَوْتُ فَوَطَّلِبُ النَّارَ خَيْرٌ مِنَ الْحَيَاةِ فِي الْعَارِ+مَوْتُ

مرک در طلب آتش بهترست      اد      زندگان در شک و مرگ

فِي دُولِهِ وَعَزَّ حَيْدٌ مِنْ حَيْلِهِ فِي ذَلِّ قَتْلِهِ مَوْتُهُ

در دولت و ملت بهترست از زندگان در خواری و عاجزی بدبیریه

قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا، الْمَوْجُودُ شِفَاءُ الْمَوْتِ أَفْضَلُ الْقَرَابَةِ

خیش از مردن شما موجود شفاست و دوستی بزرگترین نزدیک است

الْمُؤْمِنُ مِرَاةٌ لِّلْمُؤْمِنِ ۖ وَالْمُؤْمِنُ مِّنْ سَلَامٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ

مسلمان آئینہ مسلمان ست + مسلمان کیسے ست کہ محفوظ طاعت مسلمان از

يَدِ ۖ وَلِسَانِهِ ۖ الْمُؤْمِنُ قَلِيلٌ ۖ الْمُؤْتَمِرُ مَذَلَّةٌ ۖ وَالْمُؤْمِنَةُ تَمُوتُ

دستش و زبانش به مسلمان کم مشقت است و بلاکت مرد دتری است

کنجینه دوم در مشاهیر فارسی

[illegible]

ما بخیر و شفا بسلاست ماد چه خیالیم فلک چه خیال کاریکه خد کند فلک چه مجال  
 مایان کم کرده و بنال اختر میگردد ماده بعضو ضعیف و ریزد ما را ازین گیاره ضعیف  
 این گمان بنود ما را چه ازین قصه که گاو اند خرفت ما را عجب آید که ازین کس که بعد ما را  
 تو که هرگز بر بینی بنی + یا بوم که هرگز نشینی کنی + ما را بدست یگان آید کوفت ما را کوفه از  
 ریسمان محو ترسد ما را مرده محو گردد ما را زنی پانی پیش از آن دود که گوش مگر کن با نیز ریاسته  
 ما را یاران چشم پاری و اشتیم خود غلط بود آنچه ما پیدا اشتیم مال مفت آن کس مال  
 عرب پیش عث مال مرده پس مرده مال حرام بود و بر او حرام مفت مال اشرار چاکست  
 و جان نثار که بود ما هم خدای داریم ما بی را ما بی بخورد و ما بی را هر دور له ما بی را سر  
 گنده گردنی زدیم ما بی بخوابی دشمن بگریز میباش در بی آزار و هر چه خواهی کن  
 مبر نام فردا که فردا دید و متواضع خاکست که کف پا و شاه گدایان بود و مشا  
 معروف پیرایه زبانه ما محال است که بنزدان بیدند و بنزدان جا ایشان گیرند +  
 محبت ست که دل را نمیدارم + و گردن گیت که آسودگی میخواهد + محبت و در باز است  
 نه در خانه + محبت گسخته حوز و معذور دار دست محبت را درون خانه چکار + محبت علیهم السلام  
 بهر آن بلند است بهر آن محبت بساکنه لازم + محبت بی فایده است و سه برابر و دو کوثر  
 محبت قرب ز بعد فروست علمی شست و گوشت هر آن غیر تو است نیست  
 شرم رسان مرا محبت بلند دست تو + ما افسوس آید پریا دیو میگاید مرا گدای تو  
 بودن ز سلطنت بهتر + مرانان ده و کشتن بر خمرش مرلایا مرز و دیگر بر تو دان + و در سخا  
 باعث است مری بیار و مرا بخور + مرده بدست نده + مرده هر چند عزیزست مگر نتوان داد  
 مرده هرگز نمو گزند + مردن بنام به بود زندگی به تنگ + مردن حق است لیکن اول  
 همسایه را + مردن بعلت که زندگانی بخلت + مرده آنست که ناشن نگوئی ش بر نه

خبریه ۲۰

دال و

خبریه ۲۰

مرد و سخن نمیکند مرد و گر خاک میدهند بستان مردن مانع نمیکند بستان که بابا میزند  
 مردیت بیازمائی انگیزن کن مرد پابر شو مانند و نامرد پاد پاد مرد و آخرین مبارک  
 بنده ایست مرد و سنگ و زار نباشد مرد باشد دیر مرد باشد مرد می شود قیام  
 را پای و زدن و مردی باید قدر مردی اند و مرغ که فرزند شود کوشش تنگ میگردد و مرغ اندر  
 که لذت شناسد را مرغ زیرک چون نام افتد سخن بایش مرغ بنوع چشم دارد مرغ از  
 رسوائی و مرد و خوشدل کاریش میکند و زود بآید جنگست و زان گرفتار  
 که کار کرد من فانی کار در حال مستوفی سند بخوابد و فاضلی که به مجدی گوشت  
 میسختن چاره ای نیست چون بار بردی عزیزست مسلم در گورست مسلمانی که  
 مشت که بعد از جنگ یاد آید بر کله خود باید زد و مشت نموده از خود و مشت نا خود و مشت  
 می نازد و مشت زن دیگرست و تن زن دیگر مشت در محل خج و از تنج بالا ترست و مشت  
 قفل بهشت است انگشت کشاده کلید حمت مشک است خود بویید که عطرها میزند  
 مصلا ی زاید اگر بشاید رسد خود را پاک کند مصلا پلید مصیبت که بعد از در مصیبت نشوای  
 مطلب سعدی دیگرست معقول میشود چه معقول میشود به عبادان و غلام  
 روز حاجت است مفت یا چه گفت مفت کم داشتن مفتی لغت است چهرتی مقام  
 عیش و سریش و سرخ و مقامات از کتاب همه دانی توان یافت از عمارت بری ملک  
 کعبه که گوهران چنین نکنند و کن یکدیگر ملک دنیا و پشت و کمر و چون تو لبیا پرورد و گوشت  
 مگر این بنان طافطبت مگر نام نیست لیکن لیم نیز نه مگر پیر اند و ملازم نو  
 تیز و و طمانم و بدو درم بخواند ملاشدن چه آسان آدم شدن مشکل می گردید و ملا  
 بر خوان و عقل از دکان نذر رمضان نذریند و از مرغ و کارین است من آن کم که من آن  
 من آن آسمان میگویم و از ربه همان میگویم و من آن تو بوسه تو دست گرد و بوسه گردی کشی

ببین  
 بپن  
 صاد  
 طامین  
 قاف  
 کاف  
 فاف  
 لام  
 فون

نخستین امثال



واد آتی جو ماروں پہلو اور ڈولی خیر باد و ماروں گشت پہلو انگہ و مارا منہ طباق سا  
 اگر دیر نہ کھاتو مارے کا ماتہ پکڑا جاوے کہ نہ بان نہین پکڑی جاتی و مارا پکڑا نہ  
 کھایا کیسے میں دھارو کے کاغذ اپنی ہوا بنائیںڈا اینڈا پھر عرو مان مان میں تیرا معان  
 مان کا پان بدلا مانگے تاکے کام چلو تویاہ کر عرو مانگے پرتا کا اور پرتا کی برکت ہنگ  
 جابج کے کینجی جا جا مانگ لیں قح لاکھی لا جا و مانگتا کی جی مان کا پٹ کمار کا اولہ مان  
 انی باب علی بیاشاخ زعفران و مان جوڑ موسیٰ سو مزاج مان مانکا جاہا بسوی  
 پرایا مان و موسیٰ جی ہیان و عرو تلو کر گما و سیر پاپ و عو تیر کے گما و سیر مان  
 مار گئی پاپ کو لا پیا روشن لہ و لہ مان پھاری پاپ کو پرتا مرزا سیر مان پھاری پہلی  
 اور پاپ ہفت پھاری پہلا نہیں مان پسنداری پوت جیلہ جو پرتا پاپ کو پرتا پاپ  
 مان پتی میں فلاں عاتب مانس کے پچائی کو معاہدہ کوئی عرو ماہ و تارتان ہے  
 پساگن گور و کلا و مانی تانی سب ملین مان کوئی نہیں طلبہ صرت کمراس پرتانی  
 تیرے گے ہی جاتی و محکو کوئی نہاری تو میں سکوارا توں مجھی کی جانت جینگاہ  
 پچھی کے پچھو کو تیرا کوں سکلا عرو پچھی نہیں کہ شرجائی محلے میں آتی برات پرتوسن  
 کوگی پچاسٹ مخا ویم خان کی سالی و مدعی مدعی علینا و میں شاپہ پرتا پرتا  
 مرزا میری جور و پورہ و مرزا کیا نہ کرنا و مرد کو پتہ کردنی میں و در و پرتا پرتا  
 پرتا پرتا میں مدعی پرتا پرتا مردہ بہشت میں جا و پرتا پرتا میں مدعی پرتا پرتا  
 مرد کو کرد و پرتا پرتا مرد کو پرتا پرتا لازم و مرد مرزا نام کو نام و مرد مرزا نام کو  
 نوکر مرزا برتن میں نڈیکا نوکر پرتا پرتا میں مرزا پرتا پرتا کی پرتا پرتا  
 مرغی کے خواب میں واپس نہ و مرغی اپنوجان سو گئی کہا و زوالیکو و زوالیکو  
 نکل ہی کا گما و میں و مرزا پرتا پرتا گما و کیا صبح ہی نو و گئی مرزا پرتا پرتا

خزینہ ۲

مہر سنجیدہ کہیدین گیتن ہر مرد با بختا دیو مسلمانا کی سنجیدہ ہوئی  
 حجاب ہوتی سسسی کا جل گسکو میان چاہر کوں مشعل ابرو بند ہر مفسد کی سنجیدہ ہوئی  
 مفسد اور فاسد کا شربت ہر مفسد سے سوال حرام ہوئی مقدور کی سنجیدہ ہوئی  
 رگڑتی جو مکر چکر کی کمانا آئی تیل آئی تیلانی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 نہ دیکھتے نہ سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 آخون جی کر دی تھے ہوئے ہیں سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 بائیں کہتا ہوئے ملک کیا جلتے فرات دل کی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 ہر کاسر ملائے ہیں سپاہر کی جیب نہیں ہلائے من چلتا ہوئے نہیں چلتا ہوئے نہیں چلتا ہوئے  
 لنگا منڈے لگائے میں سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 من میں شیخ فرید بغلیں آئیں میں فی گہر جانی میں سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 کو پکڑی تو توبہ کو راضی ہوئے موت بہی کہ جان کندن سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 سو دین گئے سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 چڑھی ہمدرد کا گما و میان جانین پاؤں ہر مو کو نہ تو کہے چو چھو کو نہ تو کہے چو چھو کو نہ تو کہے  
 جبر چاہتے سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 موم کہہ موم کر یا وادہ مریم تیرے دھڑکے آئے سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 اوجھلائے میں سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 کوئی کوئی کہہ لگا کوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی سنجیدہ ہوئی  
 منٹ نکالو منہ پر ہوا بیان درختے لکھیں منہ سہرا لکھیں سنجیدہ ہوئی  
 منہ پر خاک ملی جو منہ لگنے دو گن پیت میں منہ مائی شہر ملائے منہ نور نہ پیت  
 موٹلی سر پر پانی پڑ ڈھل گیا موم کو گن چل شری ہو کون گن موم کو پانی

خزینہ ۲

بڑی بڑی کھین موی پر سوڑے موی پر کوئی کسے کام نہیں آتا موی کی قدر و قیمت تو  
 کہہ سو غیر سے جیتی بی بولی موی کیوں کہ سانس آتی موی بھیا با مہن کے مادی  
 موی مال توئی سگانی موی چون چہرہ پر دودھ نہیں مہر کی محبت گئی گئی ناچار  
 سطح سے مڑ جھلس کے کیا معاش میمان مسافر دوسری کھین کی کیا کرتی  
 میان از توئی سب گرو کوئی میمانیہا نہت سب کر و کرو اتوہ اتوہ میمان  
 کشونی بہر میمنی میمن بیتان تن کین تیرنی لی میں میمنی جہری تیرنی  
 سعی تہلیر و بر دگر ذکر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر  
 کھنی سانس لی میری تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر  
 بسندہ میران گور برابری میں کی کوہ فری واکوہ میں بولی کہ تہلیر میں کرو  
 تیری بھائی تو کمری تہلیر میں سلائی تہلیر جہری تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر  
 کوئی کام ہوا جہری تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر تہلیر

خزینہ امثال

**بخش اول در امثال عرب**

النَّارُ كَالْمَاءِ قَدْرُ الْكَافِرِ لَا تَزِيدُ نَارُ الْفَاسِقِ كَالْحَرِّ مِنْ نَارِ  
 ماند معدہ ہستہ یان زرد گزاید و تہلیر زہ آتش جہلی بسیار گرم ستہ آتش  
 نَارُ الْجَحِيمِ لَا تَقْدِرُ عَلَى خَلْقِ جُحُودِهَا النَّارُ تَأْكُلُ نَفْسَهَا إِنَّ نَارَ  
 آتش ریزہ نما نیز زندہ آتش اسبان بسہ ای فوجہ آتش خورد ذات و اگر تہلیر جہری اگر خورد  
 النَّارُ كَتِينِ الْمَادِ لَا تَطْعَمُ إِلَّا بَدَا النَّاسُ ابْتِغَاءَ مَن تَحْلِبُ  
 آتش بسیار خالصت چہ البتہ و نیز اند بند گارزا - مردمان تابع اند برای کیہ غالبہ  
 النَّاسُ ابْتِغَاءَ مَن تَحْلِبُ وَ كَسَى وَ ابْتِغَاءَ النَّاسِ حُلِيِّ طَوْنِهِمُ النَّاسُ  
 مردمان برادمان ناز و مختلف اند در خصلتہا - مردمان بہرین بادشاہان خود اند مردما

معدہ ہستہ

بخش اول در امثال عرب

[illegible]

طبع دارالانوار

[illegible]

تاریخ: ۱۳۸۵/۰۵/۰۵

د افغانستان اسلامي امارت

اشعار

164

كَاشَفَاتِ السُّلْطَانِ النَّاسَ مَخْرُجُونَ بِأَعْيُنِهِمُ النَّاسَ مِنْ أَلْسِنَتِهِمُ النَّاسَ مِنْ

مردمان پادشاه را در خدمت خود نگاه میداشتند و مردمان را به پیشانی ایشان

الناس موافق للعلم خفاء الناس خيسون ما تراه

وہی ہے جس نے ان کو پیدا کیا اور ان کو پالیا اور ان کو مرانا چاہتا ہے۔

از این دام را باز می کرد و در آنکه بنشیند و بگوید که منم

أَمْ خَرَانِثًا أَهْلًا وَمَالًا لِلْعَذَابِ لِلْعَذَابِ

برادر الزیت + رنگ شتر اصل او مست + شار قنقدری نیست + به ده هزاره اسبانی خردی که

لقد كنت أمتا للمسيح بنور الفؤاد فيجعل النور في القلوب

وَأَمَّا الْفُلُ فَأُرْسِلَتْ بِرَحْمَةٍ مِنَّا لِيُبَيِّنَ لَكُمْ آيَاتِنَا فَتَدَارَكُوا أَعْيُنَكُمْ عَلَى الْبَلَدِ الْمُنَادِي

فراموش کردن مرل زنک است به نصیحت کردن فحش است

لَا يُفْنِدُ نَصْرَةَ الْحَقِّ شَرُّهُ وَنَصْرَةَ الْبَاطِلِ سَرَفُ النَّصِّ

و نه بکنند یاری کردن حق بر نفس است و یاری کردن باطل محک عقل است و تحقیق علم

سَيَاخَ جَهَادِ الشَّيْطَانِ، النَّصِيبُ لِنَصِيبِ النَّصِيبِ بْنِ إِدْرِيسَ

فَقَدْ نَظَرَ إِلَيْهِمُ الْغَزِيُّ الْفُلُ الْغَمَامُ فَقَالَ السُّنْبُ

زیر سرد و چشمه

نَهَى الْجَاهِلُ كَرُوضَةً فِي الزَّائِلِ النِّعَةِ بِمَجْمُوعَةٍ مَلَأَتْ

در جایهای پدید می آید و گفت مجبور است تا او فخر و جود است

امثال عربيه

713



کتابخانه عمومی  
مکتبہ اسلامیہ  
کتابخانہ جامعہ اسلامیہ





گنجینه دوم در امثال فارسی

ناپسند و رنج گنج میسر نشود و ناخوانده بخت از دست تو رفت تا خنبار که پشت خار به  
 نا، ان سخن گوید و نا قیاس کند تا زبیر کن که خرد یار است تا سوز و کجا که آسوده  
 تا کن تربیت نشود و حکیم کس تا کرده کار چون کار کند به زار رسو نماید تا کردار مان  
 و کرده پشیمان تا ناکشته را قصاص بخوان کرده تا آیه تا پادشاه تا من تا نامزدند  
 همیشه لاف مردی تا مرد به از مرد نام بلند تا از نام بلند تا ستم باز ستم تا ناش کلان  
 و دوش در سلان مان یکوزه چه بر پشت چه در حکم تا نان بده نام پر از نان میگوید جان  
 میدهد تا نان گریه بر میرسد و زنده تا بده جان بخور تا نام نمان تا نمانش و غل تا فدا  
 تا و دان کعبه میدزد و دباران حمت طمع میدزد و تیر و تیرم تا تیغ تیر بنویس و در انخانه  
 که عصمت بنویس و نتوان مرد بختی که من ایجا زدم و بخورد و بختی ست و بخورد و بختش  
 ست و بعد نقد را بنیسه و بخرم متاعی که از او ان بوده که مثل جان و از ان  
 بوده سرگردان بختن خود کا دست و نرم خوب اگر م بخورد و نرد و بخت آمین  
 در سنگ تیر و یکان را پیش و خیرانی و نرد یک آتش پرست و بخت باز هشت  
 تیر و یکان بی بصر و دور و ان با خیر و در حضور و نرد کم حوصله نقش نرد و نردی از گوشه و نرد  
 نشاء طمع باشد تا سی سال چو چل بدزد و نرد و بال شود و یک نهاد و یک شاق  
 پرست نفس برسد و کار از تو بفرماید و نقاش نقش نانی بر تیر بشود و نقد  
 و خندید و نقش بر آب نرد و نقل کفر نرنا شد و غل عیش و عیش ملک و نرد  
 از دوست و نکوئی کن و در آب انداز و نکوئی بایمان کردن چنانست که بیکر از بیک  
 نیکم دان و نکو گوی گردید و انی چه غم نگاه و در ویش عین سواست و نکون شد و ان

ن

خزینة الامثال

اصول تا وضا

کلن فادفات شین











وَيْلٌ لِّمَنِ سَاءَ خُلُقُهُ وَفِي خُلُقِهِ وَيْلٌ لِّمَنِ وَفِي خُلُقِهِ

خفیست ہر کسے کہ بد شر خلق و زشت نہ صفت او بہلاکت مست برای کس کہ تو قیور کار آگاہ

## گنجینہ دوم در مشاہی فارسی

واکن کیہ بخود برسیہ و اماندہ گاو را بخر باید داد و اماندہ بہ کہ در ماندہ و  
وای بر قدر سخن گر بسختان نرسد وای نہ یکبار کہ صد بار وای وای گرد  
پس ام ریز بود فرات وای بران خوردہ کہ تنہا خوری وای گورتنا گورتور  
چیز دیگرست و طیفہ کرطابی و ہنر درست در و فاسکے حد کو باشد  
اربیاموزی وقت ضرورت چو مانند گریہ دست بگیر دشمنش تیرہ وقت خوش  
چو از دست فت باز دست نیاید وقت را بندہ ساعت را سلطان ولی  
راول سے شناسد

## گنجینہ سوم در امثال ہندیہ

واچھری کلیان و اہمہ خلاق ہو وقت پڑی پر جانو کبری کو میت  
ولی کے گہرین شیطان و ولی کو ولی ہی پچاننا ہی و مان نہک منی  
روہی و وہ بہت چالی مل و نو خاک اورانی و وہ ہی باترین جو مند لین  
وہ دن ڈیا جی گوری چڑیا کیا و وہ دن گتو جو خلیل خان فاختہ ماہ تو  
دن گتو جو بنیس کپورے ہکتی تھی وہ ڈیا ہی جلا در و وہ کلی جاتی ہی  
جسین تل بنہ ہتی ستہ وہ گورنمین جو چوٹا گامہ وہ مند ہی جاتی  
ہی جمان ایت رہتو تھے وہ ہر کی دار و ہی ہنن وہ ہی جوج میٹھن

الک  
تحت خط و قاف  
نام  
تحت خط و قاف

خزینہ الامثال



املاط صفت من شتر من  
مورقون صفت من مورق  
منه صفت من مورق  
صفت من مورق  
صفت من مورق  
صفت من مورق  
صفت من مورق  
صفت من مورق

[illegible]

خرمشیر  
 ۲۲  
 امثال  
 کمانین + هوائل من البعیر + هوائل من بیضه البید  
 کمانهاست + اوخوار ترست از بیگ + اوخوار ترست از بیاض شمشیر  
 هو اسود لکید + هو اسمع من الذئب لادل + هو  
 اسیاه بکرست + او سفید ترست از کرک سیاه سر بن لاله + او  
 اسند من الذئب + هو اسند من القرم + هو اصرد من عنز  
 سخت ترست از دگر + او سخت ترست از بیگ + او قرمز ترست از بز  
 جرباء + هو اصنع من سرفه + هو اطوع من ثواب  
 بزرگ کین + او کاریگر ترست از سرفه + او فرمان بردار ترست از ثواب  
 هو اطع من اشعب + هو اعزل من افو القیس + هو اغزل  
 او اطع ترست از اشعب + او حق بازو ترست از افو القیس + او برهنه ترست  
 من امزل + هو الذئب من الاخید الصبان + هو اکیس  
 از دگر + او درو و حکومت از بر سافرشاب نوشنده با عار + او پوشیده ترست  
 من بصل + هو الزولک من شمر قصیک + هو امسح من  
 الیاز + او لازم ترست مرزا از موس بیضی تو + او بی مزه ترست از  
 الحو الخوار + هو امتع من لبنة الاسد + هو انو قم  
 نوشته بخور شتر + او بازدارنده ترست از موس شمشیر + او خوار بند ترست  
 من قید + هو الاقل هو الاخر + هو السمر لا یخف  
 از یوز مخفی پیا + او از دست + او دروغ ترست که نگوید خیر + او  
 هو الشمس لا یختر هو یخافه + هو الباسک ملاک  
 او تابست که نمیشود + او دانه شمشیر + او مخفیست که نمیشود  
 خیمه  
 ۲۳  
 امثال  
 خیمه



## گنجینہ دوم در مثلہای فارسی

غزنیہ المثل

ہر آن امر کہ گرد بادہ گردد اگر ستم بود کون دادہ گردد ہر آنچہ حاکم عا  
 کند ہمان دادست ہر ہاریر اخزانے در پست ہر جا کہ بری رخصت دیوی با  
 دوست ہر جا کہ رنگ بوی بود گفتگی بود ہر جا کہ نمک خوری نمکدان شکست  
 از گل ست پہلویش خاویست ہر جا کہ میوہ بہت کلخ میخورد ہر جا کہ سخت  
 آنجا مارست ہر چہ خدا خواست ہمان میشود ہر چہ استاد ازل گفت تمام میگوشم  
 ہر چہ بی علی آید بعلی میرود ہر چہ زن خواباود ہر چہ مادر خوابد مباد ہر چہ  
 بقامت کمتر قیمت ہتر ہر چہ از دوست میرسد نیکوست ہر چہ در دل فرو داید  
 در دیدہ نیکو ناید ہر چہ بادارد بادبرد ہر چہ آن خسرو کند شیرین بود ہر چہ  
 کند بہت مردان کند ہر چہ دیر نیاید دلہنگامی شاید ہر چہ در بندانی بند قانی  
 ہر چہ بہت قامت سازد ناموست ورنہ تشریف بالا و کس کویت  
 ہر چہ باو اباد ما کشی در آب انداختیم ہر چہ باو بادوست تا دوامان ہر چہ دانان  
 کند ناوان لیک بعد از خرابی بصد ہر چہ کار بود ہر چہ از در فغان مال بر  
 ہر چہ از دوان بہت خواستی در حق فرو دی در جان کاستی ہر چہ در دیکست نگو  
 ہر چہ آید ہر چہ از اسوال آمد زمین برداخت ہر چہ کہ در کان نکشت نکشت  
 ہر چہ بگفتہ خالو حسن نیت گفت تو خالوی حسنی ہر چہ یک باشد ہر چہ بالان اویم  
 ہر چہ ز بار و گرد ہر دیر در مانت ہر روز عید نیت کہ خالو خود کسو ہر روز  
 کاو خود ہر دے کہ کوفتہ از ان شود ہر زین و زابو خاصیتی ہر سخن و حق و ہر نکت  
 نکاسے دارد ہر سبکہ کو کو کہ خود شیر خاست ہر چہ گویم کہ فردا

ترک این سوداکنم + باز چون فردا شود امروزی افروخته هر شبی را روزی در پست  
 چرخ بدین ره صد بحر آتش است + هر عمل جری و هر گروه جزا سزای دارد +  
 هر عیب که سلطان پسندد منست + هر فرعون را موسی است + هر کار و  
 و هر مردی + هر کار در جهان فلک دایست + کار و شاعری را لیست + هر کجا  
 چشمه بود شیرین + مردم و مرغ و مور گرد آید + هر کجا در دیت در دانش مقرر کرد آید  
 بر کرده را جزا نیست + هرگز پنج روز نوبت دست + هرگز اول نه است نفس ناله  
 بر که اخلاص بشاقبال میش + هرگز از این نیست لب خشک نه + هرگز از نیست  
 حکمت نیست + هرگز در دمی رسد ناچار گوید ای را + هرگز طاووس باید قصد  
 هندستان کند + هر کس را قرار در پشت + هر کس را بهر کار می ساختند مهر  
 در دلش نداشتند + هر کس را فرزند خوش خوش + هر کس را مصطفی خوشی می  
 هر کس آن در دو عاقبت کار که گشت + هر کس بقدر خویش که قمار محنت پس  
 بقدر همت خود خانه ساخته + هر کس بخیال خویش خطی وارد + هر کس کار و دگر  
 هر کمال را ز دل + هر که او در و بهود داشت + دیدن رونی سود داشت  
 هر که بدبجهان اهل فنا خواب بود + آنکه بایند و باقیست خداوند بود + هر که آتش  
 مزاج باشد بآب زید + هر که از خدا ترس از و باید ترسید + هر که آید گویا و هر که خواب  
 گوید + هر که بدبجهان برگ و برے پیدا کرد + بستر شد دانه چو با خال سر می + اگر  
 هر که اند عارے نو ساخت + رفت و منزل بدیگر می پرداخت + هر که بانوح نشیند  
 چه غم از طوفانش + هر که بایان نشیند نیکی بیند + هر که بایاد باز و بجهت کرد مساعده  
 سیمن خود را بجهت کرد + هر که برگردد در خرگردد + هر که برگردد دم دست شفت خود  
 سزا بیند + هر که باد در سر دارد در سر باد دارد + هر که پیری کرد بدیدار شود + هر که تنی

کیست تر اسوده تر بر که خانه مردم بکاو و خاک بر سرش افتد - هر که خوب بپزند بخارا  
نه بیند - هر که خیانت در دودستش از حساب زند - هر که در جنگ با پشت نماید و تواند  
منود - هر که زنی بخار و مرد دوست - هر که سلطان میداد باشد - هر که بزرگو باشد  
هر که شیر گرم خورده تا آب یف کند بخورده - هر که شیره زند کند با شش خورده - هر که کم خورده  
نور چشم است - هر که عیب گران پیش آید - هر که دشمن را در نیب تو پیش در گران  
خوابد - هر که گریز از خراجات شاه - بارکش غنائج بان بود - هر که مال بخورد  
پشیمانی خورد - هر که این زعل خویش خورده منت حاتم طائی نبرد - هر که در کتاب  
شغال سبک کند - هر گنده خیر بر کند - هر که میباید - هر که راه میباید - هر که در دودست  
یکی را سد زگرده - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
ایستد است - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
و یک خاموشی برابر است - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
و غم همیشه رفیق - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
مدد خدا - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
هم ثواب هم فرما - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
تساب کند - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
تماشا - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
عفت - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
آب از هیچ جبر شسته - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
چهار - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست  
که گرم رفیق شد - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست - هر که در دودست



تہوڑا اور پٹ پٹ بہت یگین اور انکین بھریرین ہلاؤ نہ جلائے چہرہ بیوی کلاوا  
 ہلکا چھوٹے اور ڈاڑھ جاسے ہل سکون میرے نو بھرے سمار و فرشتوں  
 کو بھی خبر نہیں بہرنگ کی دلی بہم کیا رائے کے پتوہ میں بہم کہہ اگر اس کو دا  
 کیے میں بہم نہوں یہ بہانی فتح محمد میں بہم کی کیا کہی چرائی میں ہم نہوی  
 تمہاری ہی انکین یگین میں ہمیشہ روئی ہی جہم کدرا ہنستی گہرستی میں  
 ہنست کیا ہوئے کہ کمالاؤ ہنستی کما ہی ہوئے کمال ہنس گرج دیو یور  
 لاکے ہنسیا دور کہ پردس کی ناک ہنوز دلی دہر ہو اگر گوری پر سوار  
 ہیں بہوانی دیدہ بہو تاہم گل میں پی کتابی شیر ہو جی چوٹ نہائی کی سڑ  
 ہوسنا کہ بڑیا چائیکا انگاہ ہونہار برید کہ چکن چکنو پات بہو نہو نہو ہر دروہ  
 کی بوئیں گئی پھر مری کہ گہریا ہو ہی بہیہ مرہ سپہ بیگ کی تو بٹ لگالی  
 بیگ لگا کر کہ وہ خزینہ سی کہ در شلمای حرفیاشتمل سے گنجینہ

**گنجینہ اول در امثال عربیہ**

یا ایُّهَا الْحَقِيقُ الْعَدْلُ إِنَّكَ يَا أَيْتُكَ مَا قَدْ لَكَ يَا كَجِدَّ الْهَمَامِ  
 انکار میکند حقین پھاندا رات خواب ترا آنچہ انوار کردہ شد بر او تو را خوش است سرداری  
 وَلَوْ عَلَيَّ الْحِجَابُ يَا أَيُّهَا الْحَقِيقُ الْيَاسُ أَحَدُ الْمَوْحِيْنِ الْيَاسُ سُرُّ الْوَالِدِ الْخَدِ  
 اگر چه باشد بر سنگ نا امید یسیر از د آسایش است نا امید ی ازاد است و امید میکند  
 الْيَاسُ خَيْرٌ مِنَ النَّفْعِ إِلَى النَّاسِ يَيْسُ لِقَلْبٍ خَاةَ النَّفْسِ  
 نا امید بہتر است از نفعی که در دست خود مردمان نا امید ی دل آسایش نفس است  
 يَأْكُلُ خُبْزَهُ يَكُوْنُ النَّاسُ يَأْكُلُ الْفَيْلَ يَفْقُضُ الْبَقْعَةَ يَا لَيْتَ  
 بخورد نان خود بگوشد مردمان خورد و پیل را از قبضہ میکند شیر ادا کا شک

حقین پھاندا رات خواب ترا آنچہ انوار کردہ شد بر او تو را خوش است سرداری  
 نا امید یسیر از د آسایش است نا امید ی ازاد است و امید میکند  
 نا امید بہتر است از نفعی که در دست خود مردمان نا امید ی دل آسایش نفس است  
 بخورد نان خود بگوشد مردمان خورد و پیل را از قبضہ میکند شیر ادا کا شک





وَرَبُّكَ وَرَبُّ نَجْمٍ ثَمَرٌ يَرْبُوكَ يَا نَارُ نَعْبٍ مِّنْ لَّا تُولَىٰ لَكَ يَرْبُو

لدا جاسوسین جاپ پیت سوزا دوزخ دار کتہ باہستہ دہم کادو دیدہ شیشو

مَا فِي لِقَابِ اصْطَفَىٰ فِي الْبَحْرِ يَنْزِلُ الصَّدَقَةُ

چہ در دل صاف سب اشرف را ایستہ از کتہ باہستہ صدقہ

فِي النَّمْرِ لَيْسَ حَسْبُكَ فِي السَّيِّئِ لَوْ لَمْ يَكُنْ لَكَ الْخَيْرَانِ

در زنگی نماند یکدل شاییدن تو نہیں حکیم سر در تیر مرد قوم خود را بجای کین

لَا يَمْشِي إِلَىٰ مَنَّمْتُ لَمْ يَكُنْ لَكَ الْخَيْرَانِ

نہ چہ کر ایستان حکم میکند سوامش توندہ کار صابر سوار افزون

يُطْلِقُكَ لِيَرْزُقَكَ كَمَا تُطْبِئُهُ يَعْلَمُ مِنْ حَيْثُ قُلْتُ لَكَ

تراندہ می چنانکہ بچھوئی روا در سب مسودہ جان کہ خوردہ بشود شادمانہ

يَفْعَلُ لَكَ مَا يَشَاءُ وَيَحْكُمُ أَبَدًا يَقُولُ لَكَ كُلُّ شَيْءٍ

کند کار آنچه خواهد حکم میکند چہ آفر میکند مگوئی ذوالہم پر چہ

يَحْيِي بَنِي الْخُرَيْبِ يَقْضِي لَكَ مَا هُوَ قَاضٍ يَكْسُو

حیات بخشد مرا خرچک تیر حکم میکند چہ آنچه حکم کند ہاست ہم پوشاند

أَلْبَانِي وَأَسْنَانِي يَكْفِي وَنَا لِقَادِي مَا هُوَ قَاضٍ يَكْسُو

نہ دو بر منہ است نہ کایت نہ کز او گردان چہ کز او گردان را

يَحْيِي بَنِي الْخُرَيْبِ يَقْضِي لَكَ مَا هُوَ قَاضٍ يَكْسُو

حیات بخشد مرا خرچک تیر حکم میکند چہ آنچه حکم کند ہاست ہم پوشاند

يَحْيِي بَنِي الْخُرَيْبِ يَقْضِي لَكَ مَا هُوَ قَاضٍ يَكْسُو

حیات بخشد مرا خرچک تیر حکم میکند چہ آنچه حکم کند ہاست ہم پوشاند

امثال غریبہ





خاتمه	۲۲۱	از مصنف
<p>به پتی بنین پیری - به پوت بنی جی جاتین گیون دیو کا جی کاسین - به تو کبر ری  که گفتمین - به جوانی مجوز بهادری سینگه دولا و دهنسی دی - به کسمی فاقو غین  سیکی ستم - به کوپنس کی چال - به مندا درگا جیرین - به مندا ورنو چو کی  لاسا - به مندا ورسولویان - به مندا ورسور کی دال - به وایوتین کشتن -  به ده گورنمین جو چوینسا کاسی - بهی گوا وری میران - بهی پکن مارکمانیا کین -  خاکمه نجا اسد که با وجود حادثه انگیزه بیا فلک خلل اندازد فقره پرداز این  بجز خانه و محیط ناپیدا کند که بتجیل ساحش عقل بالا دست غواصان قلمزم  همه دانی لطمه خور بخت امواج - به ایرفت بنا بر حسن نیت طالبان سینه لکتر و دو  و بانزد بهجری بنوی گرداب دارد و گوهر کردار و کجا در یک صدف قرار گیرند انون  رجای واقف از جناب یزدی غرضه آنکه این نشو و نی مثل که در لافشانی خوانند  مشعل خورشید ضربا مثل بل افش و بندش است همواره از صراط مستقیم در دفا  طلمت جمل محفوظ بوده نور افزای چشم روشن سوادان درگاه باشد برگاه که بذا  فضاحت سانس فضا و بخت ایات از امثال پیشانش لذت بر گیرند شیرین  مقالان بزرگ گویند بکین بکرامان لطیفه جو فواید پذیرند این بی نصیب از دعای خیر  به نصیب بگزارد و چون درین خزینه عارفه تقوا و امثال عربیه فارسیه بند پرست  بنای علیه و بیابانش در بر سه اسنه حسن تمام پذیرفت بعد اتمام خانه دوز باغم  اشعار مار بخت نیز در به سه زبان گفت له چین اقممت هذا به النسخه  مستعینا برب المقتال - سال تار بخواستم که کنم بهم زمانش عیان  بر ایل کمال که خیر و خیر ساد عدد و بولانا کف تحریر است - به امثال</p>		
و تلمیح کتاب بنا	۱۴۰۷	در سه زبان

دقیق که نام  
کردم این  
شماره را در عالی  
که در خوار  
چهارم و در گار  
خود که بلند  
مرتبه است  
۱۲

## ضمیمه حزنیه الامثال

مقدمه در بیان استحباب فراح واضح باد که مطایبه یکی از جمله سجاایای رضیه و شامل منصفیت است  
 و از اساویش میسر و روایات صادق و ثابت شده که حضرت رسول عرم با اولاد اطهار و ازواج مطهرات  
 بسیار کبار فراح فرموده و سجا بنیز و حضور آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم مطایبه کرده و آنحضرت صلی الله  
 علیه و آله و سلم را بخنده و آورده و مجلس مقدس آنحضرت شاعران خوش بیان و راویان شیرین زبان  
 اشعار زیبارو داشتند ای فرحت آناه معروض داشته اند و آنحضرت توجیه با ستماع آن فرموده و عبدالله بن عباس  
 راایت کرده و نیز سراج احدی را که پیشتر از رسول عرم مزایا کرده و باشد و لیکن فراح آنحضرت همیشه بود و  
 همیشه رسیده که آنحضرت از بهر خلایق تبسم و خوشنوی تر بود و زنی بعضی از صحابه کبار عرض کردند که با  
 آنحضرت را الله تعالی فراح بسیار سبکی این طریق مناسب منصب نبوت نیست آنحضرت فرمود که انی الله  
 را در عالمین بهر یک یکتا میگردم مگر سخن راست و میفرمود که حق سبحانه تعالی فراح دوست میدار و دوست  
 را خداوندی کند و ثابت شده که فرمود و آنحضرت وای کبریا که سخن دروغ گوید تا مردم را بخنده و در آید و با  
 بیانی که میگوید این حدیث دلیل است بر آنکه اگر کسی در فراح سخن راست مروان را بخنده و در مصیبت  
 او در حدیث در آید که مجاد و فراح مکن با برادران مومن خود و او است که در فراح چندان مبالغه نباید  
 موجب رنجش و مجادله شود و مطایبه و مزاح را شیوه خوب ساخت که خنده بسیار و مضاحکه هر وقت حتم  
 سخن دل و غفلت است و چون فراح از خدا اعتدال کند و ضرر را پیدا کند و موجب عصبان شود  
 و در رفیع اعتدال جائز یک است و با عفت لغز و با نسیان قلوب گردد و در حدیث  
 صحیح آمده که مومن فراح دوست و شیرین سخن باشد و منافق ترش رو و چین ابرو و حضرت شیخ فرمود  
 عطا گوید هر چه عیبی باش خندان و شگفتند که خبر باشد ترش دی و گرفته در بیان مطایبه  
 آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم را با آنکه هر روزی حضرت امام حسین علیه السلام در  
 اطراف حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله میگردید و میگویند که بر تشریف میآوردی واری کمتر و هر طرف بر آنهم حضرت  
 میفرمود که آنحضرت را در حدیث مومن عیب است که گفت بغایت بگو باشد پس آنحضرت آنست که  
 در حدیث و در سنن است اینجاست گفت ای جد بزرگوار باشد

هماری باشد و شتر من همانند ارد آنحضرت پروردگسوی مبارک خود بدست آنجناب او و فرمود که این  
 سوی با همای شتر تو باشد پس آنجناب پروردگسوی مبارک بدست گرفت بآنانجناب گفت ای صاحب  
 شتر آن آواز بردارند و حق کنند و شتر من حق نمیکند آنحضرت را ازین سخن کیفیت خطیر و نمود و او  
 برداشت که عفو و بیوقت جبرئیل علیه السلام نازل شد و گفت یا رسول الله زبان خود نگه دار بیک  
 حقو گفتن تو میای رحمت الهی بخوش آمد و اگر یکبار دیگر عفو گوئی خلق اولین آخرین همه از عذاب نجات  
 یابند و طبقات و پنج همچنان خالی بماند لطیفه روزی حضرت سرور عالم صلی الله علیه و آله و سلم نهایت  
 متفکر بود و از وفور فکر غیر و بیشتر مبارک ظاهر شده از صحن کسی را جمال آن نبود که سبب دل آهنگار  
 نماید ابو زریضی الله عنه حاضر شد و بعد و عاونا گفت یا رسول الله شنیده ام که در وقتیکه دجال پدید آمد  
 قحط عظیم باشد و او خلق را با تولع نعمت و صحت کند ای مبارک بنوی چیت اگر من او را در یابم  
 اول دست نبعت بای او نم چون خوب سیر شده باشم از و منحرف شوم آنحضرت را تبسم آه و  
 آثار اقباط و بیشتر مبارک پیدا شد و فرمود که اگر تو او را دریابی خدایت عالی تر از نعمت بای او بی  
 گرداند لطیفه روزی حضرت سرور عالم صلی الله علیه و آله و سلم شریف گفت که الله تعالی من را در پیش فرستاد  
 مرا و در که یا رسول الله گناه پیر زن چیت که بهشت نرود حضرت سرور عالم تبسم کرده و فرمود که الله  
 پیر زن را جوان و دیگر گرداند آنگاه بهشت و فل کند لطیفه در یکی از خودات شایمی از آنحضرت  
 برای سواری طلب کرد که پای او زخمی رسیده بود حضرت فرمود من ترا بچاقو بدمم گفت با چاقو  
 من بچاقو چه کنم که او قابل سواری نباشد آنحضرت تبسم فرمود و گفت آید هیچ شتری است که بخاک  
 نباشد و آه آنرا نرسانیده پس شتری توانا و قوی جسته بوسی از زانی فرمود و لطیفه ساکنان ولایت  
 غور اگر حق باشند روزی ظریفی بدی از ولایت خود رسید و بشمال ده کوهی بغایت بلند و اف  
 بود که بسبب هب وای آن ده نهایت گرمی داشت و ساکنان آنجا اکثر مبتلای امراض می بودند  
 در ظلمت باشند گان آن مقام را گفت که اگر یک سال خدمت من بجا آید و اطعمه لذیذ و بخورانی بعد  
 یکسال این کوه را بر دارم و بمقام دورتر اندازم غور بان بسیار خورند شدند و بخد مت او کمر بستند و  
 یکسال غذا بای لطیف و میوه بای پاکیزه خورانی چون سال بسال طریف را گفتند بر خیز و هجرت  
 گفت همه مردان زن من همراه من شویم بکنان همپای او نیز یکبار رسیدند و در ظرف نیز یکبار شربت







نرسیدہ را بعد گفت ملی راست ست انسان را فیصلت ست کہ امر و انرا از ان بہرہ نیست اول انکہ دریا  
 زمان مخت نیست و اولکہ تیغ زنی دعوی خدا کی کردہ سویم انکہ ہمانیا و اولیا از لطن زمان برآمدہ اند لطیفہ  
 روزی در یہ طیفہ ببول و اما از تیر لرح گفت کہ امر و خلیفہ وقت تر اسر و از حوکان و خران کردہ ببول گفت  
 اگرچہ سین پس تو کی از ان بیان من شدہ یا کہ مطیع و فرمان پذیر من باشی خلیفہ را ہم آمد و ہمہ اہل محضر  
 و وزیر چہ سالت خود نام تو فعل گردید لطیفہ البی بعد ایاگ نماز ہمین گفت و فی الفور و میرفت گذر  
 میشت از پر رسیدنکہ این چہ کار میکنی گفت و روان آواز مر از و خوش آیند میگنید من باگ صلاوہ  
 میدہم و ویرم آواز خود از و رشتہم کہ مردم راست میگنید اور و رخ لطیفہ ظفہ بدستان  
 پیش ہم صحت شریف بخواند و فطہ علیک اللغۃ و انکہ از یک و معلوم غیب را بد و گفت لغتہ اللہ علیک  
 و علی الدیک کوک تیرہ جان لفظ یا و گرفت و گفت علیک علی الدیک لطیفہ خواہ غلامی را بالطلب  
 انگو بہار از فرستاد غلام بدربار آمد و انگو آورد و خواہ غلام را تہدیر کرد و گفت کہ سرگاہ تیر باگ روز تہم بدید  
 یکبارگی چند کار با سر انجام دہی و زود با تائی پس از چندی خواہ میار شد غلام را گفت برو لطیفی را حاضر  
 غلام رفت و چند کسان را زود با خود آورد و خواہ پرسید کہ این مردان چرا آمدند گفت ای خواہ از و زود  
 کہ چون بیک اشارت کنی باید کہ چند کار را بجات تمام سر انجام دہی بموجب حکم تو بدین فرصت فیل کشت  
 سر انجام دادہ ام یعنی طبیب آرد و دما علاج کند و مطر پی را آورد ہم کہ اگر صحت شود نغمہ آید و غلامی را  
 کہ اگر بیماری ترا غسل بدہد شامی آورد ہم ترا شہ روزن کند و نوہ گری نماید و گوشتی آورد ہم مرا قدر تو بار  
 کند و حافظی آورد ہم تا بر بالین تربت تو ہم کلام مجید کند و لیٹہ روزی اسکندر روی در ایام محار و از  
 برپا ہوا و از سوار سوارید و انکرا ملاحظہ می نمود ناگاہ سواری بر سپہ لاغر و انکرا پیش نظر او گذر  
 سکندر غضبناک شدہ سوار را از بالائی سپہ فرو کشید سوار را خندہ آمد سکندر پرسید کہ درین محل سب  
 خندہ چیست گفت انحضرت تو را خندہ آمد کہ تو برالت و انرا شہ روزن برالت قرار دینی سپہ چالاک  
 در قرار چیست سپہ انکرا در قرار درست و با وجود آن غضبناک میشوی سکندر را لطیفہ سوار  
 پسند آمد پایہ و منہ پایہ و لبہ پایہ و لبہ پایہ پس از ایام سلطنت مردکی نوادہ خلیفہ  
 بود و ایام سلطنت خود کی از انضیای سینان را بمعرض مواخذہ انحضرت ہمہ مال اورا ضبط ست  
 تا بہ ہزار ہائی مناج گردید روزی آن مرد پیش آن لغتہ بلیٹ از و پرسید کہ امر و ز حال تو چون است

گفت چنانکه دیر روز حال تو بود و یعقوب گفت دیر روز حال من چون بود گفت چنانکه امروز حال من است  
یعقوب بدل انصاف کرد و تمام مال و مناش با و باز داد لطیفه اعرابی به محکمه قاضی بر آن کسی که او را  
در حاحلیه خواست که گواهی نادر کند گفت ای قاضی این عرب هرگز نماز نگذاشته گواهی او چگونه  
می شنید از عرب گفت دروغ میگوئی فلان تاریخ حج گذارده ام و مناسک حج بجا آورده قاضی گفت  
اگر راست میگوئی نشان ده که زفرم کجاست گفت پیرو دی است در عرفات نشسته قاضی گفت  
ای جابل زفرم چایبست مغوفات محو ایتست عرب گفت در عالتیکه من ریج رفتم چاه در باغ جانود و عوا  
باغی پر از انواع شقائق دریا صین بود اکنون بمرو زمان همچنین بوده باشد چنانکه ارشاد میفرمائی لطیفه  
اعرابی را پرسیدند که این چه رسم است در میان شما که نامهای اولاد خود را اسد و کلب میگذارید و نامهای  
خلایق را اسد و عیاک گفت نام اولاد اسد و کلب بر دشمنان میگذاریم و نامهای خلایق را بر خود  
اسد و مبارک می بنیم لطیفه اعرابی را پرسیدند که شورایی گرم را چه میگوئی گفت بخنی گفته رتوب  
رو را چه نام نهاده اند گفت هرگز نرسد میگذارند کنامش می نهاده اند لطیفه روزی سلطان نصر الله  
پسر شاه جهان به مجلس پادشاه درآمد و به پهلوی ملک نشست پس از او قاضی نسخ الله درآمد  
و خواست که به سلطان نصر الله مقدم نشیند سلطان دست او گرفته زیر دست خود نشاند گفت حق  
سبحانه تعالی در قرآن مجید درجات من تو همچنین تعیین فرموده اذاجام نصر الله و نسخ لطیفه روز  
مولانا قطب الدین علامه در ای میرفت شخصی نامی افتاد و گردن ملا نهاد و مهر گردن ملا نصر الله را بر او  
و چند روز صاحب فرائض جمعی بیایدات مولانا آمدند و گفتند مهر و باجه حال اری گفت ازین حال بتر  
چه باشد که دیگری از بام افتاد و گردن من شکسته شود لطیفه شخصی نزد قاضی آمد و داد خواسته شد که فلان  
را گفته است که گم مخور قاضی فرمود که اگر ترا منع او بد آمده برو و بکا نشود خول باش لطیفه در مجلسی  
حاج بن یوسف و ظلم و جفا کاریهامی او میگردید یکی از ان مجلسیان بطلاق زن خود سوگند خورد  
و حاج ظالم بشتیک و زلفی ست اهل مجلس در اقامت کردند که چون حقیقت حال و انجام کار معلوم  
پس طلاق زن بر تو لازم آمد آن شخص نزد و کین از مجلس برخواست و نزد عمر بن عبید که یکی از قضای  
و در میان روزگار بود آمد و اجرا داد و در میان نهاد و عمر گفت زن خود را نگار با اگر خدا تیدانی حاج  
ای ظالم را که بکشید و آنچه بشنیدین بکشید و در پی خود نهد و در پی خود نهد و در پی خود نهد

بصرای لقی و دوق برای غسل آب و دیم رو بگردام سمت کنیم گفت روی بچاسه های خود کنید تا دوزخ جامه ارا بنظر  
 و شما بینه نشوید لطیفه چنانی نزد فقیه آمد و گفت منی جمیل دارم که از رنگ خراش طاق سراسیمه ام و  
 خانه داری ندا. و او بقدر زنده دارم که بزرگ بدست آید زنی را بهر ساینده ام و میخوام که با او سناکت کنیم  
 امورات خانه اند و در این جور مکار فرغ تکلیف شود اما دایان این زن همیشه گویند که  
 تا وقتیکه زن اولین را طلاق ندهی عقد نکاح محال است مرا حیل یابم روز که مجبور بود مرا حاجت بطلاق رسید  
 و زن مطلوب بقصد نکاح را دید فقیه گفت زن مجبور را بگو که بگوشه مانده و در تو پیش ایان زن که نوا بنگار او  
 شده رفته ظاهر کن که بغیر این زن که بگوشه مانده دارم بگو باشد طلاق داده و ایان آن زن خواستند و یا  
 که زن تو مرد است جوان همچنان معلول آورده و بین حیل من را بجا نیاورد خود را و لطیفه را حکیم  
 پرسید که چه کردی و حق نکاح گفت یکماه ستادی سنت دین این اند و به جادوئی لطیفه حکیم گفته که  
 آه من مجبور بودم که خدا یان رنگ بودند که برای بختی بای که خدائی مطلع کردند و اکنون که من که خداوند  
 مجبوران کردند که هرگز نتوان بفریست من ندانند لطیفه و بی در مجلس حسن نوشیروان همه قریب  
 او حاضر بودند یکی از آن که در وی ناموس و مهر بود و در بختم نوشیروان جام زربین خرص بزد  
 و بحیب خود کرد و نوشیروان دیده و دانسته نهال که چون اهل مجلس خواستند ساقی گفت که بحیث ساقی  
 نه هم جام زربین خرص گم شده پیدا کنیم نوشیروان گفت بگذار با بکشان بروند آنکس که گزیده است باز نخواند  
 و اگر دیدم است اینجا بس بخواب گفت بعد از چند روز آنوقت بود که جامه های نوشیروان به پا پوشید و به  
 نوشیروان آمد و نوشیروان بهر و کشید از و پرسید که این لباس با این است انم و من به دست تو است  
 که این پیراهن و لزاره و سوزن از آن سنت نوشیروان باشند و به فرموده و انبار شغال زن نوشیروان  
 یکی از غویان بارگاهش کردند لطیفه شخصی پیش فاضل آمد و گفت اگر خرم خرم خلی در دین باشد گفت  
 از گفت اگر قدسی شوئیروان دخیل کنیم مضائقه است گفت از گفت اگر آب بر روی من حرام شود گفت  
 شراب زمین چیز است جدا حرام است فاضل گفت اگر قدری خاک بر سرت ریزم سرتر الهی گشت  
 زانکه اگر آب به پا میزد و نه تمکین نمی دیگر نه گفت اگر آینه را بر سر نه دشتی یا بکشم و بر سر نه بکشم  
 از نوشیروان بهر و کشید از و پرسید که این لباس با این است انم و من به دست تو است  
 که این پیراهن و لزاره و سوزن از آن سنت نوشیروان باشند و به فرموده و انبار شغال زن نوشیروان

چه چهره داری گفت هر چو اهی گفت عصای خود را بید از انصوت مار شود چنانکه بهر سو می آید  
 عایه الصلوة والسلام بود و مرگفت عصای سوسی وقتی مار شد که فرعون عوی خدای کرد اگر تو بر عوی  
 کنی عصای من مار شود بارون گفت اباب بخشن من خزینه شیرین طلب از بد بهر چهره خود پید کن  
 گفت مملت سه روز بده اوان گفت همین وقت حاضر کن مرگفت زهی انصاف خدایت عالی از این  
 قدرت و توانائی از روز تو هم بزی بسره ماه پیدا میکند و تو با من بسره و زهر میبکشی بارون بخندید و دانست  
 که مرد ظریف است او را گفت ازین دعوی تو بکن و من می با دو ارزانی فرمود و رخصت نمود لطیفه  
 زنی شوهر خود را پیش قاضی حاضر آورد و گفت ای قاضی داد من ازین زندیق شدید بستان قاضی  
 گفت زندیق مشهور است زندیق نمیدانم زن گفت زندیق که با زن خود از پس معامه میکند قاضی  
 بهیات از دلت دراز من خود زندیق و نمیدانم لطیفه سلطان محمود غزنوی روزی غطفان  
 و بهیکه عالی آن مذاشت که شیرا برود و او را خوشند و کردانه بجای حضرت باو شاه رفت و بنشین  
 نهاد و گفت مدت باست تا من ملازم این استانم میخواهم که لقب نام حضرت علوم که سلطان  
 پر غضب بود گفت برو که غرور بجای گفت ظاهر این لقب باشد نام چیست باو شاه ازین لطیفه  
 بخندید و آتش غضب و سرودش لطیفه زنی سینه روی و عریه خنی که عیش شوهر بپوشید  
 و هشت بر من صعب بملاکش از شوهر گرفت اگر من بهیرم بهو بخت و ارق من چگونه خواهی بخت  
 گفت که اگر تو بهیری حیرانم که چگونه بخت بخت زن بد در سلای مرد که بهر حیران عالم است  
 لطیفه زنی این اندیش گویند شخصی باو ندیده بگفته خود آورد و دج که ده بخورد مرگفتش که بخت گویند  
 تراب و زیارت سیاست کنند گفت من بهر که اقبال زوی گویند خواهم که هر گفت گویند خود بهر  
 عشر حاضر آمده گواهی خواه داد و گفت هر گاه او خود حاضر خواهد شد گوش او گرفته مالکش حواله خواهم کرد  
 شخصه دختر خود را با جوانی زیباروی و پسندیده که کتخا ساخت اشب فاف دلا و را اسلحه شد  
 عسکت و تره قفل بکند بخت و اما و پیش پر و خرف رفت و گفت که دختر تو را دختر است گفت اگر دختر  
 پس پسر است گفت کس کسی او هست گفت زمان که کون میدهند گفت کسی بهیکانه داده است غف  
 ناییکانه را پیدا کنند نمی و حقیقت مهر از جانب حق تعالی نداد و گفت خدا بر قضا اعتماد دارد  
 از ان مهر نمی کند لطیفه زنی جمیل و جوان بهار انضا آمد پیش قاضی شکایت شوهر کرد که با او



عجب نباشد آن شخص گفت بنحوا هم که بچ بر دم گفت بر دراه کشاده است گفت چیزی زیاد را عذر دارم  
 ماسون گفت حج از تو ساقط شد که آدم بی استطاعت راجع قرض نیست آنمزد گفت من آمده ام از تو  
 چیزی بگیرم نه آنکه فتوی خواهم ماسون بخندید و او را صله داد و رخصت فرمود لطیفه می آید و بهقان نزد  
 ماسون رسید آمدند و از حامل ظالم شکایت کردند و ادعای نمودند ماسون گفت در میان حاملان بر آ  
 و عدالت مثل او دیکری نیست اندر مقدم همه اعضای او از عدل و انصاف پرست و در میان بهقان  
 ظالمی بود گفت ای خلیفه چون همه اعضای او از عدل و انصاف پرست بر عضو از اعضا او را  
 بولایتی بفرست تا همه مملکت تو از عدل معمور گردد و ماسون بخندید و آن حامل را مغرول ساخت لطیفه  
 بادشاهی علی الصباح بر شمع کار بیرون رفت مردی که به نظر از مقابل بادشاه پیداشد بادشاه از آن  
 شکل بیخ فال برگرفت و او را جزو پنج کوفته افتاد آنروز بادشاه را صیبه بامی خوب بدست آمد و شاد  
 حرم بازگشت بنحوا شگفت که علی الصباح آنمزد را حق ما است که دم و در بنامیدم او را باید طلبید  
 باید نمود پس بفرمود تا او را حاضر کردند بادشاه عذر خواست و ماسون را نیز دردم انعام کرد و آن برگشت  
 ای بادشاه من خلعت و انعام نخواهم اما التماس می کنم که مرا رخصت بده سخن بدی ملک نیست  
 بگو گفت علی الصباح اهل کسی را که تو دیدی من بود و اول کسی را که من دیدم تو بودی ترا امر و زاری  
 تا شام بعیش مهر بگذشت و در اینج و قصب برای خدا خود انصاف فرما که این بر دود که ام شوم تو بگو  
 بادشاه بخندید و او را خلعت خاصه باده نیز دردم انعام کرد لطیفه جوانی را بچرم دزدی گرفتند و پیش بادشاه  
 رشید بردند بعد از آنکه دزدی بر وثابت شده بود و بارون حکم فرمود که دستش بربنداد و دزد با خطر تمام  
 پیش بارون آمد و گفت ای خلیفه وقت دستی را که ندانسته قطع کن بارون گفت بکلم خدا قطع  
 میکنم و من از خدا می ترسم که در عذر از حد و شمر می توانم کنم پیران گفت ای خلیفه قوت من  
 از کسب است اوست دست اوی بتری و قوت من بجای بر بارون گفت دستش بربند اگر این بچم  
 یکی از جمله گنگاران باشم پیران گفت ای خلیفه ترا که بسیار است این یک گناه را نیز یکی از آن شمار  
 که شب روز از آن انتظار میکنی خلیفه را این سخن خوش آمد بخندید و پسرش را بدو بخشید لطیفه  
 بگناهی مانور که پیش بادشاه بردند از ثبوت حرم بادشاه فرزند آن گناه را سوراخ کنند و  
 گفت ای بادشاه اسامی و امده که بینی من دو سوراخ دارد و دهان آن کافی است پس سوراخ سوم را

نیست با و شاه بخندید و او را بخشید لطیفه اسحاق موصلی غلامی داشت که هر روز بخت آب بشی می‌دادند  
 خدیو نو اسحاق را بگریه که ای غلام حال خود و حال مرا چون می‌بینی گفت که درین خانه بد بخت ترین من  
 من تو هستم اسحاق گفت بجز دلیل غلام گفت که تو همیشه در فکر انان ایشان لیسبکی و من هر روز در فکر  
 آب ایشان که تو غم من تو فراموشی دارند و مرا تو را از خدمت کاران خود می‌شمارند و با وجود این مقدار محنت و مشقت  
 من و تو هیچکدام از امانی نیست و همیشه برانگیخته و اندام اسحاق بخندید و گفت و الله که راست می‌گویی  
 پس غلام را آزاد کرد و لطیفه در تاریخ فرشته منقول است که حضرت بهایون با و شاه مذہب حنفی داشت  
 لیکن مرزا کامران بعضی امرای چغنا و را شیعه مذہب میدانند و سبب بدگمانی بای ایشان آن بود  
 که هم از عهد خروسی و شانزدهاگی جمعی کثیر از اهل عراق و خراسان که شیعه مذہب بودند بروی گرد آمدند بودند  
 و میرم خان که صاحب مهم او بودند مذہب شیعه داشت مرزا کامران با آنحضرت و در باب مذہب  
 اکثر اوقات جناب پادشاهی نمود و روزی مرزا کامران و حضرت بهایون پادشاه در راه میگذشتند  
 بنظر آمد که بای برواشتره قبری می‌شاشید چنانکه معمول سگان است که بر جانی می‌شاشند مرزا کامران  
 گفت چنین معلوم میشود که صاحب بن قبر شیعه است پادشاه گفت آری چنین معلوم میشود و او پس  
 سنی است لطیفه ظریفی دعوی کرد که من پادشاهم بر دود علم خود کمال مهارت و دریم که در حکم  
 بر کز خطای واقع نشود و گفتند چه حکم کردی که در آن خطا واقع نشد گفت چون اگر بر جوانا بر شویم  
 گویم که باران خواهد آمد و دادم گوید نخواهد آمد البته آن بشود که من می‌گویم یا آن بشود که مادر من میگوید  
 و لطیفه آورده اند که روزی یکی با بزرگی حال خود میگفت آن بزرگ گوش نکرد و متوجه احوال  
 او نشد باز گفت التفات نفرو و سم با من کرد و گفت چه اینچنین رو بر سر می‌آورد حاجت مند گفت سر کو  
 رو کرد آن بزرگ را این لطیفه خوش آمدنی الحال حاجت آورده او کرد و لطیفه خرد خردی را آورد  
 و فرمودی سجدت نکرد سجاده را گفتند ای خودی چه محل سجدت شکرت گفت خدا نخواسته اگر من برو  
 با بروم از این بزرگی ببردند لطیفه خواجہ منعم برای خود متوجه ساخت معماران یکسال تا عمر آن  
 پیران خندیدند با هم و پسید خواجہ از او استاد معماران که مدعی ظریف این پیران کنون این حماقت را و  
 می‌بیند بایکانه او که پیش از یک سبب لطیفه مدعی نباشد که در تخریب و تخریب او چه بود نقل کرد که در  
 این بنا را با تخریب و تخریب او چه بود تخریب او چه بود تخریب او چه بود تخریب او چه بود تخریب او چه بود

بگذاشت گفتم ای زن چه قصد داری که چشمم بر روی من دوخته و چنین تیر و در روی من فکری  
 زن گفت چشم من گناه عظیم کرده بود خاتم که او را عذاب کنم بجز یک خست ترین عقوبت با باشد بجز  
 عذابی سخت تر از آن نباشد که ساعتی بر سر و زشت و صورت نامیسوم تو نگاه کنم لطیفه نابینائی  
 خلعت شب مشعل دوست و سومی بر آب بر سر و راه میرفت طریقی گفتش تو که شعل نمی  
 چه بنی نابینا گفت که این شعل برای من است بلکه برای دیگران ما بنار یکی مرا آسبست مانند و سبوست  
 انگشت لطیفه دردی بطول و ولتمندی در آمدن آسب او را بدرد و سبست سبب را بدرد و سبست  
 گرفت و آقا خبر کرد و آسب آمد و در را گفت که چگونه آسب را بدیدی می برد اگر این عمل در  
 من کنی ترا از بند آزاد کنم و ز گشت فوالم را بسپرم ز و بجام در دیان آسب نداشت و در پاشا  
 برید و بالای آسب سوار شد و گفت آسب را بدید بطریق بدید من بدید این گفت و آسب را بدید  
 و بطرفه العین از نظر غائب شد چند آنکه جشند غشش یافتند لطیفه امیر زاده به ندیم خود گفت  
 که در اسم های که لفظ بان می آمد مثل فیلیان و ساریان مثل آن اکثر شد خود عده جو میباشند  
 ندیم گفت ای مهربان چنین است \*

## در بیان کنایات و مصطلحات فارسی

فصل اولت محدوده آب آتش ذیل و آب آتش زای آب آتش آب آتش زده  
 و آب آتش خامی آب آتش آساده آب ارغوانی و آب گلرنگ و آب آتش ابر کنا به از شراب خوشتر  
 و اشک گلگون باشد آب باه رنگ کنا به از اشک خونی است آب و سبزه ناشایسته کنا به از نعتی  
 آب در جگر داشتن عبارت از تو نگری است آب رفته باز و رجوی آمدن کنا به از است که بعد از زود  
 دولت باز بدولت کامیاب شدن آب و شن کنا به از رونق باشد آب بی لجام خوردن کنا به از  
 خود سری و از ادگی است آب همدان کوفتن و آب بآسن کوفتن آب سبزه کنا به از شیرین و گوار  
 بیفتاده کردن سب آب بر روی کار آوردن رونق و خوبی پیدا کردن عزت و امتیاز و ...  
 آب و آتش کنا به از تحمل کردن است آب پوست افکندن کنا به از بیخود شدن سبزه و ...  
 شدن کدوک سبزه آب با ... افکندن ششاق چری شدن آتش ... کنا به از زشتی است



آتش تر کنایه از شراب سرخ رنگ آتش زبان کنایه از شاعر فصیح زبان و نیز زبان است آتش  
 کنایه از مرد و چالاک و چست است از زو شاکفتن کنایه از حاصل شدن آرزوست آستین  
 افشاندن و آستین زدن کنایه از زود ترک کردن است و هم بمعنی خمیس و آفرین آید آستین جیب  
 کشیدن و آستین بر دل کشیدن و آستین چشم کشیدن کنایه از دلاسا و غمخواری است آغوش دادن  
 کنایه از بغض شدن است آفتاب لب بام کنایه از کسی است که قویب مرکب رسیده باشد آفتابی  
 کنایه از غایب شدن آفتاب خوردن کنایه از محنت و تعب کشیدن آنگاه گوش کسی را گویند  
 است تنوینا شد آهوی پستی کنایه از دوست داشته شدن شکار آتش از چشم پریدن کنایه از  
 است زود رفت رسیدن صدقه قوی بر دماغ روی و پدید آمدن چشم و می مثل برق معلوم شود  
 آتش تمدن کار عبارت از تهاه شدن کار است آسمان باز بر پوشیدن کنایه از انکار وجود بدی است  
 آبر بردن کسی بر زمین کنایه از خردست کردن آستان بر خاستن کنایه از ویران شدن  
 آتش خن کنایه از بول کردن آسمان سوراخ شدن کنایه از تواتر زول بلاست آب بخت همی  
 یعنی کار بنیاده کردن است آب از جگر بخشیدن کنایه از عطا کردن آب بیکران کنایه از سزاوار  
 است آب خرابات کنایه از شراب است آب خفته و آب بسته کنایه از برف و یخ و ازاد و گرا باشد  
 آتشین کنایه از شمرنده شدن آگینده طهرم کنایه از آسمان است آینه رخ فلک کنایه از ستارگان  
 آینه روز کنایه از آفتاب است آتش آب پرور کنایه از تنوع آب است آتش بهار کنایه از گلزار و لاله  
 باشد آتش بی بهار کنایه از قهر و غضب و ظلم و تعدی و نیز شراب باشد آتش بی دود کنایه از آفتاب  
 قهر و غضب و شراب سرخ رنگ است آتش دل کنایه از زور و عاشق باشد آتش زدن کنایه از بخت  
 تعلقات است و نیز کسی را بر سر غضب آوردن و بفرار کردن آتش سخن کنایه از طاعن لاف کردن  
 کنایه از شراب لعل لب معشوق باشد آتشکده بهرام کنایه از برج حمل باشد چه بهرام در خابری  
 را گویند و برج حمل خانه اوست آتش لباس کنایه از سبک بودن آتش مجسم کنایه از خجسته و شمشیر باشد  
 آتش نشانیدن کنایه از زود نشان دادن آتش قهر و غضب باشد آتش آب کنایه از تنوع آب  
 باشد آتش مجمره کنایه از سبک سیاه آتشین از دها کنایه از وجود هر یکی از سبب سیاه است آتشین خجسته آتش  
 است کنایه از کار کج و او ساد و پاکه است باشد آتشین بر چیدن کنایه از تحقیر و آماده شدن بکار است

و آتش بر زدن نیز همین معنی دارد آتش بر کردن کنایه از گناه کردن دست باشد از رازدستی و مقصود  
 آسمان برین کنایه از طبق نهم است که بالای فلک اربع یعنی فلک ششمین است آفتاب بر سر دیوار  
 رخن کنایه از انشای عمر و زندگی و دولت و کامرانی باشد و آفتاب بر سر کوه و آفتاب بر لب باغ نیز  
 همین معنی دارد و آفتاب بگل اندودن کنایه از پنهان ساختن امر بود که در غایت ظهور باشد آفتاب  
 بر سر کنایه از مرد سخن باشد بگفته در جلگه گشتن کنایه از بقیار شدن و بقیار کردن باشد آبوی چین و  
 آبوی فلک و آبوی خاموشی کنایه از آفتاب است آبوی سر فلک کنایه از چشم معشوق باشد فصل  
 الف مقصود ابر و زدن کنایه از رضا دادن و اشارت کردن باشد ابر و فراخی کنایه از خوشی  
 و گشاده رویی و همت و سخاوت باشد الملق ایام و الملق چرخ کنایه از دنیا و روزگار باشد آخر و پیش  
 کنایه از عطار دست آخر شمردن کنایه از بیدار باشد ازین و ندان و از نه دل کنایه از رضا و محبت  
 باشد ازین کوش کنایه از اطاعت و فرمان پذیری باشد از پوست بر آمدن کنایه از کشف راز و سر  
 دنیا از خودی و نفسانیت باز آمدن و خندان بودن و به مقصود رسیدن باشد از خرافات و کنایه  
 از مردن و ازین عالم سفر کردن از دست رخن کنایه از بچودی و بی احتیاری و اضطراب و از دست  
 شدن نیز همین دارد از دمان مار بر آمدن کنایه از راستی است که هیچ کجی در آن نبود از زبان جستن  
 کنایه از سهو و غلطی سخن استخوان در گلو رخن کنایه از بچ و محنت کشیدن اشک داوی کنایه از گز  
 بسیار اشک خیرین و اشک گلی طرب از گز شادمانی انگشت بزدان و انگشت حیرت ده دمان  
 کنایه از غلبه و تحقیر و حسرت و افسوس باشد انگشت چشم نهادن و انگشت بر دیده نهادن کنایه از  
 از قبول کردن و مسلم نشستن انگشت بر جوف نهادن از عیب گرفتن و نکته گیری کردن انگشت  
 شدن کنایه از شهو شدن از پیر کار افتادن کنایه از بی انتظامی باطل شدن کار فصل مایه  
 موجوده بسزای معنی گفتن کنایه از نیاز و بکبر حرف زدن بچوتین در افتادن از عیب جوئی  
 غیبت بچکستن محفل کنایه از پراگنده شدن مردم آن مجمع نیز خود بالیدن کنایه از ناز کردن نیز  
 کردن بگریختن شدن بفتح با و فتح کاف بمعنی تمام شدن با و در دست داشتن کنایه از پراگنده  
 و مفلس با و بشت پیودن کنایه از کار بیافته کردن با و در دست داشتن کنایه از غرور و بکبر بودن  
 و با و در بشت کنایه از پراگنده شدن و غفلت و سر رفتن با و شدن کنایه از نازیدن شدن و پیریدن با و

[illegible]

کسی محابا بلنگ کنایه از دنیا هرگز بی فکر کنایه از مردم سبک نبی نمکین فصل پانزدهم  
 پرده از روی کار افتادن کنایه از افشاش شدن از زبانی خالی کردن کنایه از سفر رفتن ست پشت  
 چشم نازک کردن بمعنی آزرده شدن از راه ناز پای از پیش رخشن کنایه از لغزیدن پای پایی سر  
 آوردن کنایه از نهنگ داون و گدازشتن و هنرم شدن و رزم باشد پای بلند کردن کنایه از دین  
 پادربکاب بمعنی سواری و سفر و کنایه از عیال و دل اسباب سفرست و هم شرح را نیز گفته اند  
 پادشاه چین و پادشاه ختن و پادشاه تیمور کنایه از آفتاب عالمتاب ست پادشاه پیر و پادشاه بیستاب  
 نیز گویند پاسبان طایر هم و پاسبان فلک کنایه از کوب زحل ست پایی بر بی سعادون کنایه از پیش  
 و پیروی پایی بر جای نهادن بمعنی ثابت قدم بودن پایی بر سنگ آمدن کنایه از پیش آمدن  
 مخاطره پایی دل بسنگ آمدن کنایه از گرفتار محبت شدن پایی تابه کنایه از سفر باز آمدن  
 و فاقست کردن پایی نو کشیدن کنایه از آمدن توقف کردن پایی فترت کنایه از ثابت قدم بودن  
 و ابتلا دلی کردن پانیزه اجرتی که قاصد را بدین پاتین پستی کنایه از اطاعت و بندگی و خردشکار  
 پرده هفت رنگ کنایه از عالم ست پرده برگزین کنایه از عطایه شدن و جیانی ست پرده و فلک  
 کنایه از فرست پرده و فلان کنایه از شب تیره و تاریک پرده زجاجی کنایه از شب تاریک  
 پرده نیلگون و پرده شب نگ و پرده هفت رنگ کنایه از هفت آسمان آموختگان ازل کنایه  
 از انبیا و اولیا و شعر باشد پرده فلک کنایه از خورشید تابان ست پس فتاده کنایه از کسی ست که  
 در فضای کار و انانده باشد پس انگنده خلقی که بعد از خردن و دواب مانند باشد پس انگندن کنایه  
 از خرد کردن چیز بود که هر فرج بود و بیک باره به وقت حاجت آید پس گوش افتادن کنایه از غرض و گوش کردن  
 حایرین کنایه از خفا شدن و خوشحال گردیدن پشت پازون کنایه از ترک داون و روگردان شدن  
 و پیر شدن کنایه از صحن چین و چیت داون کنایه از روی گوییدن و گزینیدن باشد پشت دست  
 بدیدن گزیندن و پشت دست کشیدن کنایه از پشیمان شدن باشد پند و گوش کنایه از مردم فاجر  
 و سخن ناشنودن و گوش نهادن و پند و گوش کردن و پند و گوش کشیدن کنایه از غفلت و  
 سخن نشنیدن باشد پشیمین دریدن کنایه از عیب جاتی و اشتباهی را از یاد و خاطر برداشتن  
 از عیب پند و باشد پند و جان کنایه از دلاوران و مبارزان باشد پند و پند بمعنی کنایه



کنا به از دنیا است با اعتبار روز و شب و پنج عیش کنا به از کسی است که بتلای مصوبات و ملها باشد  
 تیغ و ترش کنا به از محنت و مشقت دنیا است تنگ چشم کنا به از مردم بخیل است تنگ دست کنا به  
 از مرد غفلت فقیه باشد تنگ شکر کنا به از دوا بمان مشغول است تنگ عیش کنا به از مردم غفلت و غش  
 بر داشتن کنا به از مسافرت شدن ترانگندن کنا به از دوا بمان بد کردن و طعنه زدن ترگردیدن کنا به  
 از تنگ بین شدن نبشته بر پای خوردن کنا به از مردم بد کردن و ضائع کردن کار و بار خود است تیغ زدن  
 آسمان کنا به از صبح صادق و آفتاب کوکب مرغ است تیغ ستم کنا به از مردم ظلم و رواج تعد  
 باشد تیغ سحر کنا به از آه سحر گاهی و دوا سحری باشد و روشنائی صبح کاوب را نیز گفته اند تیغ شدن  
 بهیمنی رو بر دشمن تیغ گوشتن کنا به از زبان است تیغ کوه بلند کوه را گویند تیغ لطف کنا به  
 از زبان فصیح است فصل جیم نازی جامه کاغذی پوشیدن عبارت از استغاثه و دوا و آوا  
 است جامه سرخ بر سر جوب کردن نیز فامده همین مسمی بخشد جام پر اشک زدن کنا به از تو به کردن  
 و گشتن از شر آب باشد جام سحر کنا به از آفتاب است جام شهر یاری کنا به از قوت بزرگ شهر بخور  
 است جام شیر کنا به از پستان شیر دار باگی خوار مردم طوفه دار را گویند و کنا به از مردم شرانجور است  
 جامه پوشیدن کنا به از زمین است و برگ درختان را نیز گفته اند و غبار وابر و انچه روی آفتاب را پوشاند  
 و باطل و ساطع است عبارت از بدن آدمی باشد چه جسم لباس جان است و خویشید و در وقت سنان  
 روح حیوانی است و مرکب و پره را هم گفته اند جامه و زینل زدن کنا به از تقریب و انهم داری باشد  
 جامه سید کنا به از جامه و قبا ی سرخ باشد و گلمان و شکوفه با و بار را نیز گویند جان آهنی کنا به از مردم  
 و سخت جان و دلاور باشد جان شکار کنا به از ملک الموت است و معشوق را هم گویند جامی گز  
 کردن کنا به از آرام و قرار گرفتن باشد و بهر آنچه رفتن را نیز گویند جامه گذاشتن کنا به از مردن  
 بگره کشه کنا به از فرزند باشد فصل جیم فارسی چشم روشنی بهیمنی تنبیت باشد چه روش  
 بهیمنی مقابل شدن باشد چادر لا جو رو کنا به از آسمان است و سبزه زار و مرغزار را گویند چادر باران  
 و چادر استاد و کنا به از عناصر اربعه است و چادر هر چهار شیخ نیز همین معنی دارد و چهار پهلوشدن  
 کنا به از چتر بسیار خوردن و بر پشت خوابیدن باشد چهار نگین زدن کنا به از ترک و نخریدن و نیز کنا به  
 از نماز چهار هست چتر نوزدهم و چتر زرین و چتر کنا به از آفتاب است چتر سیاهی و چتر بهیمن کنا به از

از ماه شب چهاردهم باشد چنانکه گنایه از آسمان است چنانچه در کتب کتبی است  
 چراغ چشم کبریا گنایه از فرزند دست چرخ انداز بر وزن دست انداز گنایه را گویند چرخ زرین  
 گنایه از غلبه چهارم است چشم چرخ سیاه کردن و بران چرخ فصل حاجی حلی  
 حرام توشه کبریا تافش بالی حرام گذرد حرام کرده کسی را گویند که تن و دلش از مال حرام پیدا  
 کرده باشد حرکت و حرف تشک گنایه از سخن بهیژه ولی تاثیر باشد حرف زحمت و حرف گلوگیر  
 سخنیکه باستماع آن خاطر آرد شود حرف گلو سه زبیر همین معنی دارد و حرف زدن گنایه از سخن گفتن  
 است حساب از خود خشن گنایه از خود مغرور شدن است حسن فرنگ گنایه از حسن تنصیف  
 چنانکه اهل فرنگ ما باشد فصل خان راه گنایه از ران و مایل خارچین و خار بست و خار بنه  
 آنچه بدور ز راحت و باغات از خار و فلاشه میزند تا سدا به حیوانات شود و خار خار گنایه از دفعه  
 و خواهش نشی منویشند خواه چرخ غلام خوش بنام گنایه از زنا و خواستن خار در جگر شکستن  
 گنایه از بغیر کردن ناک بیزی گنایه از حسرت و مغرورست نامه زدن گنایه از نامه تراشیدن  
 باشد خط کشیدن گنایه از باطل کردن و محو کردن چرخ خانه خود گنایه از عقبی است خانه بردوش  
 و خانه بدوش آواره از خان مانرا گویند خان دمان آواره خان مخفف خانه و مان مخفف ماند که  
 از خانه و ماند و بود خانه آواره شده باشد خواب چهار پهلوی گنایه از خواب و راز و با فراغت است  
 خون بخوش آمدن گنایه از رغبت و شوق خار بر برین سخن معنی بغیر کردن فصل اول  
 محله داده گنایه از نصیب قسمت و امن شکست گنایه از آخر شب و حساب آمدن گنایه از اتمام  
 و ابدان شدن است و امن زیر سنگ آمدن گنایه از عاجز شدن و حساب نگرفتن گنایه از بجا  
 و بجا شمردن و در خط شدن گنایه از تنبیه و آزار و شمرنده شدن و پس زلف و شستن گنایه از  
 مراقبه و تمیز و استفاده و دست یافتن گنایه از غالب آمدن و در عرق شدن و در عرق افتادن گنایه  
 از خجل شدن و نظر آوردن گنایه از تنگیس کردن و گذر اندیدن و در طبع و داشتن گنایه از سخت  
 و غرور دست آشنای گنایه از عداوت و محاربه و سب و در گلو کردن گنایه از رسوا کردن و بی حرمت  
 نمودن و دلش به به راه رسید گنایه از آنکه کارش تمام گردیده است از سر کسی گرفتن گنایه از  
 اعدا و امانت آوردن و داشتن و دیده بر هم نهادن گنایه از چشم بستن و در خود فرو رفتن





بنده تا در کتاب از کسی است که از اموال نبوی شمع باشد شیشه و عکس شستن شمر بر پیرین ایشان  
 بهی بقیار کردن شکوفه کردن کنایه از نفی کردن و فصل صا و ضا و ط و با و عین و  
 ضمین و قاکب لغات مصطلحات که در نظر آمده اند از و گفته شده شد فصل قاف  
 قاکب می کردن کنایه از خوردن و بنحو شدن فصل بر زبان انداختن و فصل بر لب زدن کنایه  
 از خاموش ماندن و خاموش کردن است قطره زدن کنایه از شتاب رفتن است قطره کشیدن کنایه از ملل  
 کردن و محو کردن چیزی است قطره زدن کنایه از مردن و بنزد کردن قطره زدن کنایه از زیارت قلم در سیاهی نهادن  
 کنایه از تباه شدن یعنی است فصل کاف کار ازین دندان کردن یعنی بذوق تمام کردن کفن پاک  
 کردن کنایه از عرض ملکات عاقله شست بخت یافتن کاسه گردانیدن کنایه از دیو زه گری است و  
 اگر اراکاسه گردان گویند کارخانه گرفتن کنایه از تمسخر و استهزا است کلاه انداختن و کلاه گوشه بر آسمان نهادن  
 کنایه از شاد شدن است کاسه سیاه کنایه از مسکین و خجل کاسه بلبس کنایه از دزدین حریف و خجسته  
 و دون همت کاسه بر کسی شکستن کنایه از رسوا کردن او را فصل کاف فارسی گوش کردن  
 بچشم نگاه داشتن انتظار گل کردن کنایه از ظاهر شدن و ظاهر کردن گردگان برگزیدن کنایه از ناپاک  
 ست گردان مغر کنایه از مست و محمود و جا بل گردان پشت کنایه از مردم قوی پشت و بارکش گرفته  
 لب کنایه از آدم خاموش گرم دل کنایه از عاشق سوخته دل گرم و سر کنایه از بیخ و راحت و نیا  
 گرد و گوش زدن کنایه از زمین نشیندن گل صبح کنایه از سفیده صبح گل نشاط کنایه از شراب و نشاط  
 کنایه از گواه کاذب است فصل لام لب داوین کنایه از بوسه دادن لب کنایه از دادن کنایه از نذر  
 گفتن باشد لغته آهن چشیدن کنایه از زخم خوردن لغته آهن کشیدن کنایه از زخم برداشتن  
 لکدر کار شدن کنایه از برجم شدن کار لکدر گور حاتم زدن کنایه از کمال سخاوت و بخشش است  
 کباب و صف که گاهی از دوشن بپزند فصل مهم متاع شیرین کنایه از کالای کیاب و گردان به باغچه  
 کنایه از تبدیل و افتادن کردن مرقان برابر زدن کنایه از اعراض و روی برافتن شست بقیار کردن  
 کنایه از گرد کردن مشت است برای زدن کسی مغز روشن کردن کنایه از صحیح الفکر گردانیدن و باغ  
 مغز در سه هزار دو مغز فرو رده است کنایه از ان است که عقل در سه هزار دو مغز حصیر و موج  
 بویار کنایه از خطوط و نقوشی که در بویار افتد و مشکاف کنایه از کسی است که کار را بکمال عفت و

بارکی سدا بجام و در میدان علاج کبابه از کافور سفید مشوره با کلاه کردن کبابه از ترک و خوب  
 فصل اول آن سخن بدیده و خوش کبابه از بسیار آثار دادن و بجا نیدن آن سخن نیز کردن کبابه  
 از طبع زیاده کردن نافه بوی کبابه از گند و دهن چوبی ذات نافه گند و بپاشد و از این است که اگر  
 چنین را نیز نافه بوی گویند آن در میان گذشتن کبابه از ناامدی سفر باشد آن خوردن و بکشد  
 شکستن کبابه از نیک بخرام بودن و ناسپاسی کردن آن در شستن خوردن کبابه از نیک است  
 و بخیل است آن در خوردن و بختی آن بدو از زدن کبابه از کار بیفتاده کردن آن بر و غن  
 کبابه از بر آمدن مراد و مقصود است نیک بر آتش افکندن یعنی شور و غوغا کردن فعل در شستن  
 و فعل در بیخ مضطرب و بمقدار فعل در آتش نهادن و فعل در آتش کردن کبابه از بقیار گویند  
 نقش بر آب کشیدن نقش بر آب کردن کبابه از کار بی ثبات کردن نقش بر آب زدن یعنی توبه  
 و ادون فصل اول او و در سیاه کردن کبابه از مسوده کردن ورق و درق کشتن کبابه از خوب  
 سلطان کردن ورق دریدن یعنی ترک کردن و زدن بر خویش گذاشتن خود را بزرگ پنداشتن  
 ورق چیری خواندن کبابه از احوال او صاف چیزی بیان کردن فصل هاست خواندن و ده  
 کبابه از زائل شدن کیفیت باده چه تصرف بود از شراب از آن کیف آن میکند بخواهر است کبابه از  
 شش که بارز و بای نقش ندگانی بر کند بود اگر بختن و بخواهر بودن کبابه از کار بای بیفتاده  
 کردن بیکل بختن کبابه از فردان فصل یازدهم تخمائی بوسی کردن کبابه از مغشوفی است و بختی  
 مراد از او شای گرفته اند بخت کبابه از ایام معدود و در زمان قلیل بختا بخت کبابه از شش که یک  
 پیر این در ده شش تمام شد بخت از بر آن قاطع و فرسنگ جاگیری و فرسنگ شیدی و غیاث

و بهار عجم

## در بیان بعضی از لغات فارسی فصل الف ممدوده

آباده بمعنی حباب که خانه تازی مستراح با هم میفتوح و بیت الخلا و بندی یا بختانه او را  
 بخت و ال محله و سکون فاسوونی که بدان در جیم سو راخ کنند و بندی سوتالی مانند آد خوش  
 با دال موقوف تازی برق و صاعقه و بندی کلی آژده بمعنی جبین و شکر آتش و آب غله که از آن  
 بندی ریج لیمای معروف ناسند آخال جای خوابیدن و آرام گرفتن گویند آن آبار انچه

و اگر گوئیم و غیر آن مثل آن نیز در پر کاغذ و جامه بماند و آنرا بهندی یعنی گویند آتش بار آید و عجبی مستخرج  
و خامی زرد و آبی و سیاه یا سرخ باشد که آنرا شاد و دل بر بندنی می نامند آتشینه یا شای مجهر کسور و بایستی  
و نون و های مختلف آبی باشد یا دست که سنگ سیاه بیدان درست کنند تا دانه بر روی آن در شود و آنرا  
آسیا نیز گویند آتش یا آتش ممد و شای فارسی مفتوح کلی که بکار عمارت برند و آنرا بهندی گاه گویند  
آتش یا آتش ممد و در آن مفتوح و غنیمت معنی بادی که از راه دهن دفع شود و آنرا بهندی کار  
گویند آتش یا آتش ممد و در آن شکلی که بر جسم افتد و آنرا بهندی جبری گویند آتش یا آتش ممد و در آن  
رسمانی که جامه بر آن انداخته و بهندی انگنی گویند آن چون بر وزن و از گون بمعنی چیزی و شکلی که میان  
دریا افتد و آنرا بهندی جبری گویند یا بکار بر وزن تابدار سفا گویند آتش یا بکار کسی را گویند که  
که زیاده است و باغ و بوستان آب و در آتش آنرا بنامی برق و بهندی بجلی گویند و نیز نام مریخی  
آتش گویند و بهندی و یا سمانی آتش با کاف مضموم قلم آبی که سنگ تراشان بدان سنگ بنامند  
آتش که بهندی نموده گویند آده کوه نشسته بر آن کوه را گویند آتش پاره بهندی انگاره آتش  
آزاری کانون و بهندی انگنی فصل الف مقصود آریب یا اذن مضموم و در آن مکه است  
بنامی حریفه و بهندی از گویند آتش یا آتش انگنی گویند آتش یا بهندی بصل اندام و آنرا کل مالک نیز گویند  
و ست افرازه حاران ست بهندی لری گویند آتش یا آتش بنامی آتش یا آتش انگنی گویند آتش یا آتش انگنی  
معروف است آتش بهندی بالف مفتوح بمعنی فرشته رحمت آتش ب بر وزن احمود و بمعنی در عمارت  
آتش بهندی بالف مفتوح یا آتش انگنی بالف مفتوح نقش و صورت تمامها گویند و آنرا  
آتش گویند و نیز گویند بهندی خاکا نامند نیز بر وزن قنبر که آتش بدان بردارند و بهندی سبنا  
آتش گویند یا سبنا نام آتش نیز بر وزن و سبنا نام آتش نیز بر وزن و سبنا نام آتش نیز بر وزن  
ممد بلور آتش که پیکه می آن خوشی است و درک بالف مفتوح و با و پیوسته و ای مفتوح بکاف فارسی  
بسمانی آتش یا آتش بسمانی آتش بهندی و بای بران گذارند و بهندی و بهندی و بهندی و بهندی  
آتش یا آتش و در آن آتش بر وزن و بهندی یا سبنا و آنرا جنس نیز گویند آتش بر وزن  
آتش یا آتش و در آن آتش بهندی یا سبنا و آنرا جنس نیز گویند آتش بر وزن  
آتش یا آتش و در آن آتش بهندی یا سبنا و آنرا جنس نیز گویند آتش بر وزن  
آتش یا آتش و در آن آتش بهندی یا سبنا و آنرا جنس نیز گویند آتش بر وزن

فصل بیامی موجوده بلخوردل مفهوم و غین سچ مفهوم و او معروف قسمی انزوردنی  
که بهندی دلیا گویند و میله اسپ انیز گویند بارخانه بهندی آن امان بلاه نقطه تازی بلغم باب موجوده  
و فستق حین مملکتی که از زبان اندازند و آنرا بهندی او گال گویند و تیار بهندی بگلا و آن طایفه  
معروف سفید رنگ بادفروش و بادخوان بهندی بهات که با شکار بهندی و ج مروان سرآید این  
تیرنج کباب را گویند بادافرا و بادافره و معنی دارد یکی مکافات عمل نیست و زبون دوم پاره چرمی  
یا آبی که کوه کان پسوانی در آن انداخته بگروش درآرند و بدان بازی کنند و آنرا ماده فرو نیز گویند و  
بهندی چرمی مانند باد رنگ باد اول معروف و رای مفتوح بنون زده و کاف عجمی پنج معانی دارد  
یکی نوعی از خیارست و دوم تیرنج سوم اسپ تیر و تندر و چهارم گواره که دوکان ختم نام مرضی است  
که بهندی بادو که گویند با در کیش باد و بیابالی معروف و ویای کسور و ویای مصر و چرم یا چرمی مدور  
که در دک چرخ و چرخه کنند و آنرا بهندی بهرمی گویند با در زهره افسونی که در زان بر صاحب کالایند  
تا خواب گران بروی مستولی شود و در دک شود که باشد بر وزن چاشت چوب بزرگی باشد که بکار  
سقف خانه برآید و آنرا شتیر و سرب نیز گویند بالار چوبهای باشد که بکار سقف درآید و بهندی کوی  
گویند و بالال نیز معنی بالار است با باد بالیت و بالیت بر سه بجه ضروری بود و بهند باز میخ  
رسن باز و ریهان باز که بهندی نث گویند سیاره بیای مفتوح آن رشتنی را گویند که ساقش بلند باشد  
مثل خرپوزه و خیار مکره که بهندی آنرا بلی گویند بیای کسور و با بهر جمول فصل بیامی فارسی  
پرویز اول مفتوح ثباتی زده و خیال را گویند که بهندی چینی نامند و پرواز اول مفتوح ثباتی زده و غنچه  
گویند که برای کبوتران و دیگران جانوران بالای دو چوب به بند و آنرا بهندی اوده گویند و سوزن  
بوسه ریهان رسیده که بر دوک میزند و آنرا بهندی پند و لکری و بهی گویند پیچاله بر وزن بهوزاره بهی  
طعن و سوزش بهتان باشد پیش نشین پانچ و دایه و اما چه را گویند که تبلنی فایده خوانند و بهاز  
خوبه و بهندی اچوانی بیای معروف و آن دوا می مشهورست که زن زانیده را دهنند و پیشگاه  
بتازی ساحت و بهندی انگناتی یعنی صحن خانه یا آفران و پاواز کفش و موزه را گویند با چال گوی  
باشد که چرا بگمان بوقت جامه بافتن پاهای خود را در آن کنند و با یک سر گهر خشک گارد  
گویند و آنرا بهت سازند آنرا با یکدیگر میزنند و آنرا بهت سازند و آنرا با یکدیگر میزنند و آنرا بهت سازند



بیاد معروف گویند بزرگ چیم مقصود برادر زده و کان نازی موقوف محل کشی گیران و جای ورزش  
 پهلوانان که بهندی آگاه گویند بزرگ بزمی بهیاری معروف و آن جایهای فراز و نشیب حاصل  
 در بار آگونی و باغین و چمن و شمع چینه دان و مرغانه آگونی و بهاری و حوضه نامند جال لفظ فارسی  
 و ام را گویند و بتانی شباک نامند بزرگ شبنم بای موصه جالش یا لام کسوزنی جماع و کسی را که در  
 مسابقت حریر و برادر و بالشگر گویند جامنول با هم موقوف و زمین مجتبه فهموم و دوا و مبول حریر و  
 لگویند جاکلی و دهنی دارد و بی و طیفه درانید و دم آنکه رشته با با هم تباوند و سر از روشن کنند و در بند  
 آتش چند و آنرا بهندی نوره گویند جامدانه در وسط سر کوکان جای نرم باشد و آنرا بتازی  
 با فح و بهندی نامند جامد و رس بهندی با جره و آن خلایق است معروف و در بند فصل جمعی  
 جانور سیاهی که در جرم را بدان بگویند و کشند تا خند شود و میر و آنرا بهندی بهانی گویند کبچه بهیاری  
 مفتوح بکاف پیوسته و سیدی شتر و بهار زده کاغذی که در وایشی دیگر را دران نهاده بهای آن کاغذ  
 را در هم پیچند و آنرا بهندی پیرا گویند پاک بهیاری مفتوح امرست از چکیدن و معنی قابل پذیر آید و  
 سر را نیز گویند چیر اول و ثانی مفتوح خانه را گویند که از گاه و فی سازند و آنرا بهندی چیر گویند چاولی  
 چتر بر و غله بر افشان را گویند که آنرا بتانی و شفت و بهندی سوپ یا واد معروف گویند چشمه  
 نوعی از بازی بای که در کان است که آنرا معروف اهل هند نامند محلی گویند شکم زدن یا شک و ده بجا  
 کسی شاره کردن چنگل و دست او را از آنان چرخ زن که رشته خام رسیده بران پیچند و آنرا بهندی  
 این گویند چنگ یا شستن بهیاری نشستن بهندی آگونی گویند بوی که در دست افرازی که دانه بهیاری  
 از آن بر آرد و آنرا بتازی و یا چ و بهندی او شنی گویند چیر یا واد معروف و چیر یا واد مبول  
 بتازی و بهندی سیران نامند چالکند و دوباره چوب باشد که طفلان میان بازی کنند یکی در ساز  
 دیگری کوبه و در ساز بر کوبه و بهندی آنرا گلی دانه گویند چیر یا واد و آرد و گویند که را گویند  
 فصل خامه بهیاری خود نمائی بهندی آنرا آگونی گویند خفتک خنمای بهیاری که در خواب  
 انداخته و بتانی بر آن گویند خزه و دوش بهندی لسانی خفتکار زمین خیرا گویند یا یک یا خرد  
 فامت باشد بهندی یون خیر بر وزن امیر خاکیند گرم بهندی مبول خواب واد و مبول و قیوب است  
 هر دو یک معنی واد و بهندی بازه که از چوب یا لوت میجارت و بر آن قرار خانه و غیره بندند تا روشن واد

مضموم شصین منقوطه زده خیاری که برای تخم نگا دارند ناول با دو مضموم مسور پگویند فصل  
**وال** مهاجره دادا و داسر کنیزی را گویند عمو و خصوصاً کنیزی که در عهد طفلی خدمت ما کرده باشد  
 و امنی سراندا از نامز را گویند که بتازی آنرا مضموم و بندی دو پنه خوانند و اهل و اهل باهای مضموم  
 چوبی باشد که در میان زراعت ایستاده کنند و گاه و گاه و انشال آن بر تن بندن و گاه صورتی نیز بسازند  
 تا جانوران آنرا دیده رم کنند و بکشت نیایند دست خال سودا اول را گویند که از آن خال گیرند و آنرا  
 سفته نیز نامند و بندی بستی گویند داسر و داسر نفس خج خال محل را گویند که بدان گیاه بار ابر و نر  
 و آنرا بتازی محبته و بندی در انجی گویند و در بندان تخمه بند کردن و کاکین که آنرا بزبان اهل بنده نشانی  
 گویند و شمه دال مفتوح شصین مضموم ده بندی ارسروان غله معروف است و آنرا شاخل بضم خای  
 مضموم نیز گویند فصل راسر مهاجره آورده یعنی سوغات و اتمان و نوربان نیز و نیز  
 معنی دارد و بتازی بهدی و قهر و غن جوش و آنرا سوزخ هم گویند بندی بگبار روزنچه بندی بهی  
 و آنرا افارسی و فر حساب نیز گویند رایگان چیزی را گویند که در راه افتاده یا بندی بدل معنی  
 و بی شقت و کسبی و اصل رایگان بوده و حوت بهر اهنر و میندیل کرده و بیوت یا نوشند بگان  
 شد و مبرون تیاس است شایگان و اصل شایگان بوده و معنی سزاوار شایگان فصل زراعت منقوطه  
 زراعت و زرع زن زراعت را گویند تا بهشت روز پنج جشی که در ایام ولادت کنند زراعت گل گل را گویند  
 و آنرا خالوک بنین مضموم نیز گویند و مملو که از اهل بندن غلیل بضم غین مضموم است زحیر لفظ تازی است  
 زایش که بجای بر از بطن بر آید زاولان بهای که به بندی میوری گویند و جولان خط العام است و شاک  
 بنین مضموم بتازی خوانند بندی بکلی است بنم راسی مضموم بندی جله و آن غله معروف است  
 فصل شرای فارسی آرییدن مضموم بهر پزنا یعنی سخامی میوه زریب گفتن شرای گیاهی بود  
 که بی تخم روید و در غایت بد فرنی باشد و چند آنکه آنرا شسته و خردن و نشود به نامی بهر داور است که  
 بهینان عنبه یا شاکو میند و زراعتی آنرا در حاصل بالند که در فصل سیمین مملو سا اینه  
 و سا که در لغت اول باغی موقوف و در لغت ثانی پاکاف تازی موقوف و در سهر و فانتیم  
 خانه مفتوح باهای مفتوح سینه بند نام است که آنرا بهندی نگیا گویند پیاده و سنباده که در شای  
 که از آن سان تیار سازند و مکانان همین را بدان تپه نشاند و بالا و خند و اهل بهر داور بهر داور







که بر سر عری یا شامی بر بند و لب بالای اسپان بد فعل را در آن نهاده تاب و دست تا حاضر آید  
 شوخی نگند و غلبه این اثر از پزال گویند لاده احمق و بهیقل و درشت و کرده نسبت فقط بازی  
 صحتی که از جامه سازند و در آن نارسیده بدان بازی کنند و بهندی گویانامند لکده یعنی است و آن  
 فقط بازی است بهندی آن آلات لکده کوب و لکده کوبه مطلق ضرب خواهد از لکده باشد خواه غیر آن  
 مثلاً که بند فلان کس لکده کوب حوادث زمانه شده لکده یعنی گنگ که گویانامند باشد لانه خانه  
 نیز بر آگونی فصل مهم باجی با نادر موقوف و مهم فارسی کس و اسپ مجنس آگونی و آگونی  
 نیز چرخ میزند دارد یعنی دو تخمه که چرخ را گویند که فرار مان و باغبان کلو خدار از آن بشکند  
 با ... موقوف و رای متوجع مهم متوجع است و بازی است بخار از که بدان چوب را سوراخ کنند  
 آنرا بازی گویند از آنکه نط بازی است جای غلطیدن جانوران و فارسیان یعنی مطلق غلطیدن  
 طلاق کنند به نط بازی است بنده زده و فراسم آورده را گویند که بهندی گایانامند  
 باهم کسو نط بازی است موچنه را گویند که سوی از آن بر کشند میمون با کسکه محاش و در سینه  
 بازی باشد و در بر گرد و نا و بر چرخ بر بند همان و در آن لافل بنابر این گویند که بازی محله متوجع  
 و صادمه نط بازی است خود را گویند بهندی بر لوبو جامه گرته که بیاه و بیان اوصاف کرده کنند  
 شصت لوان نه داشت طاقه از گدایان اند که چون بدر خانه یا دکان ... ال کنند و چیری نیابند  
 از کار و اعضای خود را زخم کنند و چیری نیابند از کار و اعضای خود را زخم کنند و چیری نیابند  
 ناو و ناوون سرودی را گویند که زبان در وقت خواب یا بیداری در گدازه و لکده و آنرا بهندی  
 لوری یا به معروف گویند تا کسی را گویند که طعام نخورده باشد آتش و تشنه و در مضموم و در  
 دارد اول آگاشته و گاو گویند و اشغال آن چیز که خورده باشد یا از مضموم بهمن آورده خواهد  
 چاهویه باز فرو برده و آنرا بازی چرخ و بهندی جنگلی گویند باهم بازی مضموم و آن فارسی بازی  
 معروف لکده با اول کسور بنانی زده و کاف بازی متوجع که فریب و دانه که در کسور بنانی  
 نیز گویند و بازی قوس یا صادمه بهندی چکی نامند یا بهندی لکده که آنرا بهمن نامند که  
 دست آواز موز اشان است که آنرا بهندی نهی نامند آن لکده و آن لکده نامند که آنرا بهمن  
 گویند و خود میزند تیار کنند و با و مصول زلف و سوی بهندی که بهندی چینی گویند بعضی گویند و



شراب شہد و شکر و نبات و مقد و لعل و یاقوت و عقیق و مرجان و آتش و شفق و شبنم  
 و نخل و بابا نقشہ و در بخت و زعفران و خط خبار و سبز و تشبہ ہند و دھن و راجا غنہ و پستہ  
 و لفظہ مہر و تنگ شکر و حقہ مر و اریہ و حقہ و جان حقہ یاقوت و مقد لعل و سیم و نگدان و کوزہ نبات  
 تشبہ ہند و دندان راجا گوہر و در و الماس و انجم و دانہ انار و حقہ گوہر و سلک و در و خندہ و سہم  
 راجا برقی و شکر برن و نکین و غنہ نیم شگفتہ و صبح و زنجیران راجا سبک گوی و سہین ہی و جاہ و رخ  
 راجا جاہ و غضب راجا گوہر و آبی و بی طوق و بودوش راجا آئینہ و سیم و سیم و یاسمین و شکر  
 و نشتین و ساعد راجا دستہ گل و شاخ گل و سہین و پنجہ خانی راجا آفتاب و سحر و پتہ جان و شفق و پنجہ  
 صبح و کفایت راجا برگ گل و خطوط کفایت راجا برگ گل و ناخن تر شہد ہلال و ناخن و خیر و شراب  
 راجا آئینہ و در و لطف راجا برو و یاد چشمہ کوثر و چشمہ آب حیات و باران و حیات و جنت و خلق را  
 بامشک و کافور و نسیم صبح و باد بہاری و نسیم گل و باغ و گلستان و بہشت و عطر و عنبر و قمر  
 و غضب راجا برقی و آتش و وزخ و بلو و سموم و باد صحر و سیلاب و صحر و قیامت و باد خزان و شبنم

### جدول فصیح الفاظیکہ غلط شہوانہ

غلط الہام	صحیح	غلط الہام	صحیح	غلط الہام	صحیح	غلط الہام	صحیح
البق	البق	للق	للق	آقو	آقو	زق	زق
دالانہ	والا	دگرہ	آذر	آذر	آذر	نم چلہ	بھار
نکاشت	انگشت	پنداشت	نامی	اسامی	اسامی	جین اسم	پنجہ
اورہ	یورہ	دخت ہارک	اجنہ	جند	جند	میں میں	لطیفوس
آذرب	آذرب	موت	انگشت	برادر	برادر	میں میں	پیلہ
ایال	ایال	سوی	اداسی	اداسی	اداسی	سے ابر	تیر
زار	پرگار	آذرب	خرف	خرف	خرف	رختہ	سورف
پیکار	پیکار	جنگ	خروج	خروج	خروج	ریشم	پیشم

جدول تصحیح الفاظیکه غلط شده اند

خطا العام	صحیح	منه	خطا العام	صحیح	منه	خطا العام	صحیح	منه
تلاش	تلاش	جستوب	خرادی	محداد	پرتابش	زکات رنگی	زکات رنگی	بزی و زیو
تأبدار	تابع	فرمانبردار	خشن	خشن	دانش	زیادتی	زیادتی	افزونی
تا هنوز	هنوز	تعال	خرسند	خرسند	خوش	سابق	سابق	شیربیا
تالی التان	ال التان	زانیوقت	خرم	خرم	خوش	سلامتی	سلامت	برگزاران
تنبه	تفکیک	بدوق	خورده	خورده	کلمه و عینه	سومین	سودان	الاصوف
تذویر	تذویر	کرکران	خورداد	خورداد	نهم ماه	سوم	سوم	صد و صوف
تعزیر	تعزیر	معروف	داوات	داوات	غرف سیاه	سین	سین	براده و چرخ
تعلیق	تعلیق	لا فکری	دورده	دورده	نامم امور	سنگ	سنگ	هندی کبابی
تفه	تفها	معروف	دور	دور	گز	شاپش	شاپش	شاه با سق
تلمیز	تلمیز	شاگرد	دور	دور	گن	شانزدهم	شانزدهم	معروف
جامدانی	جامدانی	معروف	دفعه	دفعه	زبان گزاری	شبان روز	شبان روز	شب روز
جرمانه	جرمانه	معروف	دوب	دوم	شلبه	شلبه	شلبه	معروف
جسیج	جسی	دور	دوان	دوا	شپس	شپس	شپس	عربی اصل
جواب	جواب	پایا به	دوانین	دوانین	جین دیوان	شپس	شپس	نام خیر
جباب	مسلم	معروف	دیباچه	دیباچه	آغاز کتاب	شوله	شوله	طعام معروف
جواد اول	جواد اول	نام معروف	دوب	دوب	هندی نو	شسته	شسته	نام شرب
جوار	جوار	معروف	ذخار	ذخار	موجزن	صفائے	صفائے	معروف
جواد	جواد	فیاض	ذکر یا	ذکر یا	نام پنجه	صفت	صفت	زنگنه دا
چل خد	چل	غناز	ذات	ذات	زبان	صمیم	صمیم	خالص





## خاتمة الطبع

ایسی نفیس جامع محاورہ و اشعار کو کی کتاب انہیں اس ملک کی تعلیم اور تربیت  
 کی لیے دیکھی نہی نہیں مدارس و سکول کے طلباء کے لیے ترقی و تائید علوم و  
 محاورہ میں نختہ ورائی یہ کتاب ہے سو فی زبان کی ترجمہ ہی ذیل سطر میں تو ہم  
 مصنف فرخ شقت اسکی تالیف و تصنیف میں فرمائی ہے وہ قابل تحسین ہر  
 مصنف کی نیر و غلب شفق نشی محمد حسین صاحب ڈپٹی انسپکٹر تعلیم اودہ ہیں  
 اور فی الحال پر تاب گدہ کے ضلع میں بعدہ مذکورہ بعدہ منصب دار ہیں۔  
 این خانہ تمام کتابت کی شل ہے میر محمد حسن علی صاحب جن کا تذکرہ  
 سے یہ سارا سخن سابق ازیں اس مطبع میں چھاپا یہ صاحب کے والدین لعل  
 سکندر علی شاہ ہیں چنانچہ قدر دانوں اہل سخن و دست بستہ او سکون فرید کیا ہے

ماہ ہمت ششما عیسوی مطابق ماہ جاو الثانی

ششما عری مطبع نشی فول کشور

مقام لکھنؤ میں طبع ہوا

نقطہ





